

Utgiftsprognos för budgetåren 2025–2028

April 2025

Vårt diarienummer: FK 2025/000345
Upplysningar: Renée Blomberg
Områdeschef Prognos
renee.blomberg@fk.se
Webbplats: www.fk.se

Förord

Denna rapport

I enlighet med regleringsbrevet för budgetåret 2025 ska Försäkringskassan senast den 25 april 2025 redovisa utgiftsprognoser för åren 2025–2028, avseende samtliga anslag och anslagsposter. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till budgeten. Denna rapport utgör svaret på regeringens uppdrag och överlämnas genom inrapportering till Regeringskansliets och myndigheternas gemensamma statsbudgetsystem, Hermes.

Rapporten omfattar prognoser för förmåner inom Försäkringskassans ansvarsområde samt prognoser för Försäkringskassans förvaltningsanslag. Samtliga belopp anges i löpande priser.

Det är viktigt att notera att prognoser alltid innebär en viss grad av osäkerhet. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisonten är och vid förändringar av reglerna för förmåner. I de prognoser som presenteras i denna rapport har hänsyn tagits till föreslagna regeländringar i lagda propositioner. Däremot har aviserade regeländringar utan lagförslag inte beaktats, då det saknas tillräckliga underlag för att göra korrekta beräkningar. I denna rapport har ekonomiska månadsutfall till och med mars 2025 använts till prognoserna.

Försäkringskassan är en central myndighet som förväntas inneha en förmåga att omhänderta nya politiska initiativ och oförutsedda uppdrag. En sådan förmåga förutsätter naturligtvis att verksamheten är robust och fungerar väl under fredstida förhållanden. För Försäkringskassans del kräver detta en långsiktigt stabil finansiering och balans mellan myndighetens uppdrag och tilldelade resurser.

Vår förmåga att ta oss an nya uppgifter och uppdrag behöver säkerställas. Där är den digitala infrastrukturen och utvecklingskapacitet en förutsättning.

Frågor som Försäkringskassan vill lyfta

Försäkringsmedicinska utredningar. I budgetunderlaget för 2026 - 2028 äskade Försäkringskassan 38 miljoner kronor per år i ytterligare anslagsmedel. Vi ser nu ett behov om ytterligare 12 miljoner kronor, totalt 50 miljoner kronor per år. Detta till följd av ökat behov av utredningar samt att ersättningsnivåerna för utredningarna har höjts. För 2026 behövs medlen främst

för att hantera uppkomna balanser i beställningsflödet och för 2027 och 2028 för volymökning.

Belopp anges i tusental kronor

10 1:6 ap. 9	2025	2026	2027	2028
Anslag	244 000	244 000	244 000	244 000
Behov av ytterligare medel	-	50 000	50 000	50 000
Föreslagen nivå på anslag	244 000	294 000	294 000	294 000

Myndigheten arbetar med att anpassa verksamheten inom försäkringsmedicinska utredningar så att det finansiella villkoret som är kopplat till anslagsposten inte överskrids. Utifrån verksamhetens behov av utredningar har det varit ett högt beställningsflöde under första delen av 2025 och vi behöver därför anpassa antalet beställningar under delar av året för att hålla det finansiella villkoret. För att undvika att balanser byggs upp på grund av neddragning av beställningar under 2025 så skulle anslagsposten behöva tillföras ytterligare medel redan under 2025. För att vi ska kunna använda ett eventuellt tillskott under 2025 behöver vi få besked om det senast under juni månad.

Begäran om tilläggsanslag för budgetåret 2025

Tabellen nedan visar de anslagsposter där de beräknade utgifterna för 2025 förväntas överskrida de tillgängliga medlen. Prognoserna för 2025 visar per politikområde, anslag och anslagspost, om anslagssparande kommer att genomföras eller om en beviljad anslagsskredit behöver användas under året. Försäkringskassan meddelar, enligt bestämmelserna i 9 § anslagsförordningen (2011:223), att de beräknade utgifterna för anslagen och anslagsposterna i tabellen nedan inte kan täckas av de tillgängliga medlen.

Försäkringskassan begär därför tilläggsanslag för de aktuella anslagsposterna som redovisas i tabellen nedan.

Anslagsposter som beräknas överskrida anslagskrediten 2025 i den beslutade statsbudgeten.

Tusental kronor

Anslagspost	Ingående överföring från 2024	Anslag år 2025	Prognos 2025	Avvikelse från tilldelade medel	Överskridande av anslagsskredit
10.1:1.5 Boendetillägg	-3 797	357 877	398 168	-44 088	26 195
10.1:3.1 Handikappersättningar	-43 037	889 000	893 000	-47 037	2 587
10.1:4.5 Arbetsskadellivränta	-75 633	2 146 000	2 238 735	-168 368	61 068
12.1:8.2 Bostadsbidrag	0	3 440 176	3 631 925	-191 749	19 741

För anslagspost 10.1:1.5 *Boendetillägg* beräknas medelsbehovet för år 2025 överskrida tilldelade medel med 44 miljoner kronor, vilket är 26,2 miljoner kronor över medgiven anslagsskredit.

För anslagspost 10.1:3.1 *Handikappersättningar* beräknas medelsbehovet för år 2025 överskrida tilldelade medel med 47 miljoner kronor, vilket är 2,6 miljoner kronor över medgiven anslagskredit.

För anslagspost 10.1:4.5 *Arbetsskadelivränta* beräknas medelsbehovet för år 2025 överskrida tilldelade medel med 168,4 miljoner kronor, vilket är drygt 61 miljoner kronor över medgiven anslagskredit.

För anslagspost 12.1:8.2 *Bostadsbidrag* beräknas medelsbehovet för år 2025 överskrida tilldelade medel med 191,7 miljoner kronor, vilket är 19,7 miljoner kronor över medgiven anslagskredit.

Innehåll

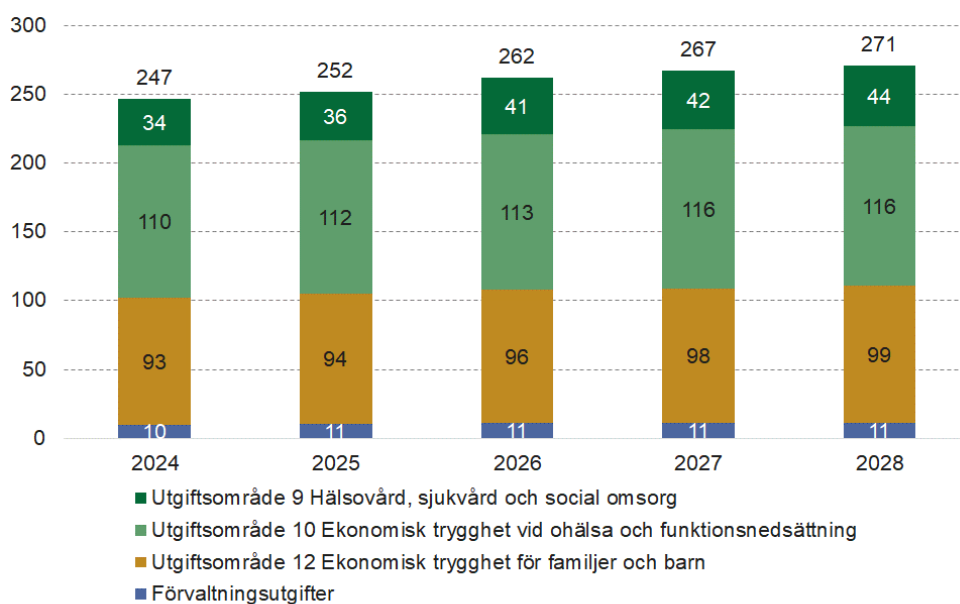
Förord	2
Sammanfattning	6
Myndighetens ekonomiska förutsättningar	6
Utvecklingen inom olika försäkringsområden	7
 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.....	14
1:4.1 Statligt tandvårdsstöd	14
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård.....	17
1:7 Sjukvård i internationella förhållanden	20
4:3 Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	25
4:4 Kostnader för statlig assistansersättning.....	28
 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	35
1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	35
1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.....	54
1:3 Merkostnadsersättning och handikappersättning.....	65
1:4 Arbetsskadeersättningar m.m.	70
1:5 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet.....	74
1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen.....	78
1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader	88
2:1 Förvaltningsmedel	91
 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	95
1:1 Barnbidrag	95
1:2 Föräldraförsäkring	104
1:3 Underhållsstöd	116
1:4 Adoptionsbidrag	122
1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	124
1:8 Bostadsbidrag	133

Sammanfattning

De totala utgifterna för Försäkringskassans anslag inklusive förvaltningsmedel blev 247 miljarder kronor år 2024. Under 2025 beräknas utgifterna öka till 252 miljarder kronor, för att därefter fortsätta att öka till 271 miljarder kronor 2028, se Figur 1. Uppgången beror bland annat på ökande prisbasbelopp och timlöner. Den orsakas även av regeländringar inom assistansersättning och tandvård samt ett ökat nyttjande inom sjukförsäkringen.

Figur 1 Utgifter per utgiftsområde, utfall 2024 och prognos 2025–2028.

Miljarder kronor.

Anm. På grund av avrundning stämmer inte summeringen av staplarna alltid med summan ovanför.

En uppdaterad prognos från Konjunkturinstitutet, där ökningstakten för prisbasbeloppet höjs från och med 2026, vilket innebär att utgifterna på längre sikt kommer att öka något mer än tidigare beräknat.

Myndighetens ekonomiska förutsättningar

I rapporten Kraftsamling i verksamheten – en verksamhet och ekonomi i balans (FK 2024/028034) lämnar Försäkringskassan den 25 april in en samlad redovisning av resultatutvecklingen i myndighetens verksamhet, samt förväntad framtida utveckling av resultaten.

Utvecklingen inom olika försäkringsområden

Försäkringskassans utgifter ingår i tre utgiftsområden:

- 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg
- 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning
- 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

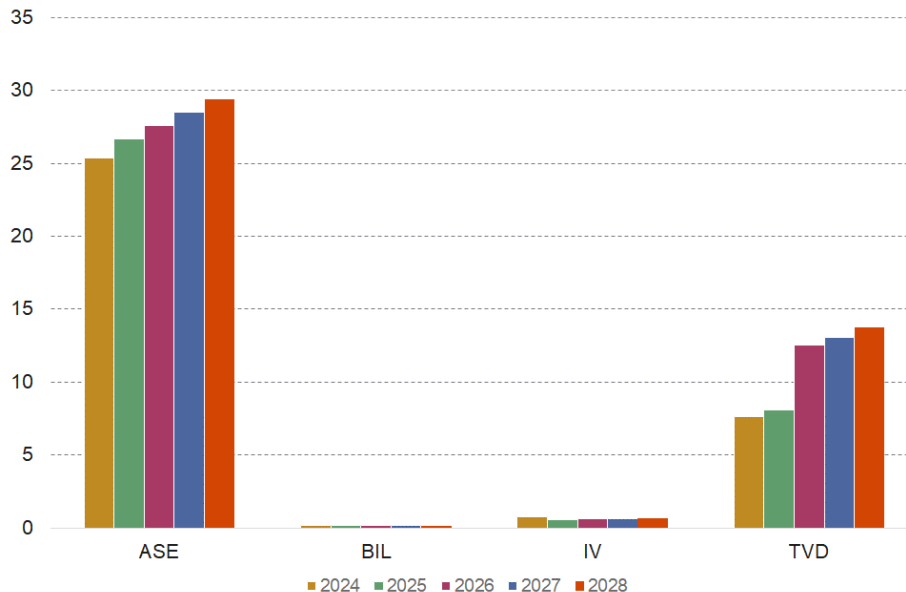
Utgifterna inom utgiftsområde 9 beräknas öka under hela prognosperioden. En del av ökningen väntas inom assistansersättningen. Den beräknas öka på grund av att antalet mottagare och medeltimmar ökar svagt under prognosperioden. Samtidigt höjs ersättningen per timme, schablonbeloppet, årligen. Även utgifterna inom statligt tandvårdsstöd förväntas öka, där ökningen främst sker inom högkostnadsskyddet (HKS). Detta på grund av att regeringen har föreslagit ett förstärkt HKS för personer över 66 år. Anslagsbelastningen beräknas att öka med 3,4 miljarder kronor per år från och med 2026.

De sammanlagda utgifterna för utgiftsområde 10 prognostiseras att öka, framförallt inom sjuk- och aktivitetsersättning och sjukpenning. Högre prisbasbelopp och löner driver utgifterna.

Inom utgiftsområde 12 förväntas de sammanlagda utgifterna att öka under hela prognosperioden. Denna ökning kommer främst att ske inom föräldraförsäkringen, på grund av ökande prisbasbelopp och löner.

Utgiftsområde 9 - Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Figur 2 Utgifter inom utgiftsområde 9, utfall 2024 och prognos 2025–2028.
Miljarder kronor.

Diagrammet visar utgifter för statlig assistansersättning (ASE), bilstöd (BIL), vård i internationella förhållanden (IV) och statligt tandvårdsstöd (TVD).

Inom utgiftsområde 9 är kostnader för statlig assistansersättning det största anslaget. I år, liksom resten av prognosperioden, väntas utgifterna för assistansersättning att öka. För 2025 gjordes en större höjning av schablonbeloppet än tidigare samt att föräldraavdraget halveras. Det ökar utgifterna för alla år. Dessutom påverkas inflödet fortfarande av de lagändringar som trädde i kraft den 1 januari 2023. I korthet innebär det förändringar i de grundläggande behoven och i egenvård samt en schablonisering av föräldraansvaret. Det leder till att fler personer har möjlighet att bli beviljade assistansersättning. Inflödet till ersättningen ökade under år 2023 och 2024. I år, liksom kommande år, väntas inflödet fortsatt vara något förhöjt jämfört med före ändringarna.

För att möta den ökade efterfrågan på tandvård bland äldre föreslår regeringen ett förstärkt högkostnadsskydd på 3,4 miljarder kronor årligen från och med 2026. Denna satsning, som riktar sig till äldre patienter (så kallad tiotandvård), är ett viktigt steg för att säkerställa tillgången till tandvård i denna åldersgrupp.

Även utgifterna för det allmänna tandvårdsbidraget (ATB) förväntas öka under 2025, men därefter minska från och med 2026. Detta beror dels på att en ny åldersgrupp, 20–23 år, kommer att omfattas av det statliga tandvårdsstödet från 2025, och dels på den föreslagna lagändringen som innebär att personer mellan 65 och 67 år endast ska ha rätt till enkelt allmänt

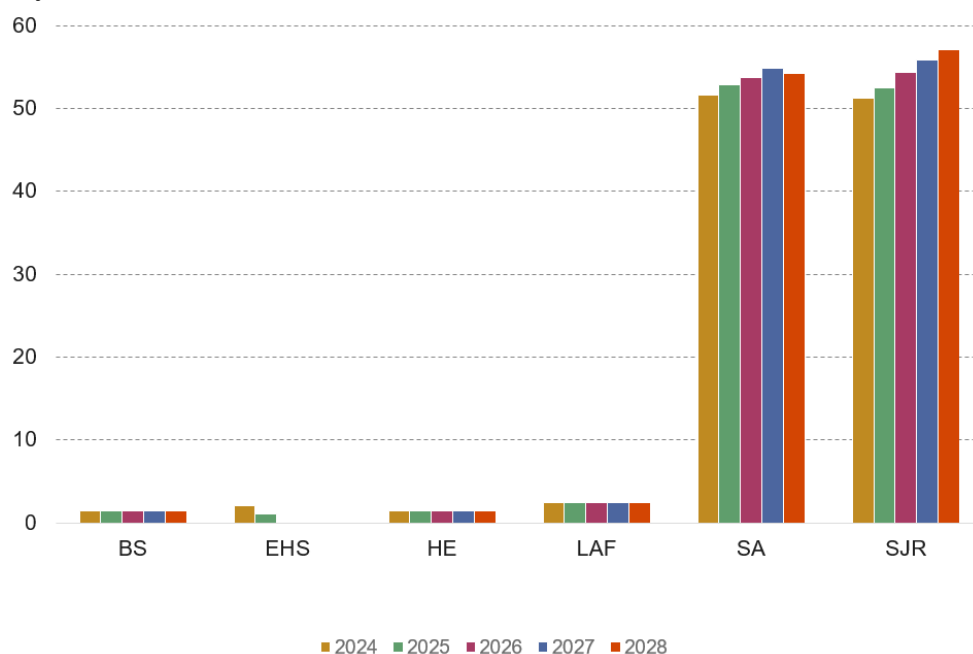
tandvårdsbidrag istället för dubbelt. Denna förändring beräknas minska statens utgifter med 60 miljoner kronor per år från och med 2026.

Vidare föreslås beloppsgränserna för högkostnadsskyddet indexeras i förhållande till prisbasbeloppet. Denna förändring syftar till att motverka effekten av inflationspåverkade kostnader för staten, men kan samtidigt innebära ökade kostnader för patienter. Detta kan i sin tur påverka patienternas benägenhet att söka vård.

Utgiftsområde 10 - Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Figur 3 Utgifter inom utgiftsområde 10 inklusive statlig ålderspensionsavgift, utfall 2024 och prognos 2025–2028.

Miljarder kronor.

Diagrammet visar utgifter för bidrag för sjukskrivningsprocessen (BS), ersättning för höga sjuklönekostnader (EHS), handikappersättning och merkostnadsersättning (HE), arbetsskadelivränta (LAF), aktivitets- och sjukersättning (SA) och sjukpenning (SJR).

Utgifterna för anslaget Sjukpenning och rehabilitering m.m. uppgick till 51,2 miljarder kronor under år 2024, en ökning med 8 procent från 2023. Prognosen är att utgiften ökar med 2,6 procent 2025 och därefter med mellan 2- till 3 procent per år, till 57 miljarder kronor år 2028.

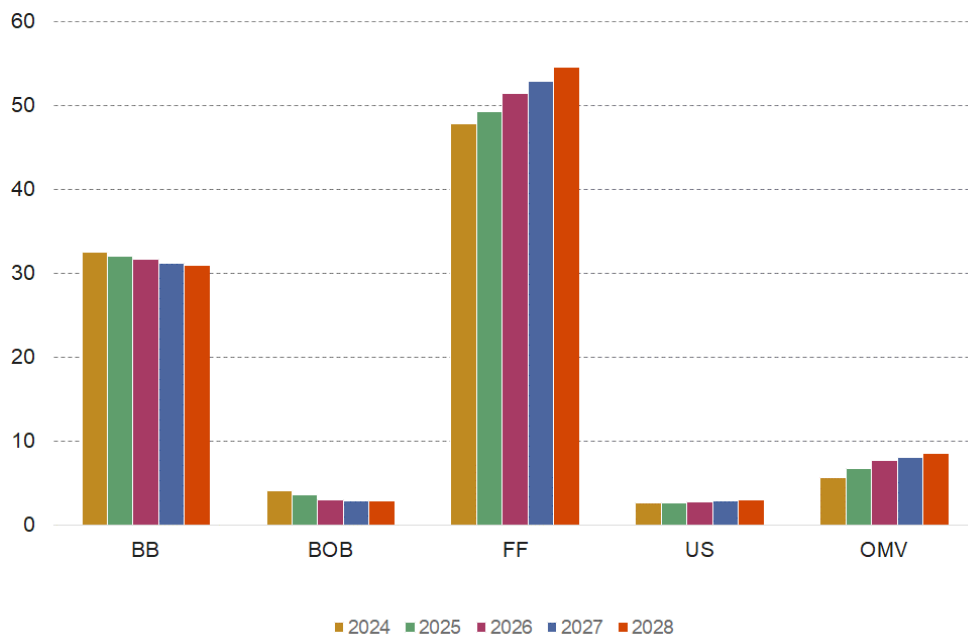
För sjukersättning gäller sedan september 2022 de nya reglerna för personer mellan 61 och 65 år, vilket har ökat inflödet och utgifterna. Antalet personer med aktivitets- och sjukersättning har minskat sedan våren 2007 och förväntas att fortsätta minska, vilket främst beror på att antalet personer med sjukersättning blir färre. Utflödet på grund av att personer har nått den övre

åldersgränsen för sjukersättning har varit större än antalet påbörjade sjukersättningar och prognostiseras att vara fortsatt större under merparten av prognosperioden. I januari 2023 höjdes den övre åldersgränsen i sjukersättningen från 65 till 66 år. Det innebär att ett stort antal personer blev kvar i förmånen ytterligare ett år. Från och med år 2026 knyts den övre åldersgränsen till riktåldern, vilket innebär att den höjs ytterligare, från 66 till 67 år.

Utgiftsområde 12 - Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Figur 4 Utgifter inom utgiftsområde 12 inklusive statlig ålderspensionsavgift, utfall 2024 och prognos 2025–2028.

Miljarder kronor.

Diagrammet visar utgifter för barnbidrag (BB), bostadsbidrag (BOB), föräldraförsäkring (FF), underhållsstöd (US) och omvårdnadsbidrag (OMV).

Utgifterna inom föräldraförsäkringen förväntas att öka under hela prognosperioden. Trots att antalet barn i befolkningen minskar, väntas ändå en utgiftsökning inom föräldraförsäkringen, på grund av stigande inkomster och en ökande trend för prisbasbeloppet, som leder till högre ersättningsnivåer.

Utgifterna för allmänt barnbidrag påverkas av antalet barn 0–16 år. De har minskat de senaste åren, bland annat för att färre föds och fler 16-åringar lämnar systemet. Denna utveckling förväntas fortsätta under hela prognosperioden.

För bostadsbidraget väntas utgifterna minska, framförallt som ett resultat av att tilläggsbidraget först minskar och sedan tas bort. Parallellt med detta minskar antalet mottagare medan medelersättningen ökar.

Utgifterna för omvårdnadsbidraget förväntas öka över prognosperioden på grund av att antalet mottagare ökar.

Jämförelse med föregående prognos

I denna rapport har utfall till och med mars 2025 använts. Vid föregående prognostillfälle användes utfall till och med december 2024. Skillnaderna jämfört med prognosen som lämnades i februari 2025 redovisas nedan.

Prognosjämförelse. Miljontal kronor

	2025	2026	2027	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	252 852	261 321	266 296	270 883
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	17	1 157	1 248	889
Volym- och strukturförändringar	-562	-326	-199	-458
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp för statliga ålderspensionsavgifter		35	-18	-78
Övrigt	-152	-23	-65	-55
Ny prognos	252 155	262 164	267 262	271 181
Differens i 1000-tal kronor	- 697	843	966	298
Differens i procent	-0,3	0,3	0,4	0,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.
Anm. Inkl. statlig ålderspensionsavgift och förvaltningsanslaget.

Prognosen för de totala utgifterna har höjts marginellt för 2026–2028. Detta beror på ändrade makroekonomiska antaganden.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosrevideringen som grundar sig på förändringar i makroekonomiska antaganden har delvis påverkats av den senaste prognosen från Konjunkturinstitutet, som publicerades i mars 2025. Viktiga aspekter av denna prognos inkluderar uppdaterade siffror för löneutveckling och prisbasbelopp.

De mest signifikanta förändringarna i de övergripande makroekonomiska antagandena och deras effekter på prognoserna kan sammanfattas enligt följande:

- **Timlöneutveckling:** Konjunkturinstitutet har justerat upp ökningstakten för timlönerna för 2025. Det förväntas höja ersättningsnivåerna inom olika dagersättningar, såsom sjukpenning och ersättningar inom föräldraförsäkringen.
- **Prisbasbelopp:** Prognosen för prisbasbeloppet har höjts för perioden 2026–2028. Denna justering har en höjande effekt på flera förmåner,

inklusive sjukpenning, aktivitets- och sjukersättningar, föräldraför-säkringen och omvårdnadsbidrag.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för omvårdnadsbidrag har sänkts för åren 2025–2028 med anledning av de lägre utfallen under årets första tre månader.

Prognosen för sjuk- och aktivitetsersättning höjs på grund av att medelersättningen i sjukersättningen höjs. Inflödet av äldre personer har ökat sedan införandet av de särskilda reglerna för äldre i september 2022. Dessa personer är i genomsnitt berättigade till högre ersättningar, vilket driver upp medelersättningen. Utöver det höjs även inflödet till aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång.

Inom föräldrapenning har prognosen justerats ned på grund av att det inte tagits ut så många dagar för barn som fyller 11 år i år som förväntat. En sänkning har också gjorts till följd av att andelen nyttjade lägstanivådagar varit högre och andelen dagar på sjukpenningnivå under maximal ersättning varit lägre än beräknat.

Övrigt

Prognosen för 2025 är sänkt med 152 miljoner kronor jämfört med föregående prognos. Främsta förklaringen till sänkningen är minskade lönekostnader till följd av försenade rekryteringar.

I regeringens vårändringsbudget (2024/25:99) framgår att regeringen föreslår att Försäkringskassans anslag 2:1 ökas med 54 miljoner kronor. Detta är inte beaktat i denna utgiftsprognos. De tillkommande uppdragen enligt vårändringsbudgeten kommer att innebära omprioritering av vår verksamhet som ger konsekvenser för myndighetens långsiktiga finansiering.

Om rapporten

Försäkringskassan strävar efter att använda det senaste och mest aktuella dataunderlaget av god kvalitet i alla prognoser.

I denna rapport har de ekonomiska månadsutfallet fram till och med mars 2025 använts. De data som presenteras i diagram och tabeller är, om inget annat anges, hämtade från Försäkringskassans statistikdatabaser.

Som grund för beräkningarna i denna rapport har Statistiska centralbyråns (SCB) befolkningsprognos från april 2024 och Konjunkturinstitutets (KI) prognos från mars 2025 använts.

I prognoserna har hänsyn tagits till föreslagna regeländringar i aktuella propositioner. Aviserade regeländringar utan lagförslag har dock inte beaktats.

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2025 ska Försäkringskassan redovisa utgiftsprognoser för 2025–2028, där prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till budgeten. Prognoserna publiceras även i informationssystemet Hermes enligt instruktion från Ekonomistyrningsverket.

Vid prognostillfällena ska, om inget annat anges, följande redovisas:

- Belastning på samtliga anslag och anslagsposter, totalt och fördelat per månad.
- Prognostiserat utfall för 2025 för samtliga anslag och anslagsposter, totalt och fördelat per månad.
- Förklaringar och analyser av förändringar i prognos och utfall, med hjälp av makro- och volymförändringar.
- Beskrivningar och motiveringar av eventuella förändringar av prognosmodeller, samt hur dessa förändringar har påverkat prognoserna jämfört med tidigare modeller.
- Utvecklingen av handläggningstider per förmån.

Utöver ovanstående ska Försäkringskassan avseende förvaltningsanslaget redovisa:

- Vilka antaganden som använts i prognosen.
- Eventuella osäkerhetsfaktorer.
- Vad som har orsakat eventuella förändringar.

Om myndigheten bedömer att åtgärder krävs för att inte överskrida de ekonomiska ramar som regeringen beslutat ska myndigheten redovisa vilka åtgärder som har vidtagits eller planeras att vidtas, samt analysera och redovisa vilka konsekvenserna blir för verksamheten till följd av dessa åtgärder.

Denna rapport utgör svar på regeringsuppdraget. I respektive avsnitt redovisas en jämförelse med statsbudgeten och den närmast föregående prognosen. Samtliga belopp i rapporten anges i löpande priser.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

1:4.1 Statligt tandvårdsstöd

1:4.1 Statligt tandvårdsstöd

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	-6 084	-12 358
Anslag ³	8 003 278	8 471 184	12 509 031	13 054 883	13 771 521
Tilldelade medel	8 003 278	8 471 184	12 509 031	13 048 799	13 759 163
Utfall/Prognos	7 615 045	8 047 971	12 515 115	13 061 157	13 777 856
Avvikelse från anslag	388 233	423 213	-6 084	-6 274	-6 335
Avvikelse från tilldelade medel	388 233	423 213	-6 084	-12 358	-18 693
Högsta anslagskredit	400 163	423 559	625 451	652 744	688 576
Tillgängliga medel	8 403 441	8 894 743	13 134 482	13 701 543	14 447 739
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 8 miljarder kronor, vilket är 423 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Det statliga tandvårdsstödet består av ett skydd mot höga kostnader och av tandvårdsbidrag. Tandvårdsbidrag finns i två former, dels ett allmänt som gäller alla försäkrade och dels ett särskilt som ges till vissa patientgrupper som har behov av förebyggande tandvård.

Högekostnadsskydd

Högekostnadsskydd lämnas för tandvårdsåtgärder som ger rätt till ersättning och som har slutförts under en ersättningsperiod om högst ett år. Ersättningen täcker en viss andel av patientens sammanlagda kostnader, i den mån dessa överstiger ett fastställt belopp. För den del av kostnaderna som överstiger 3 000 kronor men inte 15 000 kronor lämnas tandvårdsersättning med 50 procent och för den del som överstiger 15 000 kronor lämnas ersättning med 85 procent av kostnaderna. Högekostnadsskyddet beräknas baserat på det lägsta priset av det fastställda referenspriset och vårdgivarpriset för en specifik åtgärd.

Allmänt tandvårdsbidrag

Det allmänna tandvårdsbidraget kan användas för att betala tandvårdsåtgärder som ger rätt till ersättning. Bidragets storlek beror på vilken åldersgrupp patienten tillhör:

Från och med det år patienten fyller 20 till och med 23 år är bidraget 600 kronor per år.

Från och med det år patienten fyller 24 till och med 64 år är bidraget 300 kronor per år.

Från och med det år patienten fyller 65 år är bidraget åter 600 kronor per år.

Särskilt tandvårdsbidrag

Personer som har ökad risk för försämrad tandhälsa på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning kan få särskilt tandvårdsbidrag. Det särskilda tandvårdsbidraget är på 600 kronor per halvår och får inte sparas. Det kan endast användas till förebyggande tandvårdsåtgärder.

Analys

Det har uppstått stora avvikelser i utgifterna jämfört med prognosen för högkostnadsskyddet (HKS), där utgifterna för januari överskattades med 18 procent. Under november–december 2024 noterades en kraftig nedgång i antalet patienter som besökte tandvården jämfört med motsvarande period 2023. Denna trend har fortsatt in i januari–mars 2025 för 24–66 åringar, då antalet unika patienter varit cirka 5 000 färre än under motsvarande period 2024. Den största minskningen har skett i åldersgruppen 24–29 år. Däremot har antalet patienter i åldersgruppen 67 år och äldre blivit cirka 17 000 högre än tidigare år. Det har också tillkommit 30 600 nya patienter i 20–23 års ålder på grund av det nya regelverket som började gälla den 1 januari 2025.

Denna utveckling har haft en dämpande effekt på de prognostiserade utgifterna för både det allmänna tandvårdsbidraget (ATB) och HKS. Samtidigt har antalet uttag av särskilt tandvårdsbidrag (STB) varit högre än förväntat, vilket kan tyda på att fler patienter med rätt till STB har fått kännedom om och börjat nyttja bidraget.

Osäkerhetsanalys

Från och med 2026 föreslås är en förstärkning av högkostnadsskyddet för personer över 67 år samt halvering av det allmänna tandvårdsbidraget för åldersgruppen 65–67 år. Dessutom föreslås att beloppsgränserna inom tandvårdsstödet ska indexeras årligen i förhållande till prisbasbeloppet¹. Detta har inte beslutats ännu och därför utgör en osäkerhet i prognoser för 2026 och framåt.

Försäkringskassan har i vårt remissvar föreslagit att ändringarna bör börja gälla först år 2027, då vi annars kommer att ha svårt att hinna utveckla och anpassa våra IT-system i tid för de nya reglerna.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	8 106 633	12 509 031	13 054 883	13 771 521
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-58 662	+6 084	+6 274	+6 335
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	8 047 971	12 515 115	13 061 157	13 777 856
Differens i 1000-tal kronor	-58 662	+6 084	+6 274	+6 335
Differens i procent	-0,7	0,0	0,0	0,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Resultatet för januari–mars 2025 blev 62 miljoner kronor (3 procent) lägre än prognosen. Avvikelsen beror främst på en överskattning av utgifterna för högkostnadsskyddet, som var 50 miljoner kronor (4 procent) lägre än förväntat, samt allmänt tandvårdsbidrag, som var 13,4 miljoner kronor (3 procent) lägre än prognosen. Utgifterna för STB blev däremot 1,2 miljoner högre än förväntat, vilket motsvarar 5 procent.

¹ <https://www.regeringen.se/contentassets/bfe4593f9b0d462f834bc8bbd052a921/utgiftsomrade-9-halsovard-sjukvard-och-social-omsorg.pdf>

Ingen justering har gjorts för HKS och ATB, eftersom de månader som historiskt haft högre utgifter, april/maj och oktober, fortfarande ligger framför oss. Prognosen har därför endast uppdaterats med hänsyn till utgifterna för perioden januari–mars. För STB har prognosen justerats upp med 7 procent. Sammantaget har detta lett till en total minskning av prognosen med 0,7 procent för 2025, medan nästkommande år inte har påverkats i någon märkbar utsträckning av justeringen av STB.

1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Hela anslaget	43 672	5 220	-46 203	5 304	49 374
Därav					
1:6.37					
Smittbärappening	3 593	4 570	4 812	4 932	5 028
1:6.27 Statlig					
ålderspensionsavgift					
för					
smittbärappening	40 079	650	-51 015	372	44 346

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:6.37 Smittbärappenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	8 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Tilldelade medel	8 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Utfall/Prognos	3 593	4 570	4 812	4 932	5 028
Avvikelse från anslag	4 407	1 430	1 188	1 068	972
Avvikelse från tilldelade medel	4 407	1 430	1 188	1 068	972
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	8 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 5 miljoner kronor, vilket är 1 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Smittbärappenning är en ersättning för dem som inte kan arbeta på grund av att de har eller antas ha en smittsam sjukdom. Ersättningsnivån för smittbärappenning är knappt 80 procent av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst (SGI).

Analys

Utgifterna för smittbärappenning ökade markant under pandemin, från drygt 3,5 miljoner kronor 2019 till 75 miljoner 2020, 393 miljoner för 2021 och 412 miljoner för 2022. I april 2022 upphörde covid-19 att klassificeras som en samhälls- och allmänfarliga sjukdom, vilket innebär att möjligheten att ansöka om smittbärappenning för covid-19 försvann.

Under 2023 återgick antalet ansökningar till de nivåer som rådde före pandemin. Trots detta var de totala utgifterna för året endast 2 miljoner kronor, vilket innebär en betydande minskning jämfört med prepandemiska nivåer. Denna nedgång kan främst förklaras av återbetalningar av tidigare utbetalda smittbärappenningar. På grund av dessa återkrav var utgifterna även lägre under första halvan av 2024 än vad de var före pandemin.

Sedan slutet av 2024 har dock utbetalningarna stabiliserats och återgått till en nivå som ligger nära de förpandemiska nivåerna. Trots detta var utfallen för januari till mars 2025 varit lägre än vad som prognostiserats.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	4 632	4 869	5 006	5 028
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-62	-57	-74	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	4 570	4 812	4 932	5 028
Differens i 1000-tal kronor	-62	-57	-74	0
Differens i procent	-1,3	-1,2	-1,5	0,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen för januari - mars 2025 har varit lägre än förväntat, och utbetalningarna har återgått till en stabil nivå som motsvarar nivån före pandemin. Med tanke på detta har prognosen för 2025–2027 justerats ned något.

1:7 Sjukvård i internationella förhållanden

1:7 Sjukvård i internationella förhållanden

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	741 287	779 592	655 021	630 129	663 235
Tilldelade medel	741 287	779 592	655 021	630 129	663 235
Utfall/Prognos	728 273	538 249	655 021	630 129	663 235
Avvikelse från anslag	13 014	241 343	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	13 014	241 343	0	0	0
Högsta anslagskredit	34 514	38 979	32 751	31 506	33 161
Tillgängliga medel	775 801	818 571	687 772	661 635	696 396
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 538 miljoner kronor, vilket är 241 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Pensionärsvård

Pensionärsvård avser ersättning till andra länder för vård av pensionärer som är försäkrade för vårdförmåner i Sverige och har valt att bosätta sig i ett annat EES-land eller Schweiz. Även deras familjemedlemmar omfattas. Begreppet innefattar även ersättning för vårdförmåner till familjemedlemmar som inte är bosatta i samma medlemsstat som den försäkrade personen. Vissa länder debiterar Sverige fasta belopp per skuldmånad medan andra skickar fakturor på faktiska belopp.

Konventionsvård

Konventionsvård är en ersättning till regionen för utförd vård av personer som är försäkrade i länder som Sverige har ingått konventioner, överenskommelser om sjukvårdsförmåner eller avtal om betalningsavstående med. De fakturerade beloppen motsvarar de faktiska vårdkostnaderna.

Turistvård

Turistvård avser ersättning till andra länder för utförd vård av personer som är försäkrade i Sverige, som blivit sjuka i samband med en vistelse i ett annat EU/EES-land eller Schweiz. Även planerad vård med förhandstillstånd ingår i turistvård. De fakturerade beloppen motsvarar de faktiska vårdkostnaderna. Turistvården omfattas av kostnadsfördelningen mellan stat och region.

Sjuk- och tandvårdstjänster

Sjuk- och tandvårdstjänster avser ersättning i efterhand för planerad och nödvändig vård. Ersättningen motsvarar som högst nivån för vad vården hade kostat om den utförts i Sverige. Sjuk- och tandvårdstjänster omfattas av kostnadsfördelningen mellan stat och region.

Analys

I Sverige har tillväxten varit låg under 2024, men prognoser pekar på en ökning med cirka 2 procent under 2025. Trots detta bedöms den svenska ekonomin fortsatt befinna sig i lågkonjunktur under 2025 och även under de kommande två åren².

Den svenska kronan har stärkts markant den senaste månaden och har för första gången på två år gått under 11 kronor mot euron. Denna utveckling förklaras av högre inflation, minskade förväntningar på räntesänkningar samt ett ökat internationellt förtroende för svensk försvarsindustri. Kombinationen av dessa faktorer har bidragit till ett ökat intresse för kronan och en positiv valutatrend.³

Trots vissa lättnader i hushållsekonomin kvarstår ekonomiska utmaningar, både i Sverige och i omvärlden. I flera europeiska länder är hushållen fortsatt pressade av hög skuldsättning och minskad köpkraft. Detta påverkar konsumtionsmönstren, inklusive resande.

Samtidigt visar flygplatsstatistiken att antalet resenärer till och från Sverige har ökat under januari–februari 2025 jämfört med motsvarande perioder 2022–2024. Enligt Swedavia⁴ reste över 2,3 miljoner passagerare via deras tio flygplatser i december 2024, vilket motsvarar en ökning med fyra procent jämfört med december 2023.

²<https://www.ekonomifakta.se/>

³ <https://www.svt.se/nyheter/ekonomi/trots-oroligt-varldslage-och-hogre-inflation-darfor-rusar-svenska-kronan>

⁴ <https://www.swedavia.se/om-swedavia/swedavias-nyhetsrum/2025/swedavias-trafikstatistik-for-december-och-helaret-2024-40-tal-nya-flyglinjer-och-fortsatta-satsningar-pa-ett-starkare-arlanda>

Tillgången till läkare och specialistläkare i Sverige varierar över tid och mellan regioner. Läkarförbundet rapporterar om en fortsatt akut brist på specialistläkare inom flera områden⁵. Denna brist på specialistläkare och långa väntetider kan leda till att fler patienter överväger att söka planerad vård utomlands. Försäkringskassan statistik visar att de fem vanligaste länderna för planerad vård under 2024 var Danmark, Finland, Spanien, Tyskland och Polen.

Pensionärvård

Pensionärvården utgör den största andelen av utgifterna och står för 56 procent av de totala kostnaderna. De största utgifter för pensionärvård kommer från Spanien och Frankrike. Antalet svenska pensionärer som får sina pensioner utbetalda till utländska konton verkar vara stabilt, men kostnaderna för vård i Spanien beräknas enligt schablonbelopp som justeras uppåt varje år.

Konventionsvård

Kostnaderna för konventionsvård påverkas av antalet utländska turister från länder med konventionsavtal som söker vård i Sverige. Majoriteten av kostnaderna genereras av besökare från våra grannländer. Konventionsvården är den näst största utgiftsposten och utgör cirka 36 procent av de totala kostnaderna.

Turistvård

Utgifterna för turistvård förväntas ligga runt 28 miljoner kronor per år under 2025, vilket motsvarar cirka 4 procent av de totala kostnaderna. Utgifterna kan bli högre 2026 då retroaktiva fakturor från Storbritannien förväntas påverka kostnadsbilden. Det råder dock stor osäkerhet kring storleken på dessa retroaktiva betalningar och när de kommer att utbetalas, då de senaste två fakturorna kom med ett treårsintervall men endast täckte tvåårsperioder.

Sjuk- och tandvårdstjänster

Det är svårt att förutse om antalet patienter som söker vård utomlands kommer att öka i framtiden, eftersom detta beror på flera faktorer såsom förändringar i vårdkapacitet inom Sverige, politiska beslut och patienters individuella preferenser. Sjuk- och tandvårdstjänster utgör den minsta delen av utgifterna, cirka 4 procent av de totala kostnaderna. Dessa tjänster, liksom turistvården, omfattas av en kostnadsfördelning mellan staten och regionerna. Utgifterna för sjuk- och tandvårdstjänster ökar i genomsnitt med cirka 20 procent årligen.

⁵ <https://slf.se/nyheter/fortsatt-akut-brist-pa-specialistlakare/>

Osäkerhetsanalys

Valutakurser och inflation

Trots bättre valutaställning för svensk krona kvarstår det risken för ökade kostnader om kronan skulle försvagas framöver eller om inflationstrycket ökar kan prognoserna snabbt behöva justeras för att spegla de nya ekonomiska förutsättningarna.

Hushållsekonomi och resmönster

Trots bättre hushållsekonomi kan en försämrad krona och eller igen stigande inflation påverka resmönster både för svenska hushåll men också för utländska.

Administrativa prioriteringar och handläggningskapacitet

Prioriteringar för handläggningen av olika typer av ärenden (faktiska kostnader vs. fasta kostnader) påverkar när utbetalningar belastar anslaget. Personalförändringar, utbildningsinsatser för nya handläggare och risken för oväntat höga ärendebalanser kan leda till eftersläpningar eller ojämna kostnadstoppar.

Retroaktiva fordringar från andra länder

Storbritannien och andra länder skickar ibland retroaktiva fordringar oregelbundet. Dessa kan ge plötsliga kostnadshöjningar och är ofta svåra att förutsäga både i tid och belopp.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	552 408	655 021	630 129	663 235
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-7 865	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-6 294	-	-	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	538 249	655 021	630 129	663 235
Differens i 1000-tal kronor	-14 159	0	0	0
Differens i procent	-2,6	0,0	0,0	0,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Prognosen för 2025 justerades med utfall för januari-februari och för åren 2026–2028 förblir oförändrad sedan föregående prognos.

4:3 Bilstöd till personer med funktionsnedsättning

4:3 Bilstöd till personer med funktionsnedsättning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	263 237	263 237	264 237	266 237	266 237
Tilldelade medel	263 237	263 237	264 237	266 237	266 237
Utfall/Prognos	149 485	156 191	157 448	160 358	162 537
Avvikelse från anslag	113 752	107 046	106 789	105 879	103 700
Avvikelse från tilldelade medel	113 752	107 046	106 789	105 879	103 700
Högsta anslagskredit	13 161	13 161	13 211	13 311	13 311
Tillgängliga medel	276 398	276 398	277 448	279 548	279 548
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 156 miljoner kronor, vilket är 107 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Bilstöd beviljas till personer som, på grund av sitt eget eller sitt barns varaktiga funktionsnedsättning, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att använda allmänna kommunikationer.

Grundbidrag

Grundbidrag ges till alla som har rätt till bilstöd. Bidraget är högst 30 000 kronor.

Anskaffningsbidrag

Anskaffningsbidraget är inkomstprövat. Maximal ersättning är 40 000 kronor och ges till den som har en årlig bruttoinkomst som understiger 121 000 kronor. Storleken på bidraget sjunker därefter stegvis för att helt upphöra vid inkomster på 220 000 kronor eller mer.

Tilläggsbidrag

Tilläggsbidrag ges utöver grund- och anskaffningsbidrag och kan lämnas i tre fall som inte utesluter varandra.

(A) vid behov av efteranpassning. Bidraget är högst 50 000 kronor och lämnas till en försäkrad som för att kunna använda bilen har behov av en sådan ändring av eller anordning på bilen för vilken det kan lämnas anpassningsbidrag.

(B) för särskilt lämpad personbil. Bidraget är högst 60 000 kronor och lämnas för inköp av en bil som är särskilt lämpad för personer som behöver färdas i bilen sittandes i rullstol, göra överflyttning från rullstol till bilsäte inne i bilen eller medföra en motordriven rullstol eller ett annat jämförbart hjälpmedel för förflyttning.

(C) för särskilda originalmonterade anordningar. Bidraget lämnas med fasta schablonbelopp för sådana kostnader som följer av att bilen har vissa särskilda originalmonterade anordningar.

Anpassningsbidrag

Anpassningsbidraget är avsett för kostnader för de ändringar som behövs för att den person som beviljats bilstödet ska kunna bruka fordonet. Beloppet är obegränsat men lämnas inte för kostnader som tilläggsbidrag lämnas för eller hade kunnat lämnas för. Det lämnas inte heller om behovet av anpassning kan tillgodoses genom köp av en lämplig bil.

Analys

Bilstödet har haft flera stora regeländringar de senaste åren. Utgiften för bilstöd var som högst år 2013 med 368 miljoner kronor. Regeländringen som genomfördes år 2017 gjorde att utgifterna sjönk kraftigt för att 2018 uppgå till omkring 100 miljoner kronor. I slutet av 2020 genomfördes ytterligare en regeländring som innebar att vissa anpassningar som exempelvis golvsänkningar blev tillåtna, samt att ersättningsnivån för tilläggsbidrag A och B höjdes med 20 000 kronor.

Efter regeländringen 2020 ökade utgifterna till och med år 2022. Ökningen var dock mindre än vad som förväntades, vilket till viss del förklaras av att antalet personer som ansökt om bilstöd inte har ökat i den omfattning som antagits. Sedan 2017 har antalet mottagare av stödet mer än halverats. Under de senaste åren har denna minskning fortsatt i en svagt nedåtgående trend, som nu tycks ha stabiliserats på en lägre nivå.

Utgifterna har varit omkring 140 miljoner kronor per år sedan 2019. Under 2024 uppgick utgifterna till 149 miljoner kronor, vilket är en ökning med drygt 3 procent jämfört med 2023. Den genomsnittliga ersättningen utvecklades något starkare än förväntat under första kvartalet 2025 och utgiftsnivån förväntas utvecklas stabilt med en svag uppgång.

Osäkerhetsanalys

I november 2023 överlämnades utredningen: *Ett enklare bilstöd (SOU 2023:81)* till regeringen. Utredaren föreslår ett antal åtgärder för att underlätta hanteringen, dels förändringar i regelverket, dels att all administration

av bilstödet samlas hos Trafikverket från och med 2026, men att Försäkringskassan fortsatt ska ha dispositionsrätt till anslaget.

I ett remissvar avstyrker Försäkringskassan utredningens förslag att inte ge Trafikverket rätt att disponera anslag 4.3 Bilstöd till personer med funktionsnedsättning. Försäkringskassan anser att det är den myndighet som har i uppgift att utföra en verksamhet, i det här fallet handlägga och besluta om bilstöd, som även bör ha de finansiella skyldigheter och rättigheter som är kopplade till dispositionsrätten av ett anslag. Försäkringskassan anser därför att det är Trafikverket som ska ha dispositionsrätt till bilstödsanslaget.

Den myndighet som har dispositionsrätten ska redovisa hur anslaget har använts under budgetåret och löpande lämna utgiftsprognoser. För att kunna lämna en utgiftsprognos av god kvalitet krävs en god insyn i handläggningsprocessen i form av olika statistikunderlag, men också en djupare förståelse för tillämpningen av regelverket. Eftersom utredningens förslag är att föra över huvudmannaskapet av bilstöd till Trafikverket, är det Trafikverket som har kontroll över hur anslaget används och därmed de bästa förutsättningarna att ta fram träffsäkra utgiftsprognoser.

Om förslaget implementeras, kan utgifterna kopplade till anslaget till Försäkringskassan helt eller delvis utebli från och med 2026, beroende på hur övergången av administrationen till Trafikverket utformas. Den prognos som presenteras här tar dock inte hänsyn till eventuella effekter av utredningens förslag.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	153 080	156 623	159 463	161 599
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+3 111	+825	+896	+938
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	156 191	157 448	160 358	162 537
Differens i 1000-tal kronor	+3 111	+825	+896	+938
Differens i procent	+2,0	+0,5	+0,6	+0,6

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utbetalningarna för bilstödet har under det första kvartalet varit högre än vad som prognostiserades i februari. Det genomsnittliga utbetalda beloppet utvecklades något starkare än förväntat, vilket har lett till att prognosen höjts.

4:4 Kostnader för statlig assistansersättning

4:4 Kostnader för statlig assistansersättning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	26 048 418	26 922 874	27 831 579	28 772 055	29 672 542
Tilldelade medel	26 048 418	26 922 874	27 831 579	28 772 055	29 672 542
Utfall/Prognos	25 344 355	26 791 667	27 724 990	28 602 210	29 499 923
Avvikelse från anslag	704 063	131 207	106 589	169 845	172 619
Avvikelse från tilldelade medel	704 063	131 207	106 589	169 845	172 619
Högsta anslagskredit	1 302 420	1 346 143	1 391 578	1 438 602	1 483 627
Tillgängliga medel	27 350 838	28 269 017	29 223 157	30 210 657	31 156 169
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 26,8 miljarder kronor, vilket är 131 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Assistansersättning lämnas till personer som ingår i någon av de definerade personkretsarna i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov i sin dagliga livsföring med fler än i genomsnitt 20 timmar per vecka.

Personkretsindelningen är:

1. Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.
2. Personer med betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom.
3. Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och orsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Assistansersättning betalas ut med ett timbaserat schablonbelopp. Om det finns särskilda skäl kan den ersättningsberättigade beviljas ersättning med ett högre belopp.

Analys

Utgifterna inom assistansersättningen drivs främst av tre variabler. Dessa är antalet mottagare av assistansersättningen, antalet assistanstimmar per individ samt nivån på ersättningen per timme. Antalet mottagare har under flera år minskat, samtidigt som antalet assistanstimmar har ökat. Den genomsnittliga timersättningen stiger i samband med de årliga schablonhöjningarna och fortsätter att ligga något över timschablonen. Det beror på att vissa mottagare är beviljade ersättning med ett högre timbelopp.

Utvecklingen 2020-talet

Lagändringar, samt ändringar i praxis kring hur lagen ska tolkas, påverkar de underliggande variablerna i assistansersättningen. Under 2020-talet har tre lagändringar skett.

Först infördes andning som ett grundläggande behov från 1 november 2019.⁶ Andelen bifall har varit högre för de ansökningar som inkluderar hjälp med andning och dessa personerna har i genomsnitt blivit beviljade fler timmar.⁷

Därefter gjordes det 1 juli 2020 lagändringar som syftade till att alla hjälpmoment för hjälp med andning och måltider i form av sondmatning ska räknas som grundläggande behov.⁸ Det blev också lättare att få rätt till assistans för dessa behov under tid i barnomsorg och skola. Dessutom ska dessa hjälpbehov normalt sett inte ingå i föräldraansvaret. Efter dessa lagändringar

⁶ Proposition 2018/19:145. Personlig assistans för hjälp med andning. Socialdepartementet

⁷ Försäkringskassan. Rapport – Uppföljning av lagändring om andning som grundläggande behov, slutredovisning. Svar på regeringsuppdrag dnr. 1382–2020.

⁸ Proposition 2019/20:92. Personlig assistans för samtliga hjälpmoment som avser andning och måltider i form av sondmatning sid. 38. Socialdepartementet.

har inflödet av personer in i ersättningen ökat för alla åldersgrupper, men barn i låga åldrar har haft högst procentuell ökning.^{[9][10]}

Den 1 januari 2023 skedde de senaste lagändringarna som också har varit de mest omfattande. Dessa lagändringar innebär i korthet vissa förändringar av de grundläggande behoven, reglering av egenvård samt schablonisering av föräldraansvaret.^{[11][12]} Dessutom kan en person med psykisk funktionsnedsättning som behöver kvalificerade aktiverings- och motiveringsinsatser för att själv kunna utföra de grundläggande behoven måltider, av- och påklädning, kommunikation och personlig hygien, få det beviljat som en del av hjälpen med det grundläggande behovet.

Dessa lagändringar har fått flera effekter. Först inkom det väldigt många fler nya ärenden till Försäkringskassan. Under 2023 ökade antalet inkomna ärenden med drygt 40 procent jämfört med 2022. Ökningen var mest påtaglig det första kvartalet. Sedan 2024 är nivån fortfarande högre jämfört med 2022, men betydligt lägre än 2023. Bilden är nu att inkomna ärenden utvecklas stabilt och är något fler jämfört med före lagändringarna. Det kan vara så att skillnaden mellan det nya regelverket och det tidigare inte varit så stor¹³ alternativt inte upplevts varit så stor, vilket i sin tur gjort att färre personer än väntat har ansökt om assistansersättning.

De höga nivåerna av ärenden satte sedan avtryck i hur många personer som kommit in i ersättningen. Nivå på inflödet 2024 (och 2023) var det högsta sedan 2015. I jämförelse med 2022 ökade inflödet med knappt 70 (40) procent. Alla grupper ökade, men framförallt vuxna och de äldsta barnen. För de yngre barnen var ökningen relativt begränsad. Det kan bero på att yngre barn var en grupp som särskilt ökade efter tidigare regeländringar. Andelen personer som fått timmar för de nya grundläggande behoven har ökat successivt, i takt med att ansökningar som inkommit efter lagändringarna trätt i kraft beslutats. Sedan sommaren 2023 har omkring hälften av personerna som flödar in till ersättningen fått timmar beviljade för de nya grundläggande behoven.

⁹ Försäkringskassan. Indikatorer för att följa utvecklingen av assistansersättningen. Svar på regeringsuppdrag dnr FK 2021/000464.

¹⁰ Försäkringskassan. Assistansersättning – hjälp med andning och sondmatning, Korta analyser 2022:3.

¹¹ Proposition 2021/22:214. Stärkt rätt till personlig assistans – grundläggande behov för personer som har en psykisk funktionsnedsättning och ökad rättssäkerhet för barn. Socialdepartementet.

¹² Proposition 2021/22:244. Stärkt rätt till personlig assistans vid behov av egenvård. Socialdepartementet.

¹³ ISF. Förändringar inom assistansersättningen. 2024:1.

Den stabila utvecklingen av antalet inkomna ärenden gör att osäkerheten i inflödet främst väntas komma från hur stor andel av ärendena som blir beviljade. Under 2024 ökade andelen beviljade ärenden och verkar nu stabiliserats på en något högre nivå. Under första kvartalet i år har inflödet av personer till ersättningen varit lägre än samma period 2024. Dessutom var utfallet lägre än föregående prognos. Det beror på ett lågt utfall i januari. Eftersom inflödet utvecklats i linje med prognos för februari och mars behålls föregående prognos.

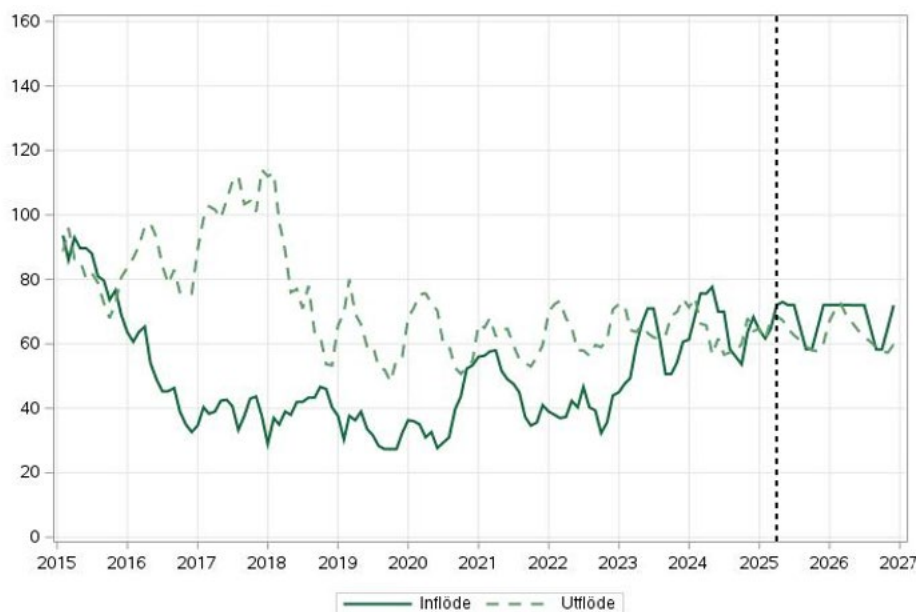
Lagändringarna har inte påverkat hur många som lämnar ersättningen, då det under hela 2020-talet mestadels bestått av personer som avlider. Något färre personer har lämnat ersättningen än vad som beräknades i föregående prognos och därför sänks prognosen för utflödet marginellt.

Mottagarprognos

Den 1 januari i år halverades det schabloniserade föräldraavdraget. Föräldraavdraget anger det ansvar som ett barns föräldrar anses ha för att tillgodose barnets grundläggande behov. För det ansvaret kan man inte bli beviljad assistansersättning. Halveringen innebär att fler barn kommer kunna få assistansersättning, samt att de barn som redan är mottagare kan ha rätt till fler timmar. Exakt hur många fler personer som kommer in i ersättningen är svårt att avgöra. Avdraget görs per dag och de dataunderlag som finns att tillgå är summerade per vecka. Så de beräkningar som ligger till grund för prognosen har därmed en viss osäkerhet. Dessutom är det svårt att förutse hur de försäkrade kommer agera när regler och lagar ändras. Men eftersom fler personer kommer kunna bli beviljade ersättning är inflödesprognosen något förhöjd. På längre sikt var förväntningen tidigare att inflödet skulle växa i takt med befolkningen yngre än 66 år. Men istället väntas de lagändringarna som trädde i kraft den 1 januari 2023 göra att prognosen över inflödet förblir högre jämfört med åren 2017–2022, sett över hela prognosperioden. Se Figur 6 för utfall och prognos. Att något färre personer än väntat flödade in i ersättningen i januari gör att denna mottagarprognos är något sänkt i nivå.

Figur 5 Inflöde och utflöde 2015–2026

Glidande 3-månaders medelvärden, prognos fr.o.m. april 2025

Under 2023 bromsade minskningen av antalet mottagare in. Under vissa månader på våren och sommaren ökade antalet mottagare för att sedan minska något igen under slutet av året. Det berodde främst på ett högre utflöde av mottagare. Förra året ökade antalet mottagare något och var i december lite fler än i januari. Denna utveckling med en svag ökning väntas fortgå under hela prognosperioden, se utvecklingen i Figur 7 nedan.

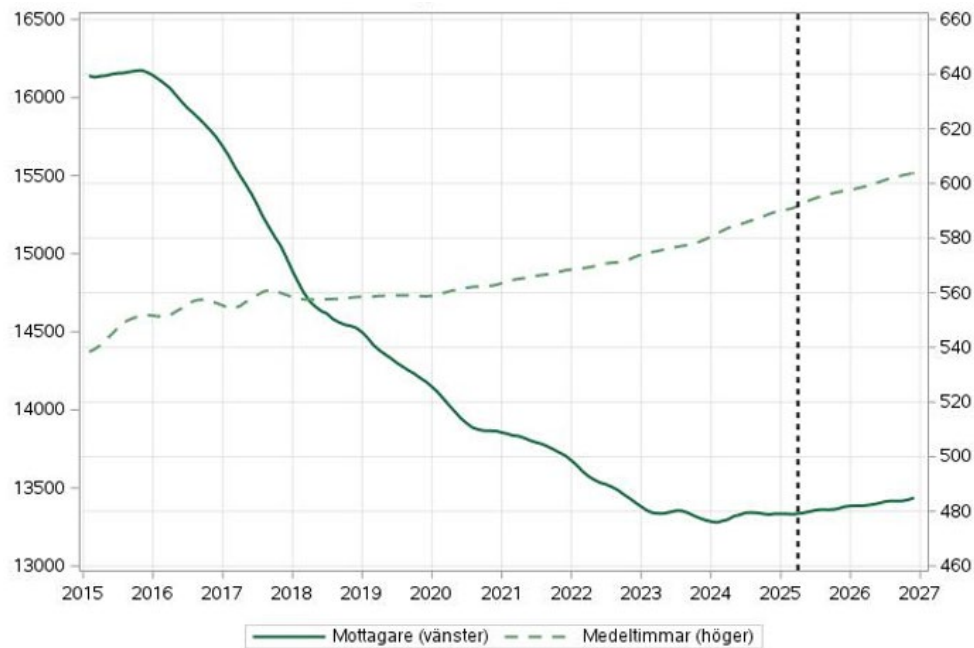
Timutveckling

Antalet medeltimmar inom assistansersättning har länge ökat, med undantag för perioden 2018–2019. De personer som flödar in har i regel färre timmar i genomsnitt än de som varit mottagare under en längre tid. Det medför att i perioder kan sammansättningen av inflödet och utflödet påverka hur medeltimmarna utvecklas. De nya personerna som sedan lagändringarna 2023 kommer in i ersättningen och har fått timmar beviljade för de nya grundläggande behoven, har i genomsnitt haft något fler timmar jämfört med de som inte har fått timmar beviljade för de nya behoven. Det har viss påverkan på timutvecklingen. Men ökningen beror till största delen av att de personer som redan har assistansersättning blir beviljade fler timmar. Prognosen bygger på den senaste utvecklingen och tar hänsyn till effekten av det högre inflödet. Medeltimmarna beräknas öka svagt under hela prognosperioden. Föregående prognos för timutvecklingen var något hög. Därför sänks timprognosen marginellt. Effekten av den halverade föräldraschablonen är medräknad sedan i höstas men ännu syns ingen påverkan på timutvecklingen totalt sett. Dock har antalet ärenden som

inkommit till Försäkringskassan avseende fler timmar ökat, framförallt under januari men också februari, jämfört med förra året. Antalet ärenden har ökat för alla åldersgrupper, även vuxna som inte berörs av regeländringen. I Figur 7 nedan illustreras antalet medeltimmar samt mottagare i ersättningen som ett glidande 3-månaders medelvärde.

Figur 6 Mottagare och medeltimmar per mottagare och månad 2015–2026

Glidande 3-månaders medelvärden, prognos fr.o.m. april 2025

Anm. Fram till våren 2018 beräknas antalet medeltimmar utifrån periodbeslut. Därefter används en ny datakälla där antalet medeltimmar istället baserar sig på grundbeslut. Antalet medeltimmar varierar säsongsmässigt fram till slutet av våren 2018. Därefter upphör denna variation då antalet medeltimmar istället beräknas utifrån grundbeslutet.

Osäkerhetsanalys

En utredning kring assistansersättningens huvudmannaskap presenterades den 1 mars 2023.¹⁴ I utredningen förordas att huvudmannaskapet för den personliga assistansen samlas hos staten. I budgetpropositionen för 2025 skrev Regeringen att den under mandatperioden skall introducera åtgärder med målsättningen om ett statligt huvudmannaskap för den personliga assistansen. Kortfattat innebär förslaget att alla kommunala beslut om personlig assistans ska överföras till Försäkringskassan. Därefter skall Försäkringskassan fatta beslut om och hantera finansieringen av den personliga assistansen. Sammantaget innebär utredningens förslag stora konsekvenser för utgifterna under många år framöver. I dagsläget har inte Försäkringskassan

¹⁴ SOU 2023:9. Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans. Ökad likvärdighet, långsiktighet och kvalitet.

tilldelats förvaltningsmedel för att påbörja införandet av det statliga huvudmannaskapet. Myndigheten kan inte påbörja detta arbete utan att tilldelas resurser.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	26 844 615	27 791 579	28 677 055	29 577 542
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-52 948	-66 589	-74 845	-77 619
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	26 791 667	27 724 990	28 602 210	29 499 923
Differens i 1000-tal kronor	-52 948	-66 589	-74 845	-77 619
Differens i procent	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

I denna prognos väntas utgiften bli något lägre än i föregående prognos. Det beror på att både timprognosen och mottagarprognosen är något sänkta.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Hela anslaget	51 204 689	52 531 026	54 351 452	55 866 996	56 975 597
Därav					
1:1.21 Sjukpenning	45 930 428	46 719 195	48 288 042	49 686 689	50 971 204
1:1.19 Rehabiliteringspenning	23 823	9 749	9 635	9 911	10 170
1:1.20 Arbetshjälpmedel m.m.	99 207	98 000	102 000	106 000	110 000
1:1.15 Närståendepenning	210 387	241 144	243 265	249 161	255 410
1:1.8 Sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall	174 505	336 770	350 013	361 534	373 045
1:1.5 Boendetillägg	293 339	398 168	417 117	424 773	433 696
1:1.18 Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning	4 376 000	4 702 000	4 975 875	5 083 207	4 799 636
1:1.17 Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning	80 000	3 000	-56 503	-77 183	-1 757
1:1.16 Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning	17 000	23 000	22 008	22 904	24 193

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:1.21 Sjukpenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	-2 225 085	0	0	-617 042	-1 364 731
Anslag ³	48 617 000	48 095 000	47 671 000	48 939 000	50 163 000
Tilldelade medel	46 391 915	48 095 000	47 671 000	48 321 958	48 798 269
Utfall/Prognos	45 930 428	46 719 195	48 288 042	49 686 689	50 971 204
Avvikelse från anslag	2 686 572	1 375 805	-617 042	-747 689	-808 204
Avvikelse från tilldelade medel	461 487	1 375 805	-617 042	-1 364 731	-2 172 935
Högsta anslagskredit	2 175 500	2 404 750	2 383 550	2 446 950	2 508 150
Tillgängliga medel	48 567 415	50 499 750	50 054 550	50 768 908	51 306 419
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 46,7 miljarder kronor, vilket är 1,4 miljarder kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Syftet med sjukpenning är att ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. För att få ersättning krävs att sjukdomen sätter ner arbetsförmågan med minst en fjärdedel. Sjukpenning kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning.

Sjukpenning på normalnivå kan i normalfallet betalas ut i maximalt 364 dagar under en period på 450 dagar. Efter det kan sjukpenning på fortsättningsnivå betalas ut.

Till en försäkrad som är arbetslös betalas hel sjuk- och rehabiliteringspenning ut med högst 543 kronor per dag.

Analys

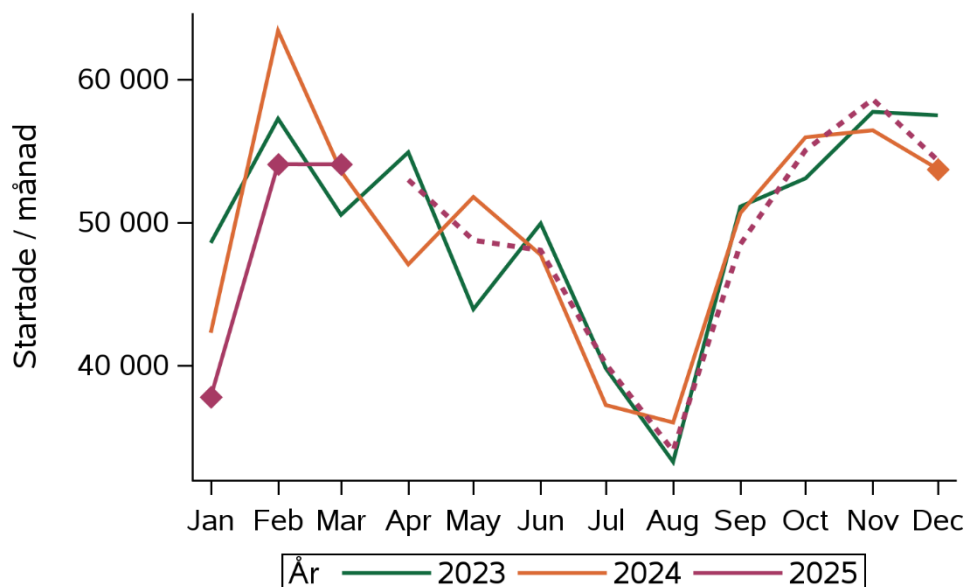
Under 2024 ökade utgiften för sjukpenning med drygt sju procent. Höjd snittersättning stod för drygt 60 procent av ökningen och resten av ökningen beror på fler ersatta dagar. Ökningen av antalet ersatta dagar drivs av dynamiska effekter där de längre sjukfallen blir fler, antalet startade sjukfall

förväntas däremot falla med cirka 0,3 procent under 2024.¹⁵ Under första kvartalet 2025 har utgiften utvecklats i paritet med avslutningen på 2024. Det vill säga utgiften är låg och till och med knappt en procent lägre än första kvartalet 2024. Detta trots att genomsnittsansättningen första kvartalet 2025 var knappt två procent högre än första kvartalet 2024.

Startade sjukfall

Även 2024 började året med ett högt antal startade sjukfall, därefter föll dock antalet startade sjukfall tillbaka och för helåret beräknas antalet startade sjukfall vara lägre än för 2023. Skillnaden är liten, som angetts ovan endast cirka 0,3 procent, men i Figur 1 syns att tydligt hur framförallt februari – mars hade ett högt antal startade sjukfall. Därefter var antalet startade sjukfall som en normal säsong men med ett lågt antal startade sjukfall mot slutet av året. Början på 2025 ser ut att fortsätta med ett relativt lågt antal startade sjukfall. Antalet startade sjukfall approximerade med förstagångsanspråk och dynamiken av längre sjukfall tyder på att början av 2025 har väsentligt färre startade sjukfall än 2024. Dessutom låg påsken 2024 väldigt tidigt, i första kvartalet, vilket hade en dämpande effekt på startade sjukfall för tidiga våren 2024. Påsken kommer ha en dämpande effekt på antalet startade sjukfall i april och maj i år vilket gör att förväntningen är att antalet startade sjukfall kommer vara lågt första halvåret 2025, relativt första halvåret 2024.

Figur 7. Startade sjukfall, utfall och prognos

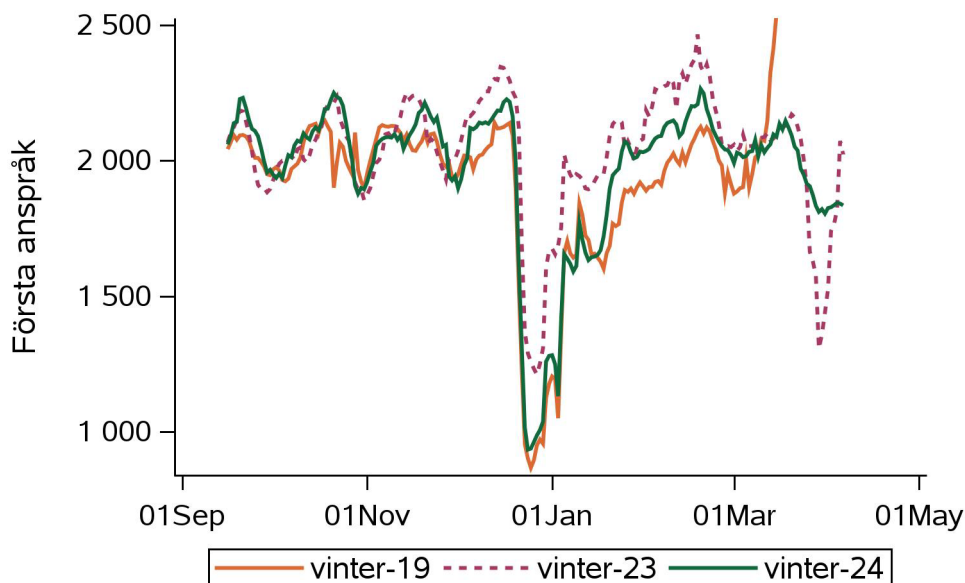
¹⁵ Fortfarande tillkommer sena ansökningar och återkrav kan göras varför data för 2024 ännu inte är helt slutgiltig.

Figur 1 visar de startade sjukfallen med data från databasen MiDAS, färgerna visar år, heldragen linje är för utfall, romber för att visa att värdena är approximerade med hjälp av ansökningsdata och längre sjukfall, streckad linje är för prognosvärden.

Under senhösten 2024 och första två månaderna har antalet förstagångsanspråk om sjukpenning varit väldigt lågt. Från och med oktober till mitten av januari har nivån på nya anspråk varit på samma nivå som 2019 trots att arbetskraften då var väsentligt lägre. För de första 100 dagarna 2025 är antalet förstagångsanspråk fem procent lägre än första 100 dagarna 2024, vilket innebär cirka 10 000 förstagångsansökningar färre.

I Figur 2 visas hur höst/vinter/vår både för 2023 men framförallt för 2024 har varit i nivå eller lägre än 2019, åtminstone till jul för 2023 och med slutet på januari för 2024. Detta var dessutom en period, vintern 2019, med lågt antal startade sjukfall och förstagångsanspråk fram till starten av coronapandemin. Då är ändå arbetskraften cirka fem procent större 2024/2025 än 2019. En liten bias nedåt finns eventuellt från Försäkringskassans nya handläggningssystem som eventuellt gör att det finns något färre "falska" förstagångsanspråk, men startade sjukfall pekar åt samma håll.

Figur 8. Antal "Första anspråk", trenden för dagsutfall

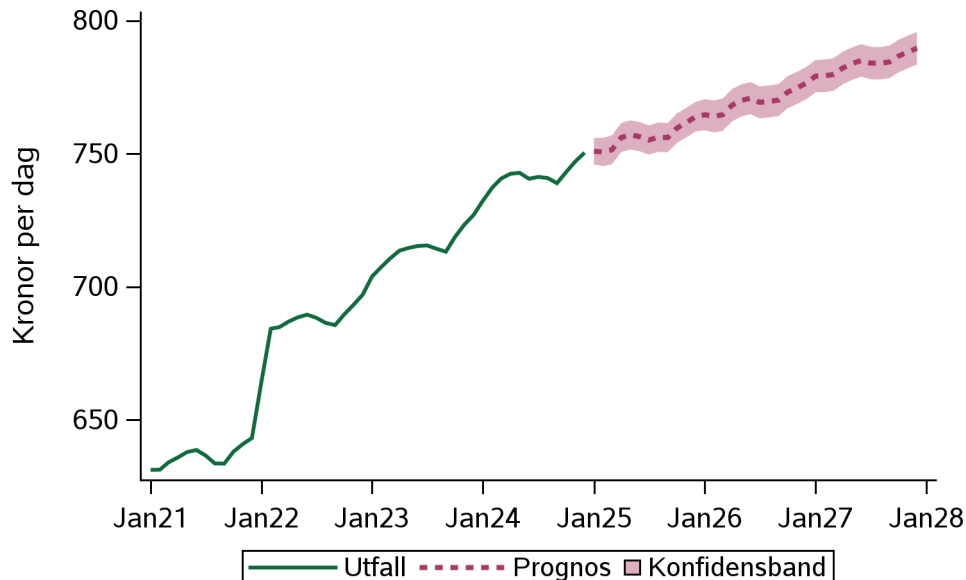

Ersättningsnivå

Sedan föregående prognos har det ekonomiska läget försämrats. Det får till följd att för närvarande och i närtid förväntas genomsnittsansättningen utvecklas svagare än i föregående prognos. Däremot sker en något snabbare ökning i slutet av prognosperioden. Noterbart är att grunden för prognosen för genomsnittsansättningar är Konjunkturinstitutets "Konjunkturläget" från

mars 2025 vilken publicerades innan USAs nya tullpolicy implementerades fullt ut, därför är osäkerheten stor.

Figur 9. Genomsnittsansättning, utfall och prognos

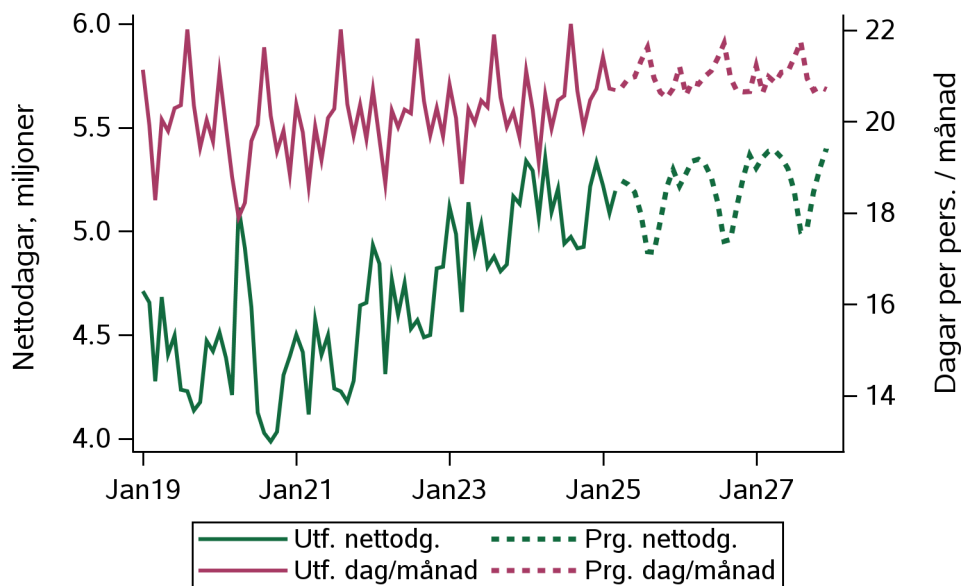

Figur 3 visar historisk genomsnittsansättning tillsammans med prognosen och ett 90 – procentigt konfidensband. Jämfört föregående prognos är utvecklingen något svagare i början på prognosperioden för att sedan ha en något högre nivå från och med 2026 och hela prognosperioden ut. Men det är inga stora skillnader utan det rör sig om cirka en kvarts procent lägre nivå under 2025 och sedan ungefär en kvarts procent högre nivå från och med 2026 och framåt.

Pågående sjukfall

Pågående sjukfalls nettodagar fortsätter att vara på en stabil trend med en svag ökning. Perioden 2020 till och med början på 2024 såg en relativt kraftig ökning av trenden för antalet nettodagar. Men sedan mitten av 2024 har det inte varit någon ökning. Fortfarande sker en viss ökning av antalet nettodagar på grund av att sjukfallen blir längre men effekten motverkas av det låga antalet startade sjukfall.

Figur 10. Nettodagar pågående sjukfall, dagar per sjukfall per månad

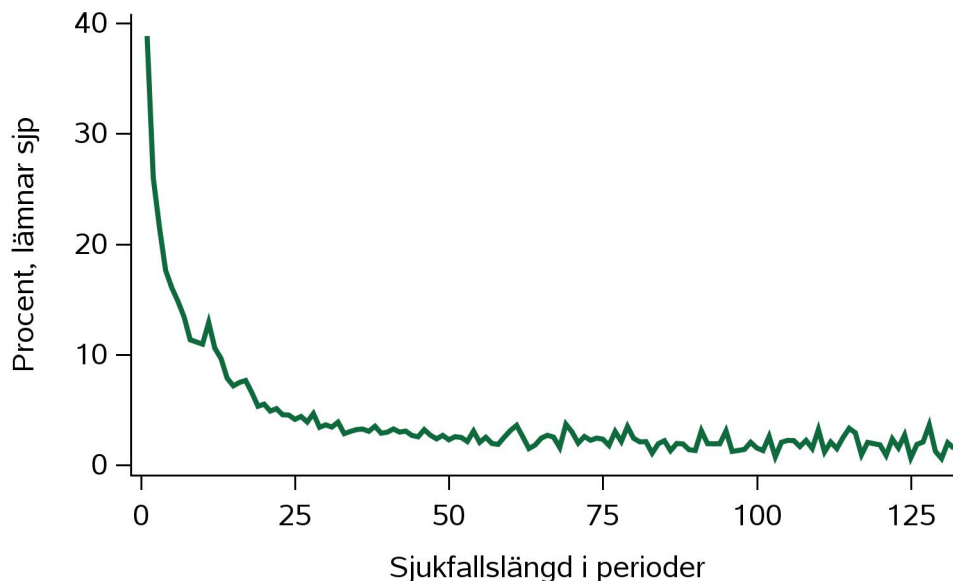

När en större andel av sjukfallsstocken är lång så ökar genomsnittligt antal dagar per person och månad då utflödet ur de längre sjukskrivningsgrupperna är lägre och därför fler som är sjuka hela månaden. I Figur 4 syns den svaga ökningen över tid för genomsnittligt antal dagar per månad, "Utf. Dag/månad". I prognosperioden är trenden för genomsnittligt antal dagar relativt platt, "Prg. Dag/månad". Figuren visar även tydligt ökningen av nettodagar från 2020 till mitten av 2024. För 2025 är prognosen att antalet nettodagar faller något jämfört 2024 men sedan ökar antalet dagar svagt 2026 – 2028.

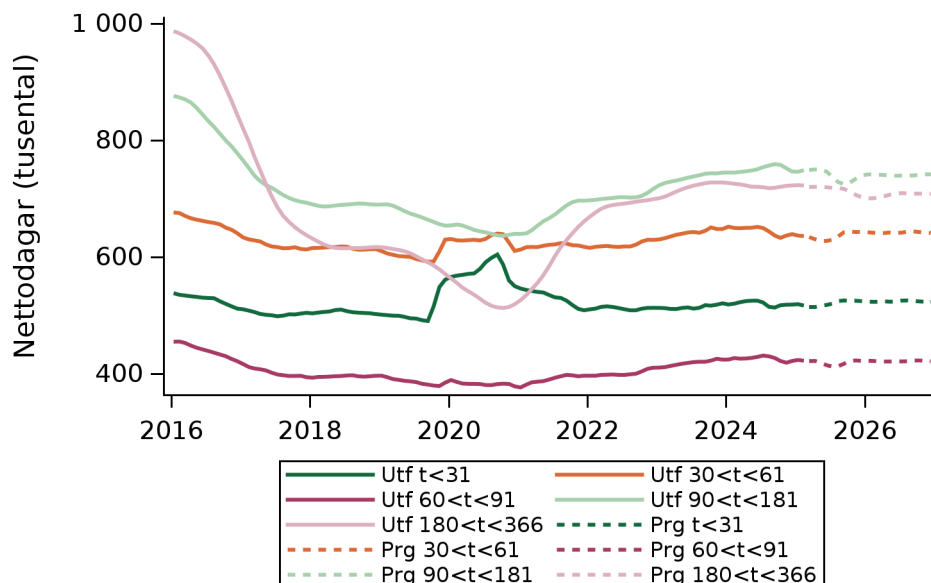
Sjukfallslängd

Sjukfallslängden bestäms av hastigheten som sjukfallen avslutas i. För att illustrera den aktuella sjukfallslängden visas i Figur 5 hur stor andel som lämnar sjukpenningen i varje period under perioden december 2024 till och med januari 2025. Notera att detta inte är den traditionella överlevnadskurvan utan den betingade hastigheten man lämnar sjukpenningen i, till exempel hur många procent av de som nådde period tre lämnar sjukpenningen under period tre.

Tydligt i figuren är att givet att man uppnår en sjukfallslängd på 2 – 3 år så är hastigheten man lämnar sjukpenningen i tämligen konstant oavsett hur långt sjukfallet är. Varje period är en månad lång men för att passa utgiften så bra som möjligt slutar månaden den 14 och första dag i nästa månad är 15.

Figur 11. Aktuell "exit-rate" dec-24 - jan-25 på sjukfallslängd

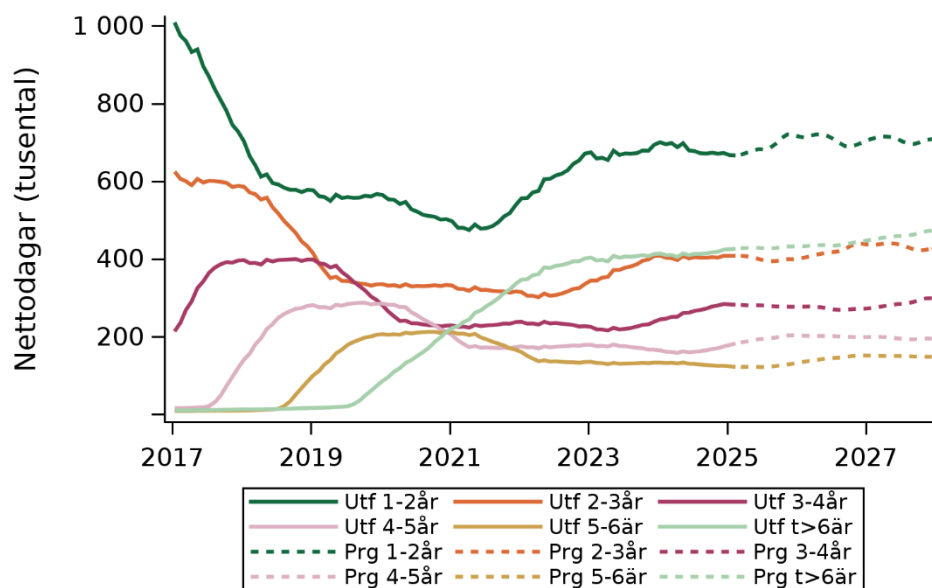
Studerar man vilka sjukfallslängder som genererar flest nettodagar syns hur stocken har skiftat mot längre sjukfall. I början av perioden som visas är den stora mängden nettodagar genererad av "korta" sjukfall en chimär. Många av de till synes korta sjukfallen är genererade av den "bortre gränsen" i sjukpenningen som togs bort första februari 2016. Ett stort antal personer som fick sitt sjukfall avslutat av den bortre gränsen påbörjade ett nytt sjukfall så fort det var möjligt vilket ledde till många fler nystartade och korta sjukfall. I Figur 6 syns denna effekt tydligt framförallt på sjukfallen som är 3 – 12 månader.

Figur 12. Nettodagar för pågående sjukfall per period och "korta" längder

Figur 6 visar trenden som centrerat 12-månaders glidande medelvärde. Den visar att de kortaste sjukfallen var höga under pandemin men har nu fallit tillbaka till en nivå något över den pre-pandemiska nivån.

Nettodagarna som genereras av de längre sjukfallen som visas Figur 7 har ett omvänt utseende mot Figur 6 då sjukfallen inte fick vara längre än 2,5 år. Figur 7 visar tydligt hur genererade nettodagar är nära noll för sjukfall längre än 3 år för att öka succesivt över tid varefter sjukfallen tillåts bli längre än 2,5 år.

Figur 13. Nettodagar för pågående sjukfall per period och "korta" längder

Från Figur 7 ser det ut som trenden att de längre sjukfallen genererar mer och mer nettodagar verkar ha slutat. Möjligen är trenden positiv för sjukfall som är 3 – 4 år långa.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	46 944 831	47 884 107	49 295 470	50 757 145
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-225 636	+403 935	+391 219	+214 059
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	46 719 195	48 288 042	49 686 689	50 971 204
Differens i 1000-tal kronor	-225 636	+403 935	+391 219	+214 059
Differens i procent	-0,5	+0,8	+0,8	+0,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Marginella ändringar i genomsnittsansättningar från Konjunkturinstitutets senaste prognos.

1:1.19 Rehabiliteringspenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	34 000	33 000	14 295	14 712	15 169
Tilldelade medel	34 000	33 000	14 295	14 712	15 169
Utfall/Prognos	23 823	9 749	9 635	9 911	10 170
Avvikelse från anslag	10 177	23 251	4 660	4 801	4 999
Avvikelse från tilldelade medel	10 177	23 251	4 660	4 801	4 999
Högsta anslagskredit	36 750	1 650	714	735	758
Tillgängliga medel	70 750	34 650	15 009	15 447	15 927
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 10 miljoner kronor, vilket är 23 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Den som har nedsatt arbetsförmåga med minst en fjärdedel på grund av sjukdom och som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering kan få rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning i särskilda fall. Rehabiliteringspenning kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning. Rehabiliteringspenningen är begränsad till ett visst antal dagar med olika nivåer av ersättningen på samma sätt som sjukpenningen. Den som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering kan även få ett särskilt bidrag för vissa merkostnader som den försäkrade får till följd av rehabiliteringen, till exempel bidrag till resor till och från rehabiliteringen.

Analys

Rehabiliteringspenning görs enbart som en fördelningsnyckel av Sjukpenningen. För närvarande är andel rehabiliteringspenning i summan av sjukpenning och rehabiliteringspenning endast 2 baspunkter.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	14 016	14 295	14 712	15 169
Överföring till/från andra anslagposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-4 267	-4 660	-4 801	-4 999
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	9 749	9 635	9 911	10 170
Differens i 1000-tal kronor	-4 267	-4 660	-4 801	-4 999
Differens i procent	-30,4	-32,6	-32,6	-33,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

1:1.15 Närståendepenning**Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor**

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	-3 144	-5 469	-7 897
Anslag ³	219 000	238 000	240 940	246 733	253 095
Tilldelade medel	219 000	238 000	237 796	241 264	245 198
Utfall/Prognos	210 387	241 144	243 265	249 161	255 410
Avvikelse från anslag	8 613	-3 144	-2 325	-2 428	-2 315
Avvikelse från tilldelade medel	8 613	-3 144	-5 469	-7 897	-10 212
Högsta anslagskredit	10 950	11 900	12 047	12 336	12 654
Tillgängliga medel	229 950	249 900	249 843	253 600	257 852
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 241 miljoner kronor, vilket är 3 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Närståendepenning betalas ut till en person som avstår från förvärvsarbete för att vårda en nära anhörig som är svårt sjuk. Antalet ersättningsdagar är, i de flesta fall, högst 100 dagar för varje person som vårdas. Närståendepenning kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning.

Ersättningsnivån för närståendepenning är knappt 80 procent av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Inkomsttaket vid beräkning av den försäkrades SGI höjdes från 7,5 till 8 prisbasbelopp den 1 juli 2018 och höjdes igen till 10 prisbasbelopp 1 januari 2022.

Analys

Under coronapandemin var efterfrågan på Närståendepenning låg, till stor del berodde det på restriktioner. Efter pandemin har efterfrågan stigit, och från och med 2024 beräknas användandet återgå till normalnivå, här definierad som genomsnittet för åren 2013–2019. Utgifterna prognostiseras däremot att öka över hela prognosperioden på grund av ökande löner och priser.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	235 898	240 940	246 733	253 095
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	+19 244	+20 204	+20 738	+21 097
Volym- och strukturförändringar	-13 998	-17 879	-18 310	-18 782
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	241 144	243 265	249 161	255 410
Differens i 1000-tal kronor	+5 246	+2 325	+2 428	+2 315
Differens i procent	+2,2	+1,0	+1,0	+0,9

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Överföring till/från andra anslagsposter

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutets nya prognos för prisbasbeloppet och timlöneökning höjer prognosen marginellt.

Volym- och strukturförändringar

Prognosmodellen har justerats marginellt på grund av utfallet under 2024.

1:1.20 Arbetshjälpmedel m.m.

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	129 010	114 000	108 000	112 000	116 000
Tilldelade medel	129 010	114 000	108 000	112 000	116 000
Utfall/Prognos	99 207	98 000	102 000	106 000	110 000
Avvikelse från anslag	29 803	16 000	6 000	6 000	6 000
Avvikelse från tilldelade medel	29 803	16 000	6 000	6 000	6 000
Högsta anslagskredit	6 450	5 700	5 400	5 600	5 800
Tillgängliga medel	135 460	119 700	113 400	117 600	121 800
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 98 miljoner kronor, vilket är 16 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Arbetsgivaren och den försäkrade kan vardera få bidrag till arbets-hjälpmedel med högst 50 000 kronor. Bidrag till datorbaserade hjälp-medel får dock beviljas med högre belopp än 50 000 kronor. Om det finns synnerliga skäl, kan Försäkringskassan medge att bidrag till ar-betshjälpmedel även i ett annat fall lämnas med ett högre belopp.

Merkostnader för arbetsresor kan beviljas när en försäkrad som är sjuk kan arbeta, men inte kan ta sig till och från arbetet på vanligt sätt. Försäkringskassan kan då istället för sjukpenning betala ut ersättning för de merutgifter som uppkommer på grund av att den försäkrade måste använda sig av ett dyrare färd sätt.

Analys

Utfallet under januari–mars blev 25 miljoner kronor. Det är 3 miljoner kro-nor mindre än motsvarande period förra året. En möjlig förklaring till det lägre utfallet är att utgifterna för bidrag till arbetshjälpmedel minskar på grund av att färre ansöker om bidraget. Utgifterna för arbetsresor som ingår i Övrigt är ungefär oförändrad. Utgifterna som rör bidrag till arbetshjälpme-del var efter några års ökning totalt 90 miljoner kronor under 2019 men där-efter har de minskat. För 2025 bedöms de bli totalt 26 miljoner kronor,

vilket är en minskning med 71 procent jämfört med 2019. På längre sikt förväntas dock en ökning, till följd av den generella prisökningen och av en utveckling mot att man använder mer avancerade hjälpmedel. Utgifterna för posten Övrigt (inklusive arbetsresor) bedöms öka under prognos-perioden. Sammantaget bedöms de totala utgifterna öka från 98 miljoner kronor 2025 till 110 miljoner kronor 2028.

Fördelning av utgifter 2025–2028

Tusental kronor

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Totalt	98 000	102 000	106 000	110 000
Bidrag till arbetshjälpmedel	26 000	29 000	32 000	35 000
Övrigt	72 000	73 000	74 000	75 000

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	104 000	108 000	112 000	116 000
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	98 000	102 000	106 000	110 000
Differens i 1000-tal kronor	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Differens i procent	-5,8	-5,6	-5,4	-5,2

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för bidrag till arbetshjälpmedel, som lämnades i februari 2025, bedöms vara för hög och sänks därför med 5 miljoner kronor årligen. Prognosen för Övrigt bedöms också vara för hög och sänks med 1 miljon kronor årligen.

1:1.5 Boendetillägg

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	-3 797	0	-51 241	-114 866
Anslag ³	290 207	357 877	365 876	361 148	361 148
Tilldelade medel	290 207	354 745	365 876	309 907	246 282
Utfall/Prognos	293 339	354 080	417 117	424 773	433 696
Avvikelse från anslag	-3 132	-40 291	-51 241	-63 625	-72 548
Avvikelse från tilldelade medel	-3 132	-44 088	-51 241	-114 866	-187 414
Högsta anslagskredit	14 510	17 893	18 293	18 057	18 057
Tillgängliga medel	304 717	372 638	384 169	327 964	264 339
Överskridande av anslagskredit	0	25 530	32 948	96 809	169 357

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 398 miljoner kronor, vilket är 40 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 43 miljoner kronor högre än tilldelade medel. Detta innebär att anslagskrediten överskrids med 26 miljoner kronor. Se avsnittet om begäran i rapportens inledning.

Bakgrundsfakta

Boendetillägget är ett tillägg till sjukpenning, sjukpenning i särskilda fall, rehabiliteringspenning och rehabiliteringspenning i särskilda fall. Den som har rätt till bostadstillägg har inte rätt till boendetillägg.

Boendetillägget kan uppgå till högst 84 000 kronor per år till en ensamstående försäkrad och till högst 42 000 kronor per år till en försäkrad som är gift eller sambo. Till hushåll med ett barn, två barn respektive tre eller flera barn är beloppen 12 000, 18 000 respektive 24 000 kronor högre.

Från och med 2025 höjs boendetillägget till högst 104 400 kronor per år för en ogift försäkrad och till 52 200 kronor för en gift försäkrad. Tillägget för hushåll med barn höjs till 18 000 kronor för ett barn, 30 000 kronor för två barn och 42 000 kronor för tre eller flera barn.

Analys

Utgifterna för 2025 beräknas vara högre än tidigare på grund av höjda ersättningsnivåer. Därefter beräknas utgifterna följa utvecklingen i sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall eftersom en stor del av

dem som har boendetillägg har även dessa ersättningar. Den uppdaterade prognosen skiljer sig från den tidigare främst på grund av en ändring i det genomsnittliga ersättningsbeloppet.

Prognosen baseras på ett antagande om genomsnittligt dagligt ersättningsbelopp multiplicerat med antalet nettodagar. Eftersom små förändringar i det dagliga beloppet får direkt genomslag på den totala prognosen, finns en viss osäkerhet kopplad till denna parameter.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	333 490	365 876	361 148	361 148
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+64 678	+51 241	+63 625	+72 548
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	398 168	417 117	424 773	433 696
Differens i 1000-tal kronor	+64 678	+51 241	+63 625	+72 548
Differens i procent	+19,4	+14,0	+17,6	+20,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Den observerade förändringen sammanfaller med höjningen av ersättningsbeloppet, vilket indikerar en möjlig direkt effekt.

Förändring av prognosmodell

En förenklad metod har tillämpats där antalet nettodagar utgör grund för beräkningen. Dessa prognostiseras med hjälp av en tidsseriemodell, och de framräknade prognosvärdena multipliceras därefter med ett månadsvis medelbelopp för att uppskatta utgifterna.

1:1.8 Sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	-4 193	0	-4 209	-14 813	-42 184
Anslag ³	249 270	332 561	339 409	334 163	326 215
Tilldelade medel	245 077	332 561	335 200	319 350	284 031
Utfall/Prognos	174 505	336 770	350 013	361 534	373 045
Avvikelse från anslag	74 765	-4 209	-10 604	-27 371	-46 830
Avvikelse från tilldelade medel	70 572	-4 209	-14 813	-42 184	-89 014
Högsta anslagskredit	10 963	16 628	16 970	16 708	16 310
Tillgängliga medel	256 040	349 189	352 170	336 058	300 341
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	25 476	72 704

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 337 miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Sjuk- eller rehabiliteringspenning i särskilda fall kan en försäkrad få som blivit av med sin aktivitetsersättning på grund av att hen fyllt 30 år eller fått tidsbegränsad sjukersättning maximal tid. Ett villkor är att hen inte har någon sjukpenninggrundande inkomst eller att den är mindre än 80 300 kronor per år.

Sjuk- och rehabiliteringspenning i särskilda fall uppgår till högst 160 kr per dag. Från och med 2025 är ersättningen 230 kr per dag.

Analys

Utgifterna för Sjuk- eller rehabiliteringspenning i särskilda fall har under en lång tid varit ökande. Utgifterna beräknas öka 2025 på grund av högre ersättning per dag.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	340 754	339 409	334 163	326 215
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-3 984	+10 604	+27 371	+46 830
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	336 770	350 013	361 534	373 045
Differens i 1000-tal kronor	-3 984	+10 604	+27 371	+46 830
Differens i procent	-1,2	+3,1	+8,2	+14,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Den observerade förändringen sammanfaller med höjningen av ersättningsbeloppet, vilket indikerar en möjlig direkt effekt.

Förändring av prognosmodell

En förenklad metod har tillämpats där antalet nettodagar utgör grund för beräkningen. Dessa prognostiseras med hjälp av en tidsseriemodell, och de framräknade prognosvärdena multipliceras därefter med ett fast dagligt belopp för att uppskatta utgifterna.

1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Hela anslaget	51 661 443	52 793 711	53 673 458	54 823 893	54 150 212
Därav					
1:2.5 Aktivitets- och sjukersättningar	39 935 581	40 527 114	41 004 779	41 824 273	41 490 367
1:2.6 Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar	6 324 862	6 733 597	6 874 503	7 018 763	7 039 289
1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättningar	5 401 000	5 533 000	5 794 176	5 980 857	5 620 556

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:2.5 Aktivitets- och sjukersättningar

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	-2 077 023	-298 604	-1 571 618	-2 063 397	-2 349 670
Anslag ³	41 714 000	39 254 100	40 513 000	41 538 000	41 139 000
Tilldelade medel	39 636 977	38 955 496	38 941 382	39 474 603	38 789 330
Utfall/Prognos	39 935 581	40 527 114	41 004 779	41 824 273	41 490 367
Avvikelse från anslag	1 778 419	-1 273 014	-491 779	-286 273	-351 367
Avvikelse från tilldelade medel	-298 604	-1 571 618	-2 063 397	-2 349 670	-2 701 037
Högsta anslagskredit	1 910 050	1 962 705	2 025 650	2 076 900	2 056 950
Tillgängliga medel	41 547 027	40 918 201	40 967 032	41 551 503	40 846 280
Överskridande av anslagskredit	0	0	37 747	272 770	644 087

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 40,5 miljarder kronor, vilket är 1,3 miljarder kronor högre än anslagsbeloppet och 1,6 miljarder kronor högre än tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Aktivitet ersättning kan beviljas försäkrade i åldrarna 19–29 år. Ersättningen är alltid tidsbegränsad och kan beviljas för maximalt tre år i taget. Aktivitet ersättningen kan beviljas till personer som under minst ett års tid har en nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning. Ersättningen kan även beviljas till personer med förlängd skolgång, som på grund av en funktionsnedsättning inte har avslutat sin utbildning på grundskole- eller gymnasienivå.

Försäkrade i åldrarna 19–65 år som har en stadigvarande nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning kan ha rätt till sjukersättning. Försäkrade med sjukersättning kan dels vara personer som har beslut enligt de regler som gällde före den 1 juli 2008, dels vara personer som har beslut enligt det nya regelverket som gäller från och med den 1 juli 2008. De som omfattas av det gamla regelverket har möjlighet att arbeta enligt reglerna för steglös avräkning. Personer som beviljas sjukersättning enligt det nya regelverket omfattas istället av reglerna för vilande sjukersättning.

Aktivitets- och sjukersättningar kan betalas ut i form av inkomstrelaterad ersättning och garantiersättning. Den inkomstrelaterade ersättningen är 64,7 procent av den försäkrades antagandeinkomst, som är ett genomsnitt av inkomsten åren innan inträdet till aktivitets- eller sjukersättning, innan arbetsförmågan blev nedsatt. Hel garantinivå för den som är mellan 30 och 65 år motsvarar 2,78 prisbasbelopp. För yngre varierar garantinivån mellan 2,48 och 2,73 prisbasbelopp och ökar med personens ålder. Såväl inkomstrelaterad ersättning som garantiersättning följer prisbasbeloppets utveckling. Aktivitets- och sjukersättning kan ges som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning.

Sjukersättning

Antalet personer med sjukersättning har successivt minskat sedan mitten av 2005, förutom år 2023, då det istället blev en ökning på grund av att den övre åldersgränsen höjdes. Den trendmässiga minskningen förväntas att fortsätta under prognosperioden, med undantag för år 2026, då antalet återigen beräknas öka till följd av att den övre åldersgränsen höjs. Regeländringens effekt beskrivs mer utförligt under rubriken Höjd åldersgräns i sjukersättningen.

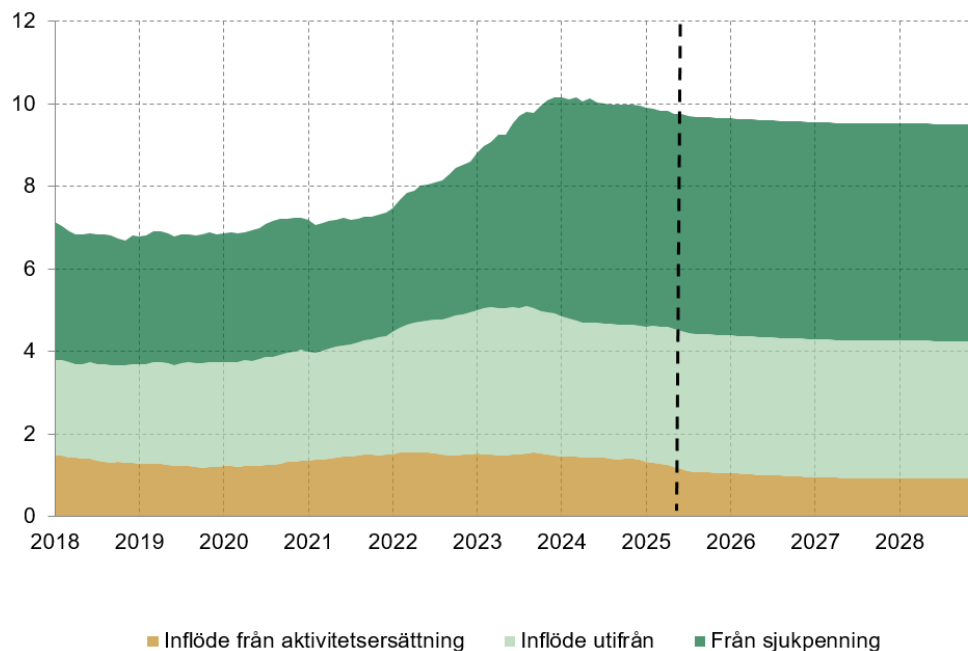
Under år 2024 minskade antalet personer med sjukersättning med cirka 5 000 personer och uppgick i december 2024 till ungefär 225 000 personer. I december 2025 beräknas antalet ha minskat till 217 000 personer. Framöver förväntas det att bli en minskning till 210 000 i december 2028.

Antalet nybeviljande sjukersättningar ökade under 2023 och förväntas befinna sig på en högre nivå under prognosperioden. Det beror främst på de särskilda reglerna för äldre som infördes i september 2022. Att antalet personer ändå minskar under prognosperioden beror främst på att många som uppbär får sjukersättning kommer att lämna förmånen till följd av att de uppnår högsta tillåtna ålder.

Inflödet av nya personer med sjukersättning var relativt stabilt mellan 2018 och 2021 och varierade mellan 8 000 och 9 000 årligen, se Figur 1 och Figur 2. År 2022 ökade inflödet till 11 000 och under 2024 påbörjades 15 100 sjukersättningar. Ökningen av personer mellan 61 och 65 år förklaras av införandet av äldrereglerna som beskrivs närmare i nästa avsnitt.

Figur 14 Inflöde till sjukersättningen av personer mellan 19 och 60 år

Tusental, R12

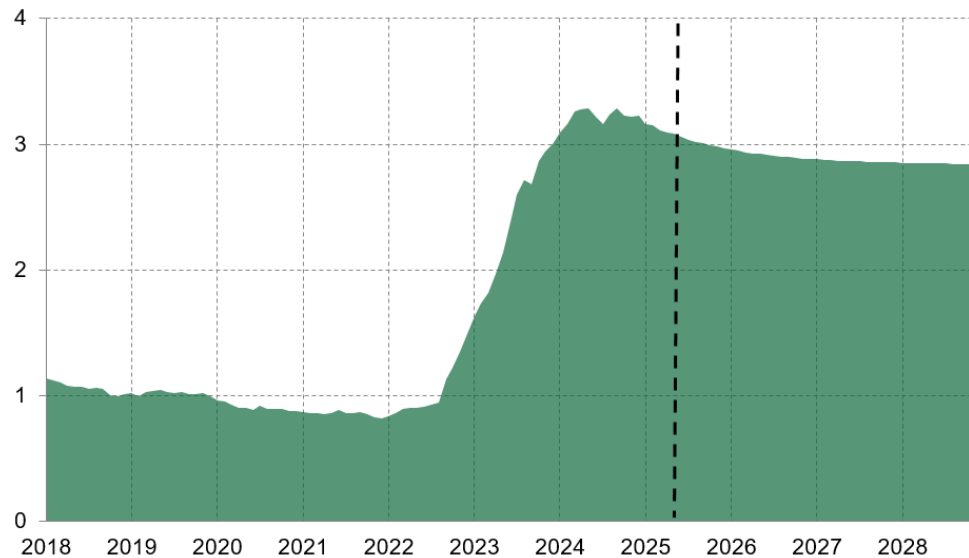

Även inflödet av personer mellan 19 och 60 år är högre idag än åren innan 2022. För denna åldersgrupp gäller däremot samma regelverk som tidigare. Ökningen kan vara en effekt av den rättspraxis gällande begreppet

”förvärvsarbete på arbetsmarknaden” som råder efter utfall i högsta förvaltningsdomstolen hösten 2019.¹⁶

Figur 15 Inflöde till sjukersättning från sjukpenning, personer mellan 61 och 65 år

Tusental, R12

Särskilda regler för personer mellan 61 och 65 år

De nya reglerna för personer mellan 61 och 65 har gällt sedan den 1 september 2022. Dessa personer omfattas av särskilda regler, där arbetsförmågan endast prövas mot arbeten i yrken som de har erfarenhet av samt andra lämpliga arbeten som är tillgängliga. Dessa regler kommer under prognosperioden anpassas på det sättet att intervallet förskjuts med ett år när åldersgränserna i sjukersättningen justeras, vilket beskrivs i nästa avsnitt.

Reglerna har främst påverkat inflödet till sjukersättning från sjukpenning och även inflödet till sjukersättning utifrån. Gällande övergångar från sjukpenning till sjukersättning så finns det en viss osäkerhet på lång sikt hur denna regeländring harmoniserar med de regeländringar som införts inom sjukpenningen, där både inkomsttaket höjts och bedömningsgrunderna ändrats för äldre sjukskrivna. Det kan vara så att individens incitament att gå från sjukpenning till sjukersättning försvagats, givet nämnda regeländringar inom sjukpenningen.

¹⁶ HFD 2019 ref. 48 Mål: 707 – 19

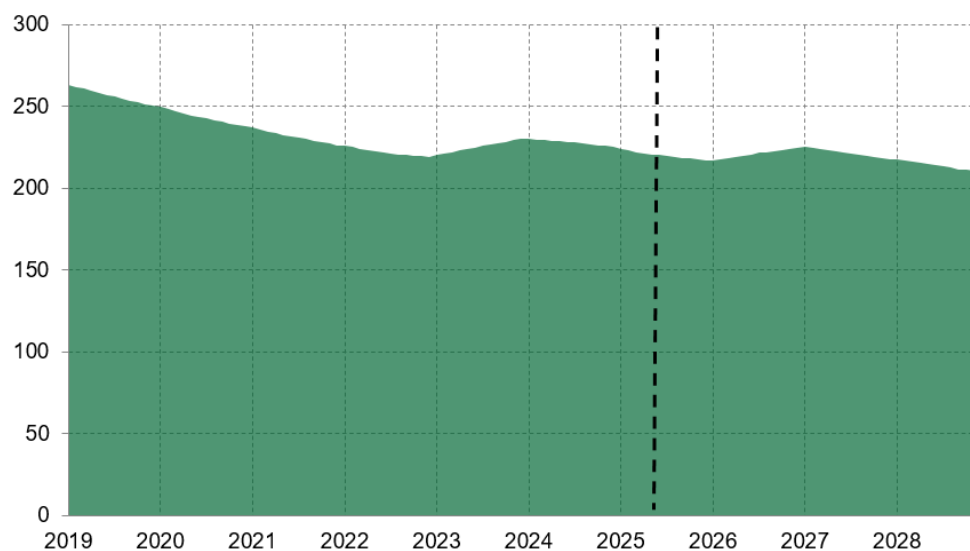
Höjd åldersgräns i sjukersättningen

Ändringarna i pensionssystemet innebär att åldersgränserna i socialförsäkringen anpassas.¹⁷ För sjukersättningen höjdes den högsta tillåtna åldern från 64 till 65 år från och med januari 2023. Sammantaget innebär regeländringen en ökning av utgifterna med ungefär 1,9 miljarder kronor år 2024. Regeländringen har inneburit att antalet personer med sjukersättning ökade under 2023. För 2024 återgick de till att minska och förväntas fortsätta att göra det även under 2025.

Från och med 2026 knyts åldersgränsen till riktåldern, vilket innebär att den högsta tillåtna åldern höjs ytterligare, från 65 till 66 år. Effekten under 2026 och 2027 förväntas på det stora hela bli ungefär densamma som under 2023 och 2024, i fråga om antalet personer som påverkas. Hur stor påverkan blir på utgifterna beror mycket på prisbasbeloppets utveckling. Regeländringens effekt på antalet personer med sjukersättning visas i Figur 3 nedan.

Figur 16 Antal personer med sjukersättning

Tusental

Medelersättningen i sjukersättningen har varierat mer än vanligt de senaste åren. Delvis beror det på att flera personer som blivit beviljade ersättning fått stora belopp utbetalt retroaktivt efter att ha väntat länge på beslut. Utöver det har medelersättningen ökat på grund av det större inflödet av äldre personer som i genomsnitt är berättigade till högre ersättning.

Aktivitetsersättning

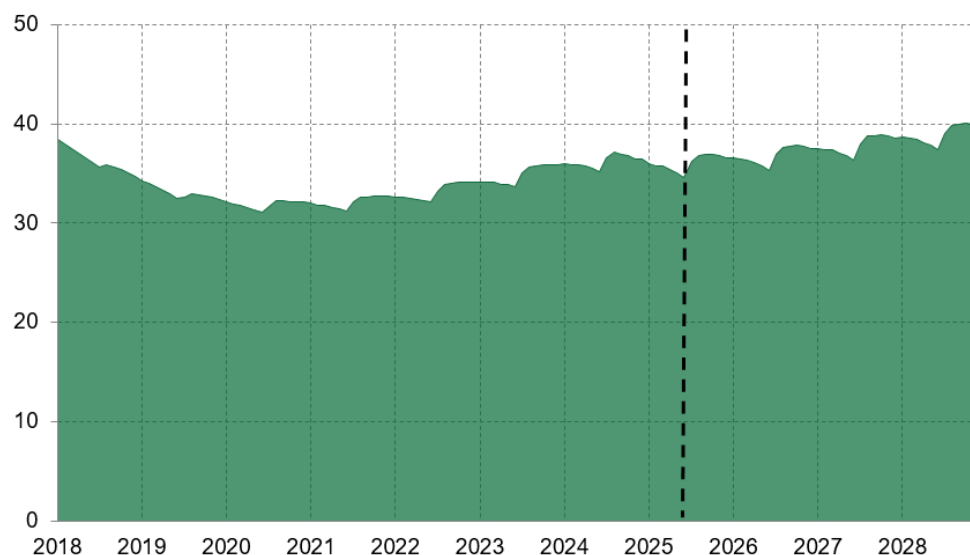
Till skillnad från utvecklingen inom sjukersättningen, har antalet personer med aktivitetsersättning ökat under många år. Under 2017 skedde dock ett

¹⁷ DS 2019:2 Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem

trendbrott och antalet personer med aktivitetsersättning minskade med ungefär 10 000 mellan december 2016 och december 2019. Antalet personer i ersättningen har därefter ökat något och förväntas fortsätta öka i en förhållandevis långsam takt under prognosperioden. Den tidigare minskningen beror till viss del på att hel sjukersättning från och med den 1 mars 2017 kan beviljas till personer mellan 19 och 29 år. Sedan regeländringen har ungefär 4 000 personer med aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga blivit beviljade sjukersättning innan de hunnit fylla 30 år. Majoriteten av övergångarna har skett under juli månad åren 2017–2021, då flertalet försäkringsperioder löpte ut. Dessa övergångar påverkar varken det samlade antalet personer med aktivitets- och sjukersättningar eller utgifterna, då ersättningen är lika stor oavsett vilken av förmånerna personen får.

Figur 17 Antal personer med aktivitetsersättning

Tusental

En annan orsak till att antalet personer med aktivitetsersättning minskade till och med 2019 är att inflödet minskade mellan 2015 och 2018. Det förhållandevis låga inflödet kan delvis förklaras av den rättsliga kvalitetsuppföljning som presenterades i slutet av 2016.¹⁸ Under 2019 ökade dock inflödet något och 7 400 aktivitetsersättningar påbörjades (7 procent fler jämfört med 2018). Inflödet till aktivitetsersättning vid nedsatt arbetsförmåga har sedan fortsatt att öka, men stabiliserade sig under 2023, vid en nivå på strax över 4 000 personer. Under 2024 blev inflödet ungefär 4 000 personer.

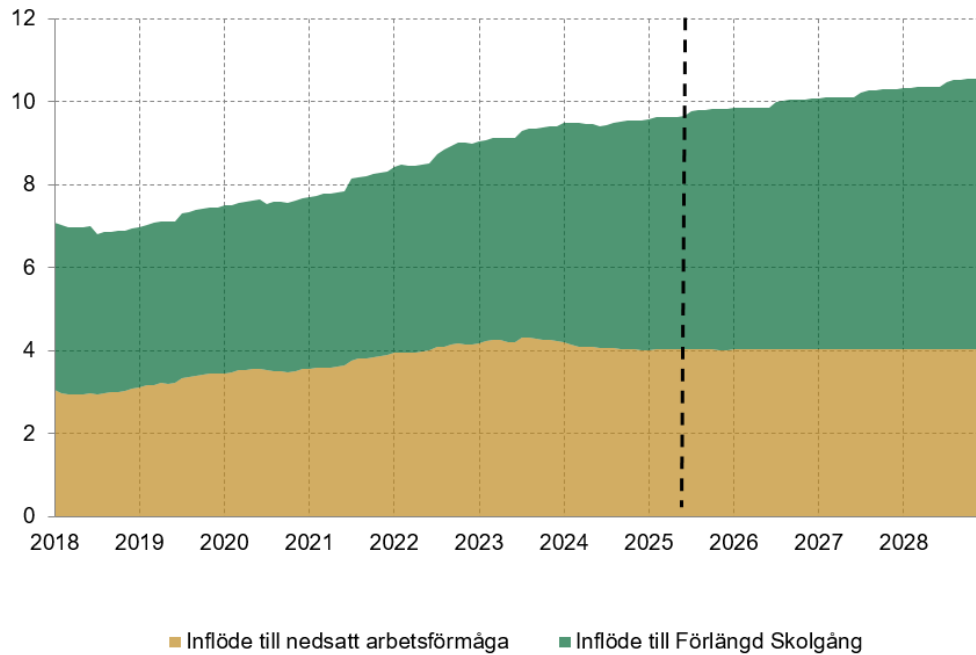
Det totala inflödet till aktivitetsersättningen ökade från 8 300 personer 2021 till 9 000 personer 2023. Ökningen mellan dessa år har dock varit aningen mer avtagande än tidigare. Ovanligt många inkomna ansökningsärenden till

¹⁸ Försäkringskassan. Aktivitetsersättning vid nedsatt arbetsförmåga. Rättslig uppföljning (2016:6)

förlängd skolgång under våren 2024 innebar en viss ökning av inflödet. Under prognosperioden förväntas ett inflöde på knappt 10 000 personer årligen, se Figur 24 nedan.

Figur 18 Inflöde aktivitetsersättning

Tusental, R12

Anm. Bilden visar det externa inflödet till aktivitetsersättningen. Övergångar mellan de två delförmånerna ingår inte.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	40 100 902	40 032 241	40 777 266	40 667 980
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+623 383	+697 071	+474 563
Volym- och strukturförändringar	+426 212	+349 155	+349 936	+347 824
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	40 527 114	41 004 779	41 824 273	41 490 367
Differens i 1000-tal kronor	+426 212	+972 538	+1 047 007	+822 387
Differens i procent	+1,1	+2,4	+2,6	+2,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet åren 2026–2028 vilket innebär att utgifterna förväntas öka för åren 2026–2028.

Volym- och strukturförändringar

Medelersättningen i sjukersättningen höjs något till följd av inflödet av äldre personer med förhållandevis höga ersättningsnivåer.

Inflödet till aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång höjs då fler ansökningsärenden än vanligt inkommit under första kvartalet av 2025.

1:2.6 Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	-2 503	0
Anslag ³	6 529 000	6 864 700	6 872 000	7 074 000	7 074 000
Tilldelade medel	6 529 000	6 864 700	6 872 000	7 071 497	7 074 000
Utfall/Prognos	6 324 862	6 733 597	6 874 503	7 018 763	7 039 289
Avvikelse från anslag	204 138	131 103	-2 503	55 237	34 711
Avvikelse från tilldelade medel	204 138	131 103	-2 503	52 734	34 711
Högsta anslagskredit	326 450	343 235	343 600	353 700	353 700
Tillgängliga medel	6 855 450	7 207 935	7 215 600	7 425 197	7 427 700
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 6,7 miljarder kronor, vilket är 131 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar är ett skattefritt inkomstprövat tillägg. Bostadstilläggets storlek påverkas av bostadskostnaden och inkomsten. Ersättningen uppgår till 96 procent av bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 5 000 kronor för den som är ensamstående. För boendekostnader från 5 000 kronor upp till 7 500 kronor ersätts 70 procent av bostadskostnaden. Om personen är gift eller sambo räknas hälften av bostadskostnaden.

Analys

En klar majoritet av de som har bostadstillägg har det i kombination med sjukersättning. Antalet personer med sjukersättning och bostadstillägg var ungefär 99 000 personer under nästan hela 2024. Den historiska trenden har däremot varit att detta antal minskat över tid på grund av att antalet personer med sjukersättning har minskat. En förklaring till att antalet var stabilt under 2024 kan vara att högre boendekostnader gjort att fler personer än normalt blev berättigade till bostadstillägg.

Under prognosperioden förväntas antalet mottagare av bostadstillägg för personer med sjukersättning att minska långsamt, med undantag för 2026, då åldersgränsen för sjukersättning höjs igen. Även antalet personer med bostadstillägg i kombination med aktivitetsersättning har minskat under en längre tid. År 2024 ökade däremot antalet mottagare av aktivitetsersättning och bostadstillägg med ungefär 1 500 personer.

Det totala antalet personer med bostadstillägg har minskat de senaste åren, men i betydligt långsammare takt än vad det totala beståndet av aktivitets- och sjukersättning har gjort. Detta förklaras av att en större andel fått bostadstillägg de senaste åren. Med anledning av höjningen av åldersgränsen för sjukersättning år 2026, förväntas antalet mottagare av bostadstillägg stiga något under det året.

Att utgifterna för bostadstillägg ökade under 2024 jämfört med 2023, förklaras främst av det makroekonomiska läget med högre boendekostnader.

Höjd åldersgräns i sjukersättningen

Den högsta tillåtna åldern för sjukersättning höjdes från 64 till 65 år sedan den 1 januari 2023. Det innebär att antalet personer med bostadstillägg ökade under 2023. Effekten av regeländringen blir procentuellt inte lika stor för bostadstillägget som den blir för förmånen sjukersättning. Det förklaras av att en förhållandevis liten andel av de äldsta som uppbär sjukersättning har det i kombination med bostadstillägg. Från och med 2026 knyts åldersgränsen till riktåldern, vilket innebär att högsta tillåtna ålder höjs ytterligare, från 65 till 66 år. Effekten av denna förändring under 2026 förväntas på det stora hela bli ungefär densamma som under 2023.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	6 732 855	6 832 520	7 002 968	6 936 946
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	+8 761	+27 833	+24 470	+39 346
Volym- och strukturförändringar	-8 019	+14 150	-8 675	+62 997
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	6 733 597	6 874 503	7 018 763	7 039 289
Differens i 1000-tal kronor	+742	+41 983	+15 795	+102 343
Differens i procent	0,0	+0,6	+0,2	+1,5

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Pensionsmyndighetens prognos för boendekostnader är höjd för prognosperioden vilket ökar prognosen för bostadstillägg. Samtidigt har Konjunkturinstitutet höjt prognosen för prisbasbeloppet för åren 2026–2028, vilket innebär en sänkande effekt för prognosen.¹⁹

Sammantaget innebär effekterna en höjning av prognosen.

Volym- och strukturförändringar

I prognosen görs få ändringar angående antalet personer som förväntas få bostadstillägg jämfört med föregående prognos. Volym- och strukturförändringarna beror till största del på ändringar i prognosens månadsfördelning.

¹⁹ Fribeloppet för beräkning av bostadstillägg indexeras mot prisbasbeloppet. Det medför att personer med enbart garantiersättning får oförändrat bostadstillägg vid en höjning av prisbasbeloppet medan de försäkrade med inkomstrelaterad ersättning får minskat bostadstillägg.

1:3 Merkostnadsersättning och handikappersättning

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Hela anslaget	1 445 952	1 471 000	1 433 000	1 394 000	1 347 000
Därav					
1:3:1 Handikappersättningar	951 144	893 000	815 000	741 000	668 000
1:3:2 Merkostnadsersättning	494 808	578 000	618 000	653 000	679 000

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:3:2 Merkostnadsersättning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	-4 808	-808	-7 808	-9 808
Anslag ³	490 000	582 000	611 000	651 000	678 000
Tilldelade medel	490 000	577 192	610 192	643 192	668 192
Utfall/Prognos	494 808	578 000	618 000	653 000	679 000
Avvikelse från anslag	-4 808	4 000	-7 000	-2 000	-1 000
Avvikelse från tilldelade medel	-4 808	-808	-7 808	-9 808	-10 808
Högsta anslagskredit	25 500	29 100	30 550	32 550	33 900
Tillgängliga medel	515 500	606 292	640 742	675 742	702 092
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 578 miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och 800 tusen kronor högre än tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

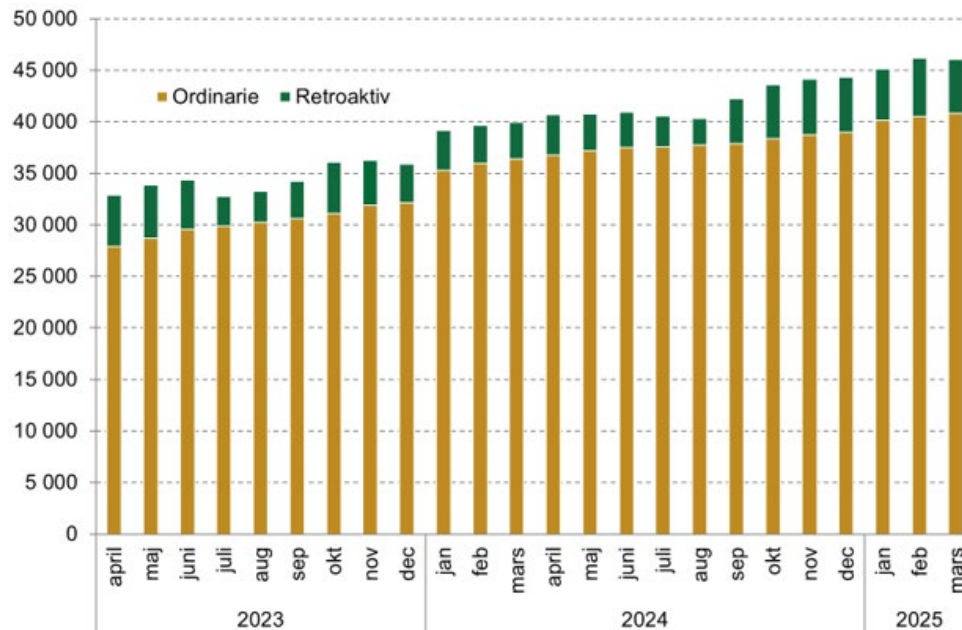
Merkostnadsersättning infördes i januari 2019. Den riktar sig till föräldrar till barn med funktionsnedsättning och vuxna med funktionsnedsättning. Endast kostnader som beror på funktionsnedsättningen kan ersättas och det finns fem ersättningsnivåer: 30, 40, 50, 60 och 70 procent av prisbasbeloppet.

Analys

Utgifterna för merkostnadsersättning drivs av antalet mottagare, mottagarnas ersättningsnivåer samt prisbasbeloppet. Sedan förmånens införande 2019 har utgifterna ökat stadigt. Utfallet för 2024 blev 495 miljoner kronor där 91 procent av utgifterna var merkostnadsersättning för vuxna. Antalet mottagare av merkostnadsersättning för vuxna var cirka 17 300 i december 2024. Antalet har fortsatt att öka under 2025. I mars var antalet mottagare 17 600. Antalet mottagare av merkostnadsersättning för barn är ungefär oförändrad. I mars var antalet mottagare cirka 1 600. Den vanligaste ersättningsnivån för merkostnadsersättning för vuxna är 40 procent medan den vanligaste ersättningsnivån för merkostnadsersättning för barn är 30 procent.

Ansökningarna av merkostnadsersättning ökade kraftigt under våren 2024. Det beror troligen på att det i media uppmärksammades att utgifter för läkemedel för obesitas i vissa fall kan godtas som merkostnad. En stor andel av dessa ansökningar har dock avslagits. Nu är ansökningarna tillbaka på ungefär samma nivå som innan uppgången under våren 2024.

Nedan visas diagram över utgifterna som månadsdata uppdelade i ordinarie och retroaktiva utbetalningar för perioden april 2023 till och med mars 2025. Från januari 2021 ökade utbetalningarna i genomsnitt 3 procent per månad och i genomsnitt 44 procent per år från 2021.

Figur 19 Merkostnadsersättning ordinarie och retroaktiva utbetalningar. April 2023 till och med mars 2025. Tusental kronor.**Jämförelse med föregående prognos**

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	572 000	604 000	639 000	670 000
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+9 000	+10 000	+8 000
Volym- och strukturförändringar	+6 000	+5 000	+4 000	+1 000
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	578 000	618 000	653 000	679 000
Differens i 1000-tal kronor	+6 000	+14 000	+14 000	+9 000
Differens i procent	+1,0	+2,3	+2,2	+1,3

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutets prognos för prisbasbeloppet för åren 2026 till 2028 är en höjning jämfört med föregående prognos. Det leder till en höjning för åren 2026 till 2028.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen för januari och februari blev högre än prognosen som lämnades till regeringen i februari 2025. Utfall för befolkningen för 2024 finns nu och antalsprognoserna har justerats upp. Även retroaktivitetsfaktorerna har justerats upp.

1:3:1 Handikappersättningar**Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor**

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	-15 893	-43 037	0	-6 000	-11 000
Anslag ³	924 000	889 000	809 000	736 000	662 000
Tilldelade medel	908 107	845 963	809 000	730 000	651 000
Utfall/Prognos	951 144	893 000	815 000	741 000	668 000
Avvikelse från anslag	-27 144	-4 000	-6 000	-5 000	-6 000
Avvikelse från tilldelade medel	-43 037	-47 037	-6 000	-11 000	-17 000
Högsta anslagskredit	45 200	44 450	40 450	36 800	33 100
Tillgängliga medel	953 307	890 413	849 450	766 800	684 100
Överskridande av anslagskredit	0	2 587	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 893 miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 47 miljoner kronor högre än tilldelade medel. Detta innebär att anslagskrediten överskrids med 3 miljoner kronor. Se avsnittet om begäran i rapportens inledning.

Bakgrundsfakta

Sedan januari 2019 går det inte att ansöka om handikappersättning om den sökande inte haft det tidigare. Enligt övergångsbestämmelser är det möjligt för den som tidigare haft handikappersättning att beviljas handikappersättning i högst 18 månader till, om hens handikappersättning upphört under perioden januari 2019 – juni 2021. Handikappersättning kan beviljas för vuxna personer med nedsatt funktionsförmåga om de i sin dagliga livsföring behöver tidskrävande hjälp av någon annan, behöver hjälp för att kunna förvärvsarbeta eller har betydande merkostnader.

Handikappersättning kan beviljas till personer från och med juli månad det år hen har fyllt 19 år. Utifrån hjälpbehovets eller merkostnadernas storlek kan handikappersättning beviljas med 69 procent, 53 procent eller 36 procent av prisbasbeloppet.

Analys

Utfallet för 2024 blev 951 miljoner kronor. Det är drygt 3 miljoner kronor högre jämfört med utfallet för 2023. Det som förklarar att utgifterna ökade något under 2024 är ökningen av prisbasbeloppet. Det ökade till 57 300 från 52 500 för 2023 vilket är en ökning med drygt 9 procent. Antalet mottagare av handikappersättning har i år fortsatt att minska. I februari 2025 var antalet mottagare ungefär 35 200. I december 2024 var antalet mottagare ungefär 36 000 och i december 2023 cirka 39 000. Antalet mottagare har fortsatt att minska på alla ersättningsnivåer.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	891 000	799 000	723 000	654 000
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+13 000	+13 000	+7 000
Volym- och strukturförändringar	+2 000	+3 000	+5 000	+7 000
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	893 000	815 000	741 000	668 000
Differens i 1000-tal kronor	+2 000	+16 000	+18 000	+14 000
Differens i procent	+0,2	+2,0	+2,5	+2,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutets prognos för prisbasbeloppet för åren 2026 till 2028 är en höjning jämfört med föregående prognos. Det leder till en höjning för åren 2026 till 2028.

Volym- och strukturförändringar

Antalsprognosen har ändrats då skillnaden mellan antalet mottagare för respektive nivå i mars 2025 och mars 2024 används i beräkningen. I föregående prognos användes skillnaden för respektive nivå i december 2024 och december 2023. Det har en höjande effekt på prognosen.

1:4 Arbetsskadeersättningar m.m.

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Hela anslaget	2 440 434	2 414 735	2 425 210	2 470 711	2 415 791
Därav					
1:4.5					
Arbetsskadelivränta	2 269 434	2 238 735	2 237 231	2 272 917	2 218 225
1:4.4 Statlig ålderspensionsavgift för					
arbetsskadelivränta	171 000	176 000	187 979	197 794	197 566

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:4.5 Arbetsskadelivränta

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	-10 199	-75 633	0	0	0
Anslag ³	2 204 000	2 146 000	2 253 000	2 291 000	2 226 000
Tilldelade medel	2 193 801	2 070 367	2 253 000	2 291 000	2 226 000
Utfall/Prognos	2 269 434	2 238 735	2 237 231	2 272 917	2 218 225
Avvikelse från anslag	-65 434	-92 735	15 769	18 083	7 775
Avvikelse från tilldelade medel	-75 633	-168 368	15 769	18 083	7 775
Högsta anslagskredit	110 200	107 300	112 650	114 550	111 300
Tillgängliga medel	2 304 001	2 177 667	2 365 650	2 405 550	2 337 300
Överskridande av anslagskredit	0	61 068	0	0	0

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 2,2 miljarder kronor, vilket är 93 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 168 miljoner kronor högre än tilldelade medel. Detta innebär att anslagskrediten överskrids med 61 miljoner kronor. Se avsnittet om begäran i rapportens inledning.

Bakgrundsfakta

Anslagsposten innehåller utgifter för egenlivräntor, efterlevande livräntor, särskilda hjälpmedel, begravningshjälp, sjukvård utom riket, tandvård och arbetsskadesjukpenning. Ersättningar enligt äldre lagstiftning ingår också i anslagsposten.

En försäkrad kan ha rätt till livränta om hen har fått sin arbetsförmåga nedsatt med minst en femtondel till följd av en arbetsskada och om nedsättningen kan antas bestå under minst ett år. Livräntan täcker den inkomstförlust som uppkommer och kan maximalt bli 7,5 prisbasbelopp. Livräntan räknas årligen upp med ett särskilt indextal som påverkas av både KPI och inkomstindex. Indexeringen för livräntor enligt äldre lagstiftning följer endast prisbasbeloppet.

Om en person har avlidit till följd av en arbetsskada kan de efterlevande ha rätt till begravningshjälp och efterlevandelivränta.

Analys

Under en längre period har utgifterna för arbetsskadeersättningar minskat. Minskningen kan förklaras av att antalet nya skador inte har kunnat ersätta

de äldre skador som försvunnit. Framöver förväntas en betydande del av beståndet flöda ut, då många försäkrade närmar sig åldersgränsen för ersättning. Den nedåtgående trenden har dock dämpats genom förändringar i pensionsreglerna. Riktåldern i pensionssystemet höjdes för år 2023 respektive år 2026, vilket har minskat utflödet av beståndet för år 2023 och förväntas göra det även för år 2026. Den höjda åldersgränsen kommer att bidra till att beståndet håller sig på en relativt stabil nivå under de kommande åren.

Utöver beståndet påverkas utgifterna för arbetsskadeersättning även av flera makroekonomiska faktorer. Ersättningsnivåerna för mottagarna är kopplade till konsumentprisindex, prisbasbelopp och inkomstindex. Den höga inflationen under 2022 och 2023 har resulterat i betydligt högre medelersättningar, både för dessa år och för de kommande åren. Däremot har den senaste tidens dämpning av inflationen medfört en långsammare ökningstakt för medelersättningarna. Detta har i sin tur dämpat prognosen för både innevarande och kommande år.

Osäkerhetsanalys

En osäkerhetsfaktor har varit den långa handläggningstiden för arbetsskadelivränta, vilket resulterat i en hög ärendebalans, både när det gäller ansökningar och efterkontroller. De förlängda väntetiderna innebär inte bara en belastning för de drabbade individerna, utan medför även en ökad risk för att efterkontroller, när de genomförs, kan leda till betydande återkrav.

För att hantera dessa utmaningar inledde Försäkringskassan nya rekryteringsprocesser våren 2024 och har aktivt arbetat med att effektivisera handläggningsrutinerna samt utbilda ny personal. Över 25 nya medarbetare anslöt under andra halvan av 2024 samt i början av 2025 för att stärka handläggningsteamet. Eftersom det krävs lång inlärningsstid för att sätta sig in i förmånen och ärendena i sig innebär omfattande utredningar, kommer det att dröja innan långsiktigt hållbara resultat kan uppnås. Trots detta är utvecklingen positiv och pekar på tydliga framsteg.

Det senaste året har en utredning genomförts gällande arbetsskedeförsäkringen, med titeln *En ändamålsenlig arbetsskedeförsäkring - för bättre ekonomisk trygghet, kunskap och rättssäkerhet* (SOU 2023:53). Utredningen föreslår flera förändringar, bland annat:

- Att de så kallade grundkraven för livränta förändras för att underlätta för den som ansöker att uppfylla kravet på varaktig inkomstförlust.
- Att kravet på att inkomstförlusten ska uppgå till minst en fjärdedel prisbasbeloppet per år tas bort.
- Att en karenstid på 180 dagar från skadetillfället införs.

Om dessa förslag genomförs förväntas de leda till betydande ökning av utgifterna. Effekterna av förslagen har inte beaktats i den aktuella prognosen. En eventuell förändring av lagstiftningen för arbetsskador kommer att kräva noggrann uppföljning och analys framöver.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	2 241 108	2 248 855	2 283 093	2 225 630
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-7 779	-6 671	-3 529
Volym- och strukturförändringar	-2 373	-3 845	-3 504	-3 876
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	2 238 735	2 237 231	2 272 917	2 218 225
Differens i 1000-tal kronor	-2 373	-11 624	-10 175	-7 405
Differens i procent	-0,1	-0,5	-0,4	-0,3

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för förmånen påverkas av faktorer som inkomstindex, konsumentprisindex (KPI) samt prisbasbelopp (PBB). Pensionsmyndighetens senaste prognos har reviderat ned inkomstindex för åren 2026–2028. Samtidigt har konjunkturinstitutets uppdaterade prognoser för PBB visat en något högre nivå, vilket har en höjande effekt på prognosen för samma period. Trots den höjande effekten från PBB, har de sänkta inkomstindexen en större påverkan, vilket leder till en nedrevidering av prognosen för åren 2026–2028.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen för januari och februari var lägre än prognosen, medan utfallet för mars var högre än prognosen som lämnades till regeringen i februari. Sammanfattningsvis stämde prognosen relativt väl, men ökningstakten för medelersättningarna var lägre än i februariprognosen. På grund av detta har prognosen för hela perioden justerats ned något.

1:5 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Hela anslaget	36 790	37 561	37 826	37 917	37 648
Därav					
1:5.3 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	34 960	35 988	36 018	35 955	35 616
1:5.4 Statlig ålderspensionsavgift för ersättning inom det statliga personskadeskyddet	1 830	1 573	1 808	1 962	2 032

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:5.3 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	-94	-595	-1 168	-2 019	-2 907
Anslag ³	34 459	35 415	35 167	35 067	34 629
Tilldelade medel	34 365	34 820	33 999	33 048	31 722
Utfall/Prognos	34 960	35 988	36 018	35 955	35 616
Avvikelse från anslag	-501	-573	-851	-888	-987
Avvikelse från tilldelade medel	-595	-1 168	-2 019	-2 907	-3 894
Högsta anslagskredit	1 722	1 770	1 758	1 753	1 731
Tillgängliga medel	36 087	36 590	35 757	34 801	33 453
Överskridande av anslagskredit	0	0	261	1 154	2 163

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 36 miljoner kronor, vilket är 600 tusen kronor högre än anslagsbeloppet och 1 miljon kronor högre än tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Ersättning inom det statliga personskadeskyddet kan lämnas till

i) de som tjänstgör enligt lagen om totalförsvarspplikt, inställer sig till mönstring eller genomgår militär utbildning inom Försvarsmakten som rekryter

ii) de som medverkar i räddningstjänst samt

iii) de som är intagna för vård i kriminalvårdsanstalt, förvar i häkte eller polisarrest, vård i ett hem enligt lagen om vård av unga eller lagen om vård av missbrukare eller till dem som utför ungdomstjänst eller samhällstjänst enligt brottsbalken eller oavlönat arbete med intensivövervakning med elektronisk kontroll.

Ersättningarna som betalas ut överensstämmer i stor utsträckning med arbetsskadeersättningen. Om den försäkrade har rätt till arbetsskadeersättning för sin skada, lämnas ersättning primärt från denna och anslaget för arbetsskadeersättning belastas. I de fall ersättningen blir högre genom reglerna för det statliga personskadeskyddet, betalas denna istället ut enligt det statliga personskadeskyddet.

Utgifterna för anslaget delas in i utgifter för äldre skador, skadeståndslivräntor och utgifter enligt gällande regelverk.

Analys

I december 2020 röstade riksdagen för regeringens förslag om omfattande förstärkningar av Sveriges totalförsvar för perioden 2021–2025. Beslutet innebär en betydande stärkt militär kapacitet för landet.

Sedan den 7 mars 2024 är Sverige medlem i försvarsalliansen Nato, vilket markerar den största förändringen i svensk säkerhetspolitik på 200 år. Genom medlemskapet har Sverige åtagit sig att följa de ömsesidiga försvarsgarantierna enligt artikel 5 i Nordatlantiska fördraget. Det allvarliga säkerhetspolitiska läget, i kombination med de förpliktelser som medlemskapet innebär, har enligt Försvarsberedningen lett till ett behov av kraftiga förstärkningar av det militära försvaret²⁰. Försvarsutgifterna i Sverige förväntas uppgå till cirka 2,4 procent av BNP i år, enligt Natos redovisningspraxis, och stiga till omkring 2,6 procent av BNP år 2028²¹.

Regeringen har även planerat att successivt öka antalet värnpliktiga, från cirka 8 000 personer per år i dagsläget, till 10 000 år 2030, 12 000 år 2032

²⁰ Försvarsdepartementet: [Stärkt försvarsförmåga – Sverige som allierad, Ds 2024:6](#).

²¹ Regeringskansliet: [Försvarsbudget](#)

och eventuellt ytterligare till 14 000 år 2035²². Sedan kriget i Ukraina bröt ut har även antalet ansökningar till Hemvärnet ökat kraftigt. De militära satsningarna förväntas ha en höjande effekt på utgifterna för ersättning inom det statliga personskadeskyddet under de kommande åren.

Utöver den omfattande satsningen på det militära försvaret har regeringen planerat en betydande investering i kriminalvården under de kommande åren. Detta inkluderar en utbyggnad av kriminalvårdens kapacitet med fler kriminalvårdsplatser för att möta den ökade efterfrågan som följer av förändringar i kriminalpolitiken. Dessa förändringar innebär längre straff och strängare regler, vilket leder till ett stort behov av fängelseplatser och i sin tur ökar risken för skador. De planerade satsningarna förväntas också medföra ökade utgifter för förmånen under de kommande åren.

Historiskt har utgifterna för ersättningar inom det statliga personskadeskyddet följt en nedåtgående trend. Detta innebär att de nämnda faktorerna måste beaktas i relation till den historiska utvecklingen med minskande utgifter.

Osäkerhetsanalys

Det skärpta säkerhetsläget i Sverige innebär en mycket stor osäkerhet för prognosen. De stora militärsatsningarna väntas ha en höjande effekt på prognosen på sikt. Emellertid finns det en stor osäkerhet kring hur mycket av dessa satsningar som kommer att användas i övningar jämfört med generell beredskap, vilket har en stor påverkan på antalet skador.

En annan osäkerhetsfaktor är inflationsutvecklingen framöver. Inflationen var ovanligt hög under 2022 och 2023, vilket ledde till att medelersättningarna höjdes, vilket i sin tur påverkar utgifterna för efterföljande år. Det finns även en osäkerhet kring hur medelersättningarna kommer att utvecklas framöver.

Under denna prognosomgång har historiska prognosfel undersökts. Baserat på historiska prognosfel för ersättning inom det statliga personskadeskyddet, kan risken att tillgängliga medel överskrider 2025 uppskattas vara 20 procent.²³ Med samma metod kan risken att tillgängliga medel överskrider 2026 uppskattas vara 78 procent.

²² Försvarsdepartementet: [Stärkt försvarsförmåga – Sverige som allierad, Ds 2024:6](#)

²³ Uppskattningen görs utifrån andelen historiska procentuella prognosfel på motsvarande prognoshorisont som varit stora nog att nuvarande tillgängliga medel överskrider.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	35 278	35 167	35 067	34 629
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+710	+851	+888	+987
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	35 988	36 018	35 955	35 616
Differens i 1000-tal kronor	+710	+851	+888	+987
Differens i procent	+2,0	+2,4	+2,5	+2,9

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utgifterna för perioden januari–mars 2025 var högre än vad som tidigare prognostiserats. Vidare förväntas de omfattande investeringarna i det militära försvaret samt den ökade satsningen på kriminalvården under de kommande åren att leda till ytterligare högre utgifter framöver. Mot bakgrund av detta har utgiftsprognosen justerats upp för hela prognosperioden.

1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Hela anslaget	1 430 945	1 409 000	1 433 000	1 433 000	1 433 000
Därav					
1:6.3 Finansiell samordning genom samordningsförbund	338 181	339 000	339 000	339 000	339 000
1:6.4 Medicinsk service ³	55 000	0	0	0	0
1:6.5 Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen	693 036	700 000	700 000	700 000	700 000
1:6.8 Arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd	90 054	114 000	134 000	134 000	150 000
1:6.9 Försäkringsmedicinska utredningar	243 774	244 000	244 000	244 000	244 000
1:6.10 Bidrag till hälso- och sjukvården	10 900	12 000	16 000	16 000	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Anslagsposten 1:6.4 Medicinsk service är avslutad 2025.

1:6.3 Finansiell samordning genom samordningsförbund

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	339 000	339 000	339 000	339 000	339 000
Tilldelade medel	339 000	339 000	339 000	339 000	339 000
Utfall/Prognos	338 181	339 000	339 000	339 000	339 000
Avvikelse från anslag	819	0	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	819	0	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	339 000	339 000	339 000	339 000	339 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 339 miljoner kronor, vilket överensstämmer med anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Finansiell samordning bedrivs av samordningsförbund och är en frivillig samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, en eller flera regioner samt en eller flera kommuner. Syftet med den finansiella samordningen är att göra det möjligt att identifiera individernas totala behov av rehabilitering, vilket kan vara svårt för en enskild aktör. Målgruppen är individer som behöver samordnade rehabiliteringsinsatser från flera av de samverkande parterna för att uppnå eller förbättra sin förmåga till förvärvsarbete. Anslaget finansierar bidrag till samordningsförbunden och Försäkringskassans administrativa kostnader till följd av arbetet med samordningsförbundens verksamhet.

Analys

Utfallet under 2024 blev cirka 338 miljoner kronor, vilket är i nivå med utfallet 2023. Utfallet för första kvartalet 2025 uppgick till 85 miljoner kronor, vilket motsvarar förväntat utfall.

För att samordningsförbunden ska nå sin målgrupp och undvika ett överflödigt eget kapital, är det avgörande att alla fyra parter – Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommunerna och regionerna – samarbetar för att frigöra

resurser och identifiera individer i behov av insatser som finansieras av förbundens verksamhet.

Försäkringskassan följer utvecklingen av verksamheten inom Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner och hur den påverkar samverkan genom samordningsförbund.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025.

1:6.5 Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Tilldelade medel	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Utfall/Prognos	693 036	700 000	700 000	700 000	700 000
Avvikelse från anslag	6 964	0	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	6 964	0	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 700 miljoner kronor, vilket överensstämmer med anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska i samverkan se till att fler personer ges nödvändigt stöd för återgång i arbete eller omställning till ett nytt arbete. Sjukskrivna och unga med aktivitetsersättning ska så tidigt som möjligt få tillgång till insatser inom ramen för myndigheternas rehabiliteringssamverkan för att utveckla eller återfå arbetsförmågan och därmed kunna återgå i, eller få, arbete. Personerna i fråga ska ges individuellt anpassade förutsättningar för övergången från Försäkringskassan till Arbetsförmedlingen och myndigheternas samverkan ska bidra till att förhindra att individer förlorar sin sjukpenninggrundande inkomst i anslutning till övergången mellan myndigheterna.

Analys

Under 2024 blev utfallet 693 miljoner kronor, vilket var 7 miljoner kronor lägre än tilldelade medel. Utfallet för första kvartalet 2025 uppgick till 141 miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor lägre än motsvarande period föregående år.

Myndigheterna ser att målgruppen för det förstärkta samarbetet ökar och ett arbete pågår för att identifiera hur fler kan ta del av det förstärkta samarbetet genom effektivare arbetssätt och mer individanpassade insatser.

Prognosen är att tilldelad ram kommer att nyttjas under året men att behovet av samarbetet är större än vad som idag ryms inom tilldelad ram.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025.

1:6.8 Arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	114 000	134 000	134 000	134 000	150 000
Tilldelade medel	114 000	134 000	134 000	134 000	150 000
Utfall/Prognos	90 054	114 000	134 000	134 000	150 000
Avvikelse från anslag	23 946	20 000	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	23 946	20 000	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	114 000	134 000	134 000	134 000	150 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 114 miljoner kronor, är 20 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Arbetsgivare kan få statligt bidrag för köp av arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd för återgång i arbete. Bidraget kan täcka utgifter för att utreda, planera, initiera, genomföra och följa upp arbetsplatsinriktade åtgärder. Syftet med bidraget är att förebygga sjukfall och att öka arbetstagares möjligheter att återgå i arbete vid pågående sjukfall, genom att stödja arbetsgivare att vidta tidiga och anpassade åtgärder. Bidrag lämnas till arbetsgivare för halva det belopp som denne har betalat för ett arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd av godkänd anordnare, dock med högst 10 000 kronor för en arbetstagare och med högst 200 000 kronor per arbetsgivare och år. För stödinsatser som påbörjas efter 1 januari 2025 är bidraget högst 20 000 kronor för en arbetstagare.

Analys

Utfallet under 2024 uppgick till 90 miljoner kronor, vilket är cirka 12 miljoner kronor högre än under 2023. Utfallet för första kvartalet 2025 uppgick till 50 miljoner kronor, vilket är 20 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år. Antalet fattade beslut ökade med 54 procent under första kvartalet 2025 jämfört med samma period 2024, vilket förklarar den stora ökningen i utbetalt belopp.

Antalet ansökningar har under det första kvartalet ökat med 3 procent jämfört med motsvarande period 2024. Då inflödet hittills i år avser insatser gjorda under 2024 så kan vi ännu inte se effekten av det höjda taket per arbetstagare eller de insatserna som Försäkringskassan planerar att genomföra under 2025.

Försäkringskassan har fått i uppdrag av regeringen att särskilt informera små och medelstora arbetsgivare om möjligheterna till bidrag för köp av arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd och informationskampanjer kommer genomföras under året.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	114 000	150 000	150 000	150 000
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-	-16 000	-16 000	0
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	114 000	134 000	134 000	150 000
Differens i 1000-tal kronor	0	-16 000	-16 000	0
Differens i procent	0,0	-10,7	-10,7	0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för åren 2026 - 2027 har justerats ned med anledning av ändrat anslag enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

1:6.9 Försäkringsmedicinska utredningar

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	244 000	244 000	244 000	244 000	244 000
Tilldelade medel	244 000	244 000	244 000	244 000	244 000
Utfall/Prognos	243 776	244 000	244 000	244 000	244 000
Avvikelse från anslag	224	0	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	224	0	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	244 000	244 000	244 000	244 000	244 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 244 miljoner kronor, vilket överensstämmer med anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Myndigheten arbetar med att anpassa verksamheten inom försäkringsmedicinska utredningar så att det finansiella villkoret som är kopplat till anslagsposten inte överskrids. Utifrån verksamhetens behov av utredningar har det varit ett högt beställningsflöde under första delen av året och vi behöver därför anpassa antalet beställningar under delar av året för att hålla det finansiella villkoret. Försäkringskassan har i budgetunderlaget för 2026-2028 begärt ytterligare anslagsmedel men för att undvika att balanser byggs upp på grund av neddragning av beställningar så skulle anslagsposten behöva tillföras ytterligare medel redan under 2025. För att vi ska kunna använda ett eventuellt tillskott under 2025 behöver vi få besked om det senast under juni månad.

Bakgrundsfakta

När det behövs för bedömningen av rätt till ersättning får Försäkringskassan begära att den försäkrade genomgår en utredning enligt lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar. Från och med den 1 januari 2019 är aktivitetsförmågeutredning den enda utredningsform som Försäkringskassan kan begära. Förutom att finansiera bidrag till regionerna används anslaget även till att finansiera Försäkringskassans kostnader för att utveckla metoden för aktivitetsförmågeutredningar och för att tillhandahålla utbildningar till personal som ska utföra försäkringsmedicinska utredningar.

Analys

Utfallet för 2024 blev 244 miljoner kronor, vilket var 34 miljoner kronor högre jämfört med 2023. Utfallet för första kvartalet 2025 uppgick till 96 miljoner kronor, vilket är 30 miljoner högre än motsvarande period föregående år. Från och med 2024 har ersättningsnivåerna för utredningarna höjts med 15 procent och det har påverkat utfallet för första kvartalet med cirka 10 miljoner kronor.

Försäkringsmedicinska utredningar är ett viktigt verktyg för att klargöra och utreda förutsättningar och behov hos personer som är sjukskrivna och då ofta under en längre tid. Utredningens resultat används både för att planera återgång i arbete och som underlag för att säkerställa korrekt ersättning, såsom sjukpenning och sjukersättning.

Nuvarande nivå på anslagsposten för försäkringsmedicinska utredningar bedömer vi inte täcker behovet av utredningar. En utökning av anslaget skulle möjliggöra användandet av försäkringsmedicinska utredningar i fler sjukfall.

I budgetunderlaget för 2026 - 2028 äskade Försäkringskassan 38 miljoner kronor per år i ytterligare anslagsmedel. Vi ser nu ett behov om ytterligare 12 miljoner kronor, totalt 50 miljoner kronor per år. Detta till följd av ökat behov av utredningar samt att ersättningsnivåerna för utredningarna har höjts. För 2026 behövs medlen främst för att hantera uppkomna balanser i beställningsflödet och för 2027 och 2028 för volymökning.

Beloppen anges i tusental kronor

10 1:6 ap. 9	2025	2026	2027	2028
Anslag	244 000	244 000	244 000	244 000
Behov av ytterligare medel	-	50 000	50 000	50 000
Föreslagen nivå på anslag	244 000	294 000	294 000	294 000

Om anslaget inte höjs innebär det att vi i flera sjukfall förlorar en viktig och effektiv metod för att klargöra den enskildes förutsättningar. Det kommer att leda till att sjukfallen blir längre.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025.

1:6.10 Bidrag till hälso- och sjukvården

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	16 000	16 000	16 000	16 000	0
Tilldelade medel	16 000	16 000	16 000	16 000	0
Utfall/Prognos	10 900	12 000	16 000	16 000	0
Avvikelse från anslag	5 100	4 000	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	5 100	4 000	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	16 000	16 000	16 000	16 000	0
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 12 miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Regeringen ingick under år 2023 en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om fortsatt digital överföring av läkarintyg. Överenskommelsen gäller för åren 2023–2025 och medlen ska användas till att befintligt digitalt system för elektronisk informationsöverföring mellan regionerna och Försäkringskassan underhålls, och vid behov utvecklas, till dess att en sammanhållen intygshantering finns på plats.

Analys

Utfallet för 2024 blev 11 miljoner kronor, vilket var 1 miljon kronor lägre jämfört med 2023.

En överenskommelse mellan regeringen och SKR tecknades i oktober 2023 om upp till 16 miljoner kronor per år för åren 2023 till 2025. Den innebär att SKR och Försäkringskassan ska ta fram och redovisa en gemensam utvecklingsplan för medlen till regeringen, att SKR ska redovisa medelsanvändning till Försäkringskassan och att Försäkringskassan ska betala ut medlen till SKR. Utbetalningen för 2025 planeras ske under fjärde kvartalet.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	16 000	0	0	0
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-4 000	-	-	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	16 000	16 000	-
Ny prognos	12 000	16 000	16 000	0
Differens i 1000-tal kronor	-4 000	16 000	0	0
Differens i procent	-25,0	0,0	0,0	0,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen sänks jämfört med prognosen som lämnade i februari 2025, vilket är i linje med framtagna utvecklingsplan för 2025.

Övrigt

Prognos för 2026 och 2027 är ändrad med anledning av ändrat anslag enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader

1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	-1	-2
Anslag ³	2 308 180	1 413 652	0	0	0
Tilldelade medel	2 308 180	1 413 652	0	-1	-2
Utfall/Prognos	2 108 021	1 082 098	1	1	1
Avvikelse från anslag	200 159	331 554	-1	-1	-1
Avvikelse från tilldelade medel	200 159	331 554	-1	-2	-3
Högsta anslagskredit	115 409	70 682	0	0	0
Tillgängliga medel	2 423 589	1 484 334	0	-1	-2
Överskridande av anslagskredit	0	0	1	2	3

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 1,1 miljarder kronor, vilket är 332 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Ersättning för höga sjuklönekostnader är en kompensation för den del av sjuklönekostnaden som överstiger en viss andel av arbetsgivarens totala lönekostnad. Syftet med ersättningen är att minska den börda som arbetsgivarens sjuklönekostnader kan utgöra. Det är särskilt de mindre arbetsgivarna med höga sjuklönekostnader som ska avlastas.

Till följd av coronapandemin beslutade Riksdagen att kompensera alla arbetsgivare för sina förhöjda sjuklönekostnader under delar av 2020–2022. Detta skedde i flera steg. Sammanlagt höjdes anslaget till 21 miljarder kronor för år 2020, 20 miljarder kronor för 2021 och 13 miljarder kronor för 2022.

Riksdagen beslutade den 29 maj 2024 att ersättning för höga sjuklönekostnader upphör från den 1 juli 2024.

Analys

Utgifterna för ersättning för höga sjuklönekostnader ökade markant i början av pandemin, från drygt 1 miljard kronor 2019 till 18 miljarder kronor 2020. Under 2021 och 2022 var utgifterna fortsatt höga, de uppgick till 14 respektive 12 miljarder kronor, till följd av regeringens beslut att ersätta arbetsgivare för hela eller stora delar av sjuklönekostnaderna. Under pandemin betalades ersättningen ut samma år, men från april 2022 sköts utbetalningen till året efter, som innan pandemin. Sedan 2023 gäller samma regelverk som före pandemin, där en del av ersättningen betalas ut i förskott. För 2023 beräknas utgifterna baserat på arbetsgivarnas löne- och sjuklönekostnader för perioden april - december 2022, medan för 2024 beaktas hela föregående år.

Riksdagen beslutade den 29 maj 2024 att ersättning för höga sjuklönekostnader (EHS) upphör från den 1 juli 2024. Detta genom att bestämmelserna om EHS i lagen (1991:1047) om sjuklön upphävs. För sjuklön som redovisas januari-juni 2024 kommer arbetsgivare att få ersättning enligt de ändrade lönesummegränserna. Eftersom utbetalningen sker året efter redovisning av arbetsgivardeklarationerna, förväntas huvuddelen av utbetalningarna som avser 2024 ske under 2025. Baserat på företagsuppgifter för 2024 från Skatteverket gjorde Försäkringskassan ett estimat i slutet av februari 2025 som gav ett utfall på 1,1 miljarder kronor.

Det finns en risk för fördröjda utbetalningar samt återkrav eller retroaktiva justeringar upp till sex år efter att förmånen har upphört. Uppgifter i en arbetsgivardeklaration kan nämligen ändras upp till sex år efter det kalenderår som uppgiften hänför sig till (26 kap. 40 § andra stycket skatteförfarandelagen [2011:1244]). Det innebär att bidrag kan komma att betalas ut och återkrävas till och med 2031 och att det är oklart om det totalt kommer att vara en negativ eller positiv post. Prognosen för 2026–2028 är därför satt till nära noll med tanke på dessa osäkerheter.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	1 093 516	1	1	1
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-11 418	-	-	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	1 082 098	1	1	1
Differens i 1000-tal kronor	-11 418	0	0	0
Differens i procent	-1,0	0,0	0,0	0,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

En nedjustering av prognosen för 2025 har gjorts baserat på årskörningen som Försäkringskassan genomfört av företagsuppgifter från Skatteverket.

2:1 Förvaltningsmedel

2:1 Förvaltningsmedel

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	-473 429	314 120	322 519	0	0
Anslag ³	10 470 682	10 750 646	11 003 817	11 110 382	11 357 614
Tilldelade medel	9 997 253	11 064 766	11 326 336	11 110 382	11 357 614
Utfall/Prognos	9 632 757	10 598 524	11 326 336	11 110 382	11 357 614
Avvikelse från anslag	837 925	152 122	-322 519	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	364 496	466 243	0	0	0
Högsta anslagskredit	574 576	322 519	330 114	333 311	340 728
Tillgängliga medel	10 571 829	11 387 285	11 656 450	11 443 693	11 698 342
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-16.

Prognosen baseras på att vi får in de nya medarbetare vi behöver i tid och att det inte kommer några nya större reformer som påverkar verksamheten under perioden.

Analys

Försäkringskassan lämnade i februari 2025 in två handlingsplaner i enlighet med regeringsuppdrag. Dels Handlingsplan för att minska handläggningstiderna och ärendebalanserna, samt för att tillgängligheten ska vara god och stabil (dnr FK 2024/028034), dels Handlingsplan rätt från början och en återbetalningsverksamhet i balans (dnr FK 2024/028035).

I rapporten Kraftsamling i verksamheten – en verksamhet och ekonomi i balans (dnr FK 2024/028034) lämnar Försäkringskassan den 25 april in en samlad redovisning av resultatutvecklingen i myndighetens verksamhet, samt förväntad framtida utveckling av resultaten.

Försäkringskassans främsta åtgärd för att stärka ärendehandläggningen och minska handläggningstider och ärendebalanser är rekrytering av ett stort antal medarbetare till handläggningen under 2025. Myndigheten stärker även med ett betydande antal upphandlare, säkerhetsexperter, kontorsspecialister, it-specialister och anlitade konsulter.

Tillsammans med den betydande ersättningsrekrytering som sker kontinuerligt innebär detta att ett stort antal medarbetare ska rekryteras under kort tid. Det betyder i sin tur att nuvarande medarbetare kommer att lägga mycket tid på utbildning och handledning av nya medarbetare vilket innebär att resultaten kortsiktigt kommer att försämrats till dess att de nyanställda kommit upp i full kapacitet. Effekten av rekryteringarna är till stor del beroende av att vi hittar lämpliga kandidater. Även personalomsättningen hos de nyanställda, som historiskt varit hög, kommer att påverka i vilken takt det totala antalet medarbetare kommer att öka.

Den interna rörlighet som uppstår när många tjänster utlyses samtidigt kan också innebära att antalet nya medarbetare inte ökar i önskad takt. Vi arbetar löpande med att förbättra introduktion och upplärning för att få så snabb effekt som möjligt av rekryteringarna.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027	2028
Föregående prognosbelopp	10 750 646	11 349 000	11 175 558	11 412 679
Överföring till/från andra anslagsposter	0	0	0	0
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	0	0	0
Volym- och strukturförändringar	0	0	0	0
Regelförändringar	0	0	0	0
Övrigt	-152 122	-22 664	-65 176	-55 065
Ny prognos	10 598 524	11 326 336	11 110 382	11 357 614
Differens	-152 122	-22 664	-65 176	-55 065
Differens i procent	-1,4%	-0,2%	-0,6%	-0,5%

I regeringens vårändringsbudget (2024/25:99) framgår att regeringen föreslår att Försäkringskassans anslag 2:1 ökas med 54 miljoner kronor. Detta är inte beaktat i denna utgiftsprognos. De tillkommande uppdragen enligt vårändringsbudgeten kommer att innebära omprioritering av vår verksamhet som ger konsekvenser för myndighetens långsiktiga finansiering.

Övrigt

Prognosen för 2025 är sänkt med 152 miljoner kronor jämfört med föregående prognos. Främsta förklaringen till sänkningen är minskade lönekostnader till följd av försenade rekryteringar. Ytterligare förklaring är att prognosen för avskrivningar sänks till följd av att den digitala verksamhetsutvecklingen under 2024 blev lägre än förväntat. Det beror även på ökade ränteintäkter på räntekontot som i sin tur beror på högt saldo på räntekontot och förväntade högre räntesatser.

I budgetunderlaget som lämnades den 28 februari för planeringsperioden 2026–2028 framgår myndighetens finansieringsbehov.

Behov i lämnat budgetunderlag. Beloppen anges i miljoner kronor

Verksamhet	2026	2026	2027	2027	2028	2028
	Varaktig	Tillfällig	Varaktig	Tillfällig	Varaktig	Tillfällig
Förvaltningsanslag 2:1 ap.1						
Förutsättningsskapande infrastruktur						
Civilt försvar och operativ förmåga	66	64	96	86	173	189
Lokalbehov	0	6	0	7	0	14
Digitalisering/ generationsväxling	50	30	100	30	100	30
Volymförändringar						
Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning	118	0	118	0	118	0
Långa sjukfall inom sjukpenning	53	0	53	0	53	0
Stärkt arbetslivsinriktad rehabilitering för stöd för återgång i arbete	49	0	69	0	79	0
Regeländringar						
Digital post	16	0	16	0	16	0
Summa	352	100	451	123	538	233

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

1:1 Barnbidrag

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Hela anslaget	32 522 073	32 067 637	31 638 145	31 109 912	30 837 487
Därav					
1:1.1 Allmänt barnbidrag	28 694 024	28 338 293	27 920 315	27 413 071	27 100 641
1:1.2 Flerbarnstillägg	3 523 366	3 423 033	3 404 929	3 378 817	3 421 909
1:1.3 Förlängt barnbidrag	278 889	276 822	282 574	286 789	283 702
1:1.4 Tilläggsbelopp vid familjeförmån	25 794	29 489	30 327	31 235	31 235

¹ Utfall.

1:1.1 Allmänt barnbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	-84 424	-140 154	-194 871
Anslag ³	29 132 910	28 253 869	27 864 585	27 358 354	27 046 550
Tilldelade medel	29 132 910	28 253 869	27 780 161	27 218 200	26 851 679
Utfall/Prognos	28 694 024	28 338 293	27 920 315	27 413 071	27 100 641
Avvikelse från anslag	438 886	-84 424	-55 730	-54 717	-54 091
Avvikelse från tilldelade medel	438 886	-84 424	-140 154	-194 871	-248 962
Högsta anslagskredit	1 456 645	1 412 693	1 393 229	1 367 917	1 352 327
Tillgängliga medel	30 589 555	29 666 562	29 173 390	28 586 117	28 204 006
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 28,3 miljarder kronor, vilket är 84 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Allmänt barnbidrag betalas ut för barn från och med månaden efter barnets födelse. Allmänt barnbidrag är 1 250 kronor i månaden per barn och är skattefritt. Föräldrar har rätt till allmänt barnbidrag för barn som är bosatta i Sverige till och med det kvartal då barnet fyller 16 år.

Analys

Utgifterna för det allmänna barnbidraget påverkas av antalet barn i åldrarna 0–16 år. Under de senaste åren har utgifterna minskat till följd av ett lägre antal nyfödda, samtidigt som fler 16-åringar lämnar systemet på grund av att de inte längre är berättigade till barnbidrag. Denna utveckling, med både färre nyfödda och fler barn som lämnar systemet, förväntas fortsätta under hela prognosperioden. Mer information finns i prognosrapporten från oktober 2024²⁴.

Under hösten 2024 hade ukrainska flyktingar möjlighet att folkbokföra sig genom massflyktsdirektivet. Detta ledde till något högre utgifter för det allmänna barnbidraget. Det finns fortfarande kvar försäkringstillhörighetsärenden att handlägga på Försäkringskassan som gäller ukrainska flyktingar, vilket innebär att fler ukrainska barn kan bli berättigade till barnbidrag framöver.

²⁴ Försäkringskassan. Utgiftsprognos för budgetåren 2025–2028 Oktober 2024 (Dnr: FK 2024/001034)

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	28 282 123	27 864 585	27 358 354	27 046 550
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+56 170	+55 730	+54 717	+54 091
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	28 338 293	27 920 315	27 413 071	27 100 641
Differens i 1000-tal kronor	+56 170	+55 730	+54 717	+54 091
Differens i procent	+0,2	+0,2	+0,2	+0,2

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utgifterna för det allmänna barnbidraget under januari–mars 2025 blev 14 miljoner kronor högre (0,2 procent) än vad som prognostiserades i februari. Avvikelsen beror sannolikt på att det fortfarande tillkommer barn genom massflyktsdirektivet för ukrainska flyktingar.

Prognosen har justerats uppåt med 0,2 procent för 2025 och de kommande åren.

1:1.2 Flerbarnstillägg

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	3 627 148	3 477 522	3 453 275	3 426 793	3 470 497
Tilldelade medel	3 627 148	3 477 522	3 453 275	3 426 793	3 470 497
Utfall/Prognos	3 523 366	3 423 033	3 404 929	3 378 817	3 421 909
Avvikelse från anslag	103 782	54 489	48 346	47 976	48 588
Avvikelse från tilldelade medel	103 782	54 489	48 346	47 976	48 588
Högsta anslagskredit	181 357	173 876	172 663	171 339	173 524
Tillgängliga medel	3 808 505	3 651 398	3 625 938	3 598 132	3 644 021
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 3,4 miljarder kronor, vilket är 54 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

En förälder som får allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag eller studiebidrag för två eller fler barn får också flerbarnstillägg. Flerbarnstillägget är 150 kronor per månad för andra barnet, 580 kronor för det tredje barnet och 1 010 kronor för det fjärde barnet. Från och med det femte barnet lämnas 1 250 kronor för varje ytterligare barn.

Analys

Flerbarnstillägget, liksom det allmänna barnbidraget, är direkt kopplat till antalet nyfödda barn och visar därför en nedåtgående trend, åtminstone fram till 2028. Flerbarnstillägget påverkades inte av de ukrainska flyktingarna. Fertilitetsgraden i Ukraina låg på 1,3²⁵ födda barn per kvinna år 2022 och har minskat konstant sedan 2010 från cirka 1,5.

²⁵ [Ukraina – Befolkning och språk | Utrikespolitiska institutet](#)

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	3 477 522	3 453 275	3 426 793	3 470 497
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-54 489	-48 346	-47 976	-48 588
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	3 423 033	3 404 929	3 378 817	3 421 909
Differens i 1000-tal kronor	-54 489	-48 346	-47 976	-48 588
Differens i procent	-1,6	-1,4	-1,4	-1,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Under januari–mars 2025 överskattades utgifterna med 18 miljoner kronor, vilket motsvarar 2 procent av det prognostiserade beloppet i februariprognosen. Med anledningen av detta justerades prognosen för 2025 samt kommande år nedåt med 1,4 procent.

1:1.3 Förlängt barnbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	279 858	287 017	288 047	292 343	289 197
Tilldelade medel	279 858	287 017	288 047	292 343	289 197
Utfall/Prognos	278 889	276 822	282 574	286 789	283 702
Avvikelse från anslag	969	10 195	5 473	5 554	5 495
Avvikelse från tilldelade medel	969	10 195	5 473	5 554	5 495
Högsta anslagskredit	13 992	14 350	14 402	14 617	14 459
Tillgängliga medel	293 850	301 367	302 449	306 960	303 656
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 277 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Från och med kvartalet efter att barnet fyller 16 år kan föräldern få så kallat förlängt barnbidrag så länge barnet går i grundskolan eller motsvarande. Förlängt barnbidrag betalas även ut för barn som går i gymnasiesärskola eller specialskola.

Det finns ingen övre åldersgräns för rätten till förlängt barnbidrag. Bidraget är detsamma som för det allmänna barnbidraget på 1 250 kronor per barn och månad och betalas ut till och med den månad barnet slutför den utbildning som gett rätt till förlängt barnbidrag eller avbryter studierna.

Analys

De som får förlängt barnbidrag kan delas in i två huvudgrupper. Den första och största gruppen utgörs av ungdomar som fyller 16 år under det första kvartalet varje år och därmed övergår från allmänt barnbidrag till förlängt barnbidrag tills grundskolan avslutats. Den andra gruppen består av ungdomar och unga vuxna som av olika skäl fortsätter i grundskolan (inklusive anpassad grundskola), anpassad gymnasieskola eller specialskola, om de inte har avslutat sin grundskoleutbildning innan de fyller 16 år och omfattar främst personer i åldrarna 17–21 år. Mer information om förlängt

barnbidrag finns i prognosrapporten från oktober 2024²⁶. I den andra gruppen kan på sikt också ukrainska flyktingbarn ingå, som inte hinner att avsluta sin grundskoleutbildning innan de fyller 16 år.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	283 542	288 047	292 343	289 197
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-6 720	-5 473	-5 554	-5 495
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	276 822	282 574	286 789	283 702
Differens i 1000-tal kronor	-6 720	-5 473	-5 554	-5 495
Differens i procent	-2,4	-1,9	-1,9	-1,9

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Under januari–mars 2025 överskattades utgifterna med 2 miljoner kronor, vilket motsvarar 5 procent av vad som prognostiserades i februari och därför har prognosen justerats ned med cirka 2 procent för 2025 och kommande år.

²⁶ Försäkringskassan. Utgiftsprognos för budgetåren 2025–2028 Oktober 2024 (Dnr: FK 2024/001034)

1:1.4 Tilläggsbelopp vid familjeförmån

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	-2 759	-5 599
Anslag ³	34 908	29 739	27 568	28 395	28 395
Tilldelade medel	34 908	29 739	27 568	25 636	22 796
Utfall/Prognos	25 794	29 489	30 327	31 235	31 235
Avvikelse från anslag	9 114	250	-2 759	-2 840	-2 840
Avvikelse från tilldelade medel	9 114	250	-2 759	-5 599	-8 439
Högsta anslagskredit	1 745	1 486	1 378	1 419	1 419
Tillgängliga medel	36 653	31 225	28 946	27 055	24 215
Överskridande av anslagskredit	0	0	1 381	4 180	7 020

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 29 miljoner kronor, vilket är 250 tusen kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Anslaget Barnbidrag belastar tilläggsbeloppet vid EU-familjeförmåner som Försäkringskassan i vissa fall ska betala ut. De familjeförmåner som omfattas är allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag, flerbarnstilllägg, de särskilda bidragen inom bostadsbidrag, studiebidrag och extra tillägg till studiebidrag samt efterlevandestöd.

Analys

Enligt prognosen för 2025 förväntas utgifterna för tilläggsbelopp vid familjeförmån uppgå till cirka 29 miljoner kronor²⁷. Utgifterna för EU-familjeförmåner har inte direkt samband med någon kända data och därför skattas med enbart prognosmodell. Historiskt sett har utgifterna för denna anslagspost varierat kraftigt och det finns inget månadsmönster. De betydande variationerna kan härledas till att utbetalningar inom tilläggsbeloppet kan ske retroaktivt efter att ett beslut har fattats. Inom EU-familjeförmåner är antalet pågående ärenden högre än vad som är önskvärt. Eftersom utredningen av

²⁷ Utgiften som prognostiseras utgör enbart tilläggsbelopp som betalas ut till andra EU-länder och inte hela utgiften för EU-familjeförmån.

dessa ärenden är omfattande och ofta tar över ett år, tar det tid att arbeta ner ärendebalansen till långsiktigt stabila nivåer. Antalet pågående ärenden förväntas minska i takt med att förstärkningar kommer på plats och bedöms ligga på en långsiktigt hållbar och stabil nivå från och med 2027.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	26 765	27 568	28 395	28 395
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+2 724	+2 759	+2 840	+2 840
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	29 489	30 327	31 235	31 235
Differens i 1000-tal kronor	+2 724	+2 759	+2 840	+2 840
Differens i procent	+10,2	+10,0	+10,0	+10,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Under januari–mars 2025 underskattades utgifterna med 0,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 11 procent av vad som prognostiserades i februari. Prognosen justeras upp med 10 procent för 2025 och kommande år.

1:2 Föräldraförsäkring

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Hela anslaget	47 770 119	49 221 080	51 373 376	52 818 279	54 410 553
Därav					
1:2.9					
Föräldrapenning	33 546 017	34 456 889	36 786 397	37 971 596	39 112 466
1:2.11 Tillfällig föräldrapenning	9 267 219	9 580 595	9 808 161	9 929 417	10 096 554
1:2.12					
Graviditetspenning	500 704	505 243	513 040	520 124	538 072
1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning	1 100 089	1 033 551	948 569	908 070	960 380
1:2.4 Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning	3 194 927	3 552 209	3 282 116	3 455 178	3 657 216
1:2.10 Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning	161 163	92 593	35 093	33 894	45 865

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:2.9 Föräldrapenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	35 650 334	35 764 559	38 175 956	39 320 818	40 697 719
Tilldelade medel	35 650 334	35 764 559	38 175 956	39 320 818	40 697 719
Utfall/Prognos	33 546 017	34 456 889	36 786 397	37 971 596	39 112 466
Avvikelse från anslag	2 104 317	1 307 670	1 389 559	1 349 222	1 585 253
Avvikelse från tilldelade medel	2 104 317	1 307 670	1 389 559	1 349 222	1 585 253
Högsta anslagskredit	1 782 176	1 788 227	1 908 797	1 966 040	2 034 885
Tillgängliga medel	37 432 510	37 552 786	40 084 753	41 286 858	42 732 604
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 34,5 miljarder kronor, vilket är 1,3 miljarder kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Föräldrapenning betalas ut i samband med ett barns födelse eller adoption i maximalt 480 dagar per barn.

För barn födda från och med den 1 januari 2014 kan föräldrapenning tas ut fram till dess att barnet fyller 12 år eller när barnet slutar femte klass. Efter barnets fyraårsdag kan föräldrapenning tas ut under högst 96 dagar.

För barn som är födda före den 1 januari 2014 kunde föräldrapenning tas ut till och med när barnet avslutat det första året i grundskolan eller till och med den dag som barnet fyllde 8 år.

För föräldrar som har gemensam vårdnad om ett barn har föräldrarna rätt till hälften var av de 480 föräldrapenningdagarna. För barn födda från och med den 1 januari 2016 är det 90 föräldrapenningdagar med grund- eller sjukpenningnivå som inte kan avstås till den andra föräldern.

Av de 480 föräldrapenningdagarna kan förmånen lämnas på sjukpenningnivå eller grundnivå för 390 dagar. För resterande 90 dagar utges föräldrapenning på lägstanivå, som uppgår till 180 kronor per dag, före skatt.

Om den sjukpenninggrundande inkomsten är tillräckligt hög har föräldern rätt att ta ut dagar på sjukpenningnivå. Om inkomsten dessutom når taket på 10 prisbasbelopp blir ersättningen på maximal nivå.

Föräldrar som saknar sjukpenninggrundande inkomst, som har för låg inkomst eller inte uppfyller kvalificeringsvillkoren, kan ansöka om föräldrapenning på grundnivå, som uppgår till 250 kronor per dag, före skatt.

Lägstånivådagar har alla föräldrar möjlighet att ta ut, som uppfyller de grundläggande villkoren för föräldrapenning.

Föräldrapenning kan betalas ut på hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels förmånsnivå, på samtliga ersättningsnivåer.

Analys

Vid föregående prognostillfälle behövde en skattning av dubbeldagar för 2024 göras på grund av ett problem med datafångsten. Nu fungerar datafångsten igen och utfallet för 2024 har använts. Jämfört med skattningen till februariprognosen blev utfallet knappt 360 000 dagar (0,8 procent) högre. Justeringen av antalet dagar för 2024 och fördelningen av dem på ersättningsnivå har en marginell påverkan på föreliggande prognos.

Utgifterna för föräldrapenning påverkas av:

- Regelverkets utformning
- Antal uttagna dagar per barn
- Antal barn i befolkningen
- Utvecklingen av löner och prisbasbelopp
- Fördelningen i uttag mellan kvinnor och män

Regelverkets utformning

Antalet uttagna föräldrapenningdagar minskade från 56,8 miljoner dagar år 2018 till 46,5 miljoner dagar år 2023. Minskningen var på mellan 1,5 och 5,5 procent per år. Under åren 2019–2022 berodde minskningen främst på att nyttjandet var lägre för barn, 5–8 år, i det nya regelsystemet än i det gamla, se Figur 1. En annan orsak är att barnafödandet minskade under 2019–2020 och 2022–2023. Under pandemiåren 2020 och 2021 minskade dessutom antalet uttagna dagar per barn något i ett flertal åldrar, för att sedan vara tillbaka på pre-pandemiska nivåer igen år 2022.

Antal uttagna dagar per barn

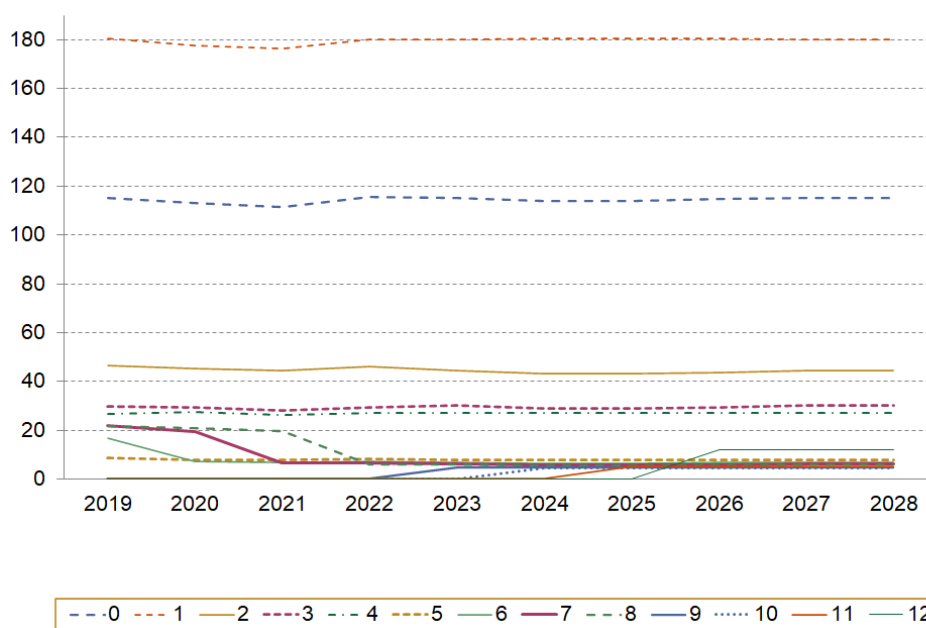
Antalet föräldrapenningdagar per barn och ålder, 0–9 år, har tidigare, förutom under pandemin, legat på en stabil nivå i nuvarande regelsystem, som

gäller barn födda från och med år 2014. Under år 2024 minskade dock antalet uttagna dagar per barn för ett flertal åldrar igen, se Figur 1. Minskningen i nyttjade dagar per barn år 2024 antas bero på det ekonomiska läget med en ökande inflation och arbetslöshet. Arbetslösheten förväntas, enligt Konjunkturinstitutets senaste prognos från mars 2025, att börja minska från och med 2026, även om nivån fortfarande är förhöjd då. Antalet uttagna föräldrapenningdagar per barn och ålder, 0–10 år, antas att ligga kvar på 2024 års nivå under år 2025, för att sedan öka successivt under år 2026 och vara tillbaka på normal nivå från och med 2027.

År 2025 är första året som dagar kan tas ut för barn som fyller 11 år. Till och med mars i år har 1,2 dagar per 11-åring nyttjats och förväntas uppgå till 5 dagar för respektive prognosår. Under det sista möjliga uttagsåret, då barnet fyller 12 år, beräknas 12 dagar tas ut i genomsnitt.

Figur 20 Antal uttagna föräldrapenningdagar per barn och ålder, 2019–2028, årsvärden. Prognos från och med år 2025.

Anm. Antalet uttagna dagar för respektive ålder relateras till antalet barn i befolkningen i samma ålder. Åldern definieras som den högsta ålder barnet har under kalenderåret. SCB:s befolkningsprognos används från och med 2025.

Antal barn i befolkningen

År 2024 nyttjades 44,9 miljoner föräldrapenningdagar, vilket är en minskning med 1,6 miljoner dagar (3,5 procent) jämfört med året innan. Minskningen beror främst på att antalet barn, 0–2 år, var lägre 2024 än 2023, till följd av ett minskande barnafödande de senaste åren.

Enligt SCB:s senaste befolkningsprognos, från april 2024, beräknas antalet barn i åldersgruppen 0–12 år att minska under hela prognosperioden, vilket har en sänkande effekt på uttagna dagar. Samtidigt förväntas de tillkommande åldrarna, 11 och 12 år, ha en höjande effekt på uttaget under åren 2025 respektive 2026.

Antalet uttagna föräldrapenningdagar beräknas att minska under större delen av prognosperioden, till knappt 44,7 miljoner dagar år 2028, till följd av att antalet barn i befolkningen minskar. Under år 2026 förväntas dock en tillfällig ökning, till följd av att antalet dagar per barn successivt börjar återgå till normalnivån och att 12-åringarnas dagar tillkommer. Den höjande effekten av 11-åringarnas dagar år 2025 förväntas inte vara tillräckligt stor för att ta ut den sänkande effekten av ett minskat antal barn i befolkningen.

Utvecklingen av löner och prisbasbelopp

Trots ett minskande antal uttagna dagar år 2024, ökade utgifterna med cirka 777 miljoner kronor (2,4 procent), till drygt 33,5 miljarder kronor. Ökningen beror på högre ersättningsnivåer för dagar på sjukpenningnivå år 2024 än år 2023. Mellan åren 2024 och 2028 prognostiseras utgifterna för föräldrapenning att öka med 5,6 miljarder (16,6 procent) till 39,1 miljarder kronor. Ökningen förklaras främst av att ersättningen för sjukpenningnivå-dagar ökar, vilket i sin tur är en följd av lönehöjningar och en positiv trend för prisbasbeloppet.

Medelersättningen på sjukpenningnivå, där de som får maxbeloppet är exkluderade, prognostiseras att öka mellan åren 2024 och 2028, från 824 till 964 kronor för kvinnor och från 910 till 1 056 kronor för män.

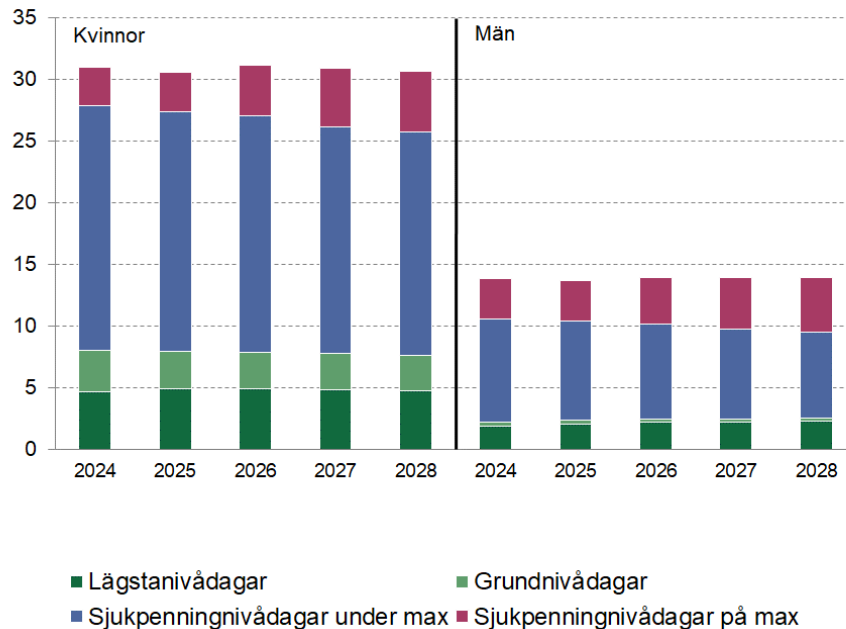
Ersättningen för en dag på sjukpenningnivå med maximal ersättning förväntas att följa Konjunkturinstitutets prognos över utvecklingen för prisbasbeloppet och öka från 1 218 kronor år 2024 till 1 301 kronor år 2028.

Fördelningen i uttag mellan kvinnor och män

Föräldrapenning används i störst omfattning av kvinnor. Antalet dagar som tas ut av kvinnor beräknas att uppgå till mellan 30,6 och 31,2 miljoner dagar per år 2025–2028, se Figur 2. Under samma tid förväntas männens dagar att variera mellan 13,7 och 14,0 miljoner.

Den långsiktiga trenden för männens andel av uttagna föräldrapenningdagar är svagt ökande. Mellan åren 2023 och 2024 minskade dock andelen något, från 31,0 till 30,9 procent. Andelen förväntas att ligga kvar på 2024 års nivå till och med år 2026, för att sedan öka till 31,2 procent år 2028.

Figur 21 Antal föräldrapenningdagar fördelade på ersättningsnivå och mottagarnas kön, 2024–2028, miljontal. Prognos från och med år 2025

Osäkerhetsanalys

Migration

Kriget i Ukraina är fortsatt en osäkerhetsfaktor för utgifterna inom föräldrapenning. De flesta personer som flytt kriget har skydd under EU:s massflyktsdirektiv. Direktivet ger en mycket begränsad rätt till svensk socialförsäkring. För de personer som beviljas uppehållstillstånd enligt EU:s massflyktsdirektiv gäller tillståndet till den 4 mars 2026.

Regeringens betänkande, 2024/25: Sfu5 Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd, antogs av riksdagen den 2 oktober 2024. Förslaget innebär att de personer som levt med skydd av massflyktsdirektivet kan folkbokföra sig efter ett år, dock utan rätt till bosättningsbaserade förmåner. Detta trädde i kraft den 1 november. Ukrainare som varit i Sverige längre än 2 år hade dock möjlighet att folkbokföra sig före den 1 november 2024, med stöd av utlänningslagen och därigenom få bosättningsbaserade förmåner. Ukrainare med arbetstillstånd kan ha rätt till arbetsbaserade förmåner.

Det är osäkert när i tiden uttaget av föräldrapenning för de ukrainska barnen påverkar utgifterna för föräldrapenning och hur mycket. Utgifterna för dessa barn antas rymmas inom den normala nivån för osäkerhet i prognosen.

Begränsade möjligheter att ta ut lägstanivåddagar på arbetsfri tid

Den 1 april 2025 trädde en lagändring i kraft, som innebär att möjligheterna att ta ut föräldrapenning för tid när föräldern inte skulle ha arbetat, begränsas. Enligt de nya reglerna kan föräldrapenning tas ut för arbetsfri tid, endast under förutsättning att den också tas ut på arbetsdagar i direkt anslutning och i samma omfattning som föräldern avstått från arbete. Lagen gäller uttag på grundnivå, lägstanivå och sjukpenningnivå. Tidigare gällde detta bara dagar på sjukpenningnivå. Lagändringen gäller dagar som tas ut från och med den 1 april 2025.

Det är osäkert om föräldrar kommer att ta ut färre dagar på grund av denna begränsning eller om de istället anpassar sitt beteende till att nyttja dagar på arbetsfri tid på det sätt det är möjligt, alternativt ansöker om ersättning för dagar som inte är arbetsfria. Förslaget har därför inte föranlett någon justering av prognosen.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	35 003 030	37 229 376	38 483 603	39 807 032
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-10 512	+236 336	+280 621	+204 578
Volym- och strukturförändringar	-535 629	-679 315	-792 628	-899 144
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	34 456 889	36 786 397	37 971 596	39 112 466
Differens i 1000-tal kronor	-546 141	-442 979	-512 007	-694 566
Differens i procent	-1,6	-1,2	-1,3	-1,7

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen över prisbasbeloppet för åren 2026–2028, vilket har en höjande effekt på utgiftsprognosen dessa år.

Volym- och strukturförändringar

Antalet uttagna dagar för 11-åringar har under första kvartalet år 2025 varit lägre än väntat och har sänkts från 9 till 5 för helåret, vilket innebär en nedjustering av prognosen om 390–425 miljoner kronor respektive år.

Prognosen över uppdelningen av dagar på ersättningsnivå har justerats utifrån den senaste utvecklingen. Andelen dagar på sjukpenningnivå under maximal ersättningsnivå har sänkts, samtidigt som andelen lägstಾನിവådagar höjts. Detta har en sänkande effekt på utgiftsprognosen för alla år och utgör resten av den totala volymjusteringen.

1:2.11 Tillfällig föräldrapenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	9 771 335	9 757 471	9 831 105	9 976 392	10 160 798
Tilldelade medel	9 771 335	9 757 471	9 831 105	9 976 392	10 160 798
Utfall/Prognos	9 267 219	9 580 595	9 808 161	9 929 417	10 096 554
Avvikelse från anslag	504 116	176 876	22 944	46 975	64 244
Avvikelse från tilldelade medel	504 116	176 876	22 944	46 975	64 244
Högsta anslagskredit	488 476	487 873	491 555	498 819	508 039
Tillgängliga medel	10 259 811	10 245 344	10 322 660	10 475 211	10 668 837
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 9,6 miljarder kronor, vilket är 177 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

En förälder som behöver stanna hemma från sitt arbete för att tillfälligt vårda ett sjukt barn har rätt till tillfällig föräldrapenning.

Ersättningsnivån för tillfällig föräldrapenning är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Ersättningen kan betalas ut med hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels omfattning. Inkomsttaket för tillfällig föräldrapenning är 7,5 prisbasbelopp.

Tillfällig föräldrapenning vid vård av sjukt barn (vab) är den absolut största utgiftsposten inom tillfällig föräldrapenning. Ersättningen kan betalas ut till den som avstår från att arbeta för att vårda ett sjukt barn som inte har fyllt 12 år (i vissa fall 16 år). Ersättningen kan betalas ut under maximalt 120 dagar för varje barn och år.

Föräldrar till ett allvarligt sjukt barn som inte fyllt 18 år kan få ersättning för ett obegränsat antal dagar.

I samband med barns födelse har den förälder som inte föder barnet eller en annan anhörig möjlighet att få ersättning för 10 dagar om de avstår från arbete. Vid adoption har föräldrarna möjlighet att dela på dessa 10 dagar.

Föräldrar till barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) kan få tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar för ett barn som inte fyllt 16 år. Ersättningen betalas ut för högst 10 kontaktdagar per år tills barnet fyller 16 år.

Tillfällig föräldrapenning kan även betalas ut under 10 dagar per förälder när ett barn under 18 år avlider.

Analys

Uttaget av vård av barn (vab) ökade kraftigt till följd av covid-19-pandemin. Under pandemiåren 2020–2022 var antalet utbetalda vab-dagar mellan 24 och 28 procent högre (per år) jämfört med 2019, det sista året innan pandemin. Uttaget av vab har sedan dess fortsatt vara förhöjt även om det har minskat från toppen som nåddes under årsskiftet 2021/2022. Detta antas vara en effekt av förändrade normer för vab vid sjukdom på skolor och förskolor och/eller föräldrars benägenhet för detsamma.

För vintern 2024 - 2025 har vab-nivåerna varit i linje med väntade nivåer, men med en avvikande månadsfördelning, där december och januari varit ovanligt låga medan februari och mars varit ovanligt höga. Detta korresponderar mot en influensasäsong som slagit till senare än tidigare år.

Osäkerhetsanalys

Det framtida nyttjandet av förmånen bör ses som högst osäkert. Pandemin ledde till förändrade vab-normer och uttaget av vab har fortsatt vara förhöjt. Antalet vab-dagar prognostiseras minska kommande år, vilket främst är en följd av färre barn i befolkningen. Om vab-normer vid sjukdom fullt ut

skulle återgå till något mer likt de normer som rådde innan pandemin, skulle utgifterna bli betydligt lägre än prognostiserat.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	9 543 941	9 789 083	9 908 209	10 080 677
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	+6 759	+6 100	+6 179	+6 272
Volym- och strukturförändringar	+29 895	+12 978	+15 029	+9 605
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	9 580 595	9 808 161	9 929 417	10 096 554
Differens i 1000-tal kronor	+36 654	+19 078	+21 208	+15 877
Differens i procent	+0,4	+0,2	+0,2	+0,2

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har sedan Försäkringskassans föregående prognos publicerat en ny prognos för timlöner och prisbasbelopp. De ändrade makroekonomiska förutsättningarna har en svagt höjande effekt på prognosen.

Volym- och strukturförändringar

Endast marginella justeringar baserade på utfallen.

1:2.12 Graviditetspenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	652 190	564 898	513 556	521 732	540 863
Tilldelade medel	652 190	564 898	513 556	521 732	540 863
Utfall/Prognos	500 704	505 243	513 040	520 124	538 072
Avvikelse från anslag	151 486	59 655	516	1 608	2 791
Avvikelse från tilldelade medel	151 486	59 655	516	1 608	2 791
Högsta anslagskredit	32 609	28 244	25 677	26 086	27 043
Tillgängliga medel	684 799	593 142	539 233	547 818	567 906
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 505 miljoner kronor, vilket är 60 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Graviditetspenning kan betalas ut till gravida som har ett fysiskt ansträngande arbete eller risker i arbetsmiljön som gör att de inte kan arbeta under graviditeten. Ersättningsnivån för graviditetspenning är knappt 80 procent av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst med ett inkomsttak på 7,5 prisbasbelopp. Graviditetspenning kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning.

Analys

Antalet gravida som ansökte om graviditetspenning steg kraftigt under pandemin efter att gravida klassats som en riskgrupp för covid-19. Detta gav upphov till förhöjda utgifter för graviditetspenning under 2021 och 2022. Utgifterna har sedan dess minskat och ersättningen betalas nu ut för färre dagar än innan pandemin.

Osäkerhetsanalys

Marginalen mellan prognosen och tillgängliga medel är smalare 2026 och framåt jämfört med tidigare. Därför finns en viss risk att anslaget kan överskridas.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	504 797	511 684	518 827	536 813
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	+187	+426	+432	+447
Volym- och strukturförändringar	+259	+930	+865	+812
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	505 243	513 040	520 124	538 072
Differens i 1000-tal kronor	+446	+1 356	+1 297	+1 259
Differens i procent	+0,1	+0,3	+0,2	+0,2

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.
Överföring till/från andra anslagsposter

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har sedan Försäkringskassans föregående prognos publicerat en ny makroekonomisk prognos. Uppdaterade prognoser för timlöner och prisbasbelopp har marginell påverkan på utgifterna för graviditetspenning.

Volym- och strukturförändringar

Endast marginella justeringar, baserade på utfallen.

1:3 Underhållsstöd

1:3 Underhållsstöd

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	2 798 382	2 753 953	2 785 111	2 869 205	2 879 859
Tilldelade medel	2 798 382	2 753 953	2 785 111	2 869 205	2 879 859
Utfall/Prognos	2 687 002	2 686 751	2 780 875	2 864 947	2 875 580
Avvikelse från anslag	111 380	67 202	4 236	4 258	4 279
Avvikelse från tilldelade medel	111 380	67 202	4 236	4 258	4 279
Högsta anslagskredit	139 919	137 697	139 255	143 460	143 992
Tillgängliga medel	2 938 301	2 891 650	2 924 366	3 012 665	3 023 851
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 2,7 miljarder kronor, vilket är 67 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Anslaget för underhållsstöd består av delarna utfyllnadsbidrag, förlängt underhållsstöd och fullt underhållsstöd.

Underhållsstöd beviljas från Försäkringskassan, för barn med särlevande föräldrar där den bidragsskyldiga av olika anledningar inte betalar något underhållsbidrag alls eller betalar ett belopp som är lägre än det beslutade underhållsstödet. Det gäller även när föräldrarna har gemensam vårdnad. Underhållsstöd betalas också ut för barn där en ensam förälder adopterat barn eller när ett faderskap inte är fastställt trots att modern medverkat i att få det fastställt.

Förlängt underhållsstöd beviljas från och med den månad då barnet fyller 18 år. För ungdomar som bedriver sådana studier som ger rätt till förlängt barnbidrag eller till studiehjälp, kan förlängt underhållsstöd beviljas från och med månaden efter att de fyllt 18 år till och med juni det år då de fyller 20 år. När fullt underhållsstöd beviljas ska den bidragsskyldige föräldern återbetala en beräknad del av underhållsstödet till staten. Betalningsskyldigheten beräknas på inkomster enligt den senaste taxeringen. Underhållsstödet är:

- 1 673 kronor i månaden till och med månaden när barnet fyller 11 år
- 1 823 kronor i månaden till och med månaden när barnet fyller 15 år och
- 2 223 kronor från och med månaden efter att barnet har fyllt 15 år.

Underhållsstöd finansieras delvis via anslaget i statsbudgeten, och delvis via inbetalningar från bidragsskyldiga.

Analys

Utgifterna för underhållsstöd drivs av:

- antalet barn med beslutat underhållsstöd
- beloppet som betalas ut per barn
- beloppet som betalas in till Försäkringskassan

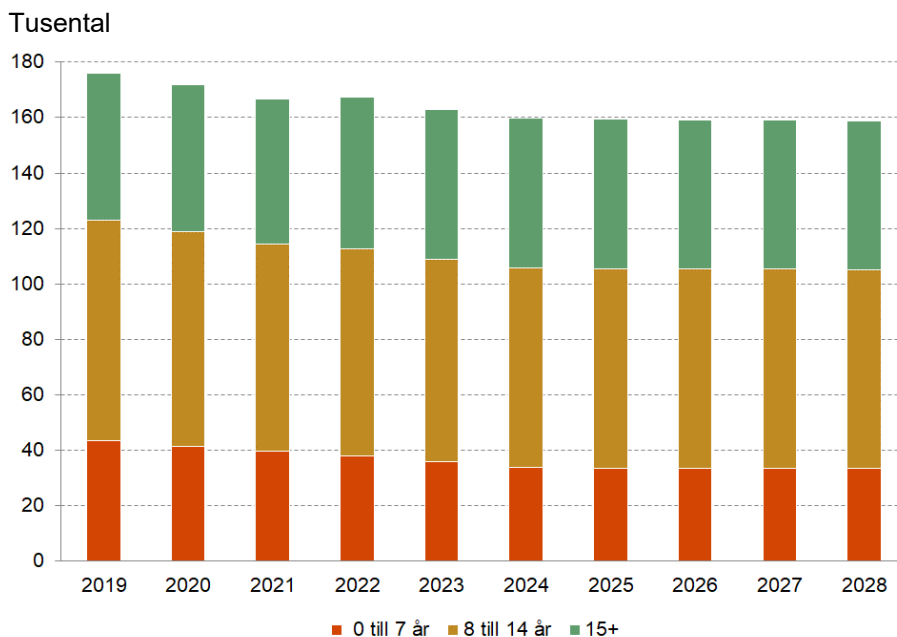
Antal barn

Antalet barn som får underhållsstöd har minskat kontinuerligt mellan åren 1999 och 2021, men ökade något under 2022. Under 2023 och 2024 återgick antalet barn med underhållsstöd till en svagt nedåtgående trend, som förväntas fortsätta under prognosperioden, se Figur 1 och Figur 2. År 2024 var antalet barn med underhållsstöd i genomsnitt 159 800, vilket är cirka 3 000 (1,9 procent) lägre än 2023. Under första kvartalet 2025 var antalet barn med underhållsstöd 0,1 procent lägre än motsvarande period 2024. År 2028 förväntas antalet ha minskat till 159 000.

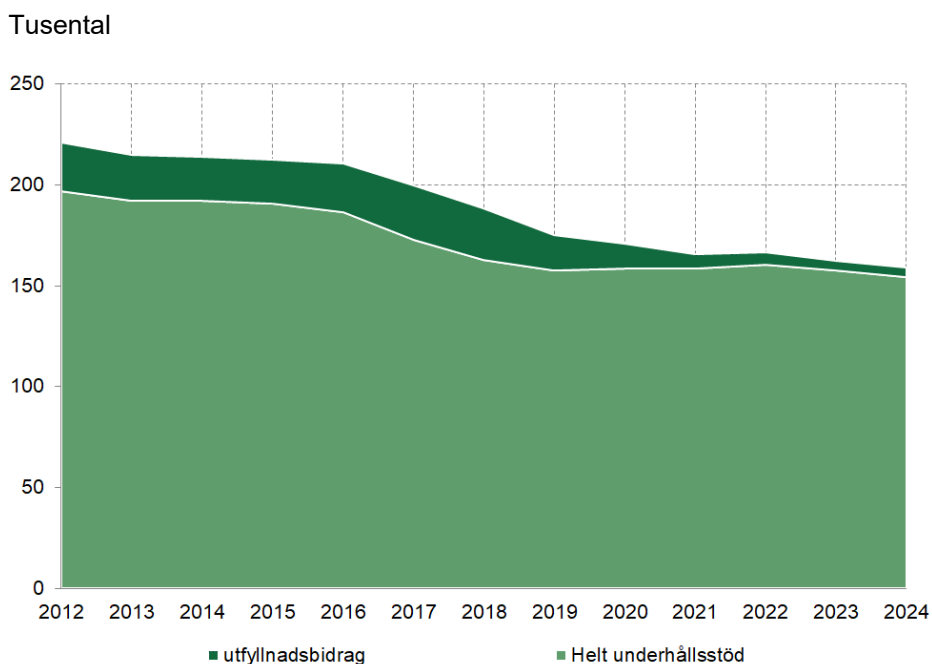
Den långsiktigt svaga minskningen i antalet barn som får underhållsstöd förklaras av att en allt större andel föräldrar hanterar underhållsfrågor utan Försäkringskassans inblandning. Under åren 2018–2021 blev minskningen särskilt märkbar, i samband med en regeländring som innebar att underhållsstöd för barn med växelvist boende skulle upphöra senast januari 2021. Denna förändring har även resulterat i en kraftig minskning av antalet barn som får utfyllnadsbidrag, se Figur 1.

Figur 22 Antal barn med underhållsstöd i tre ålderskategorier 2019–2028, prognos från och med 2025

Figur 23 Antal barn med helt underhållsstöd och utfyllnadsbidrag 2012–2024

Utbetalningar

Det utbetalade genomsnittliga beloppet per barn och månad ökade kraftigt efter juli 2021 och har sedan augusti 2022 fortsatt att öka. Orsaken till ökningarna är regeländringar som har lett till högre ersättningsnivåer per barn samt en ökning av antalet barn som får fullt underhållsstöd. Det

genomsnittliga beloppet per barn och månad beräknas stiga från 2 066 kronor år 2024 till 2 190 kronor år 2028.

Inbetalningar

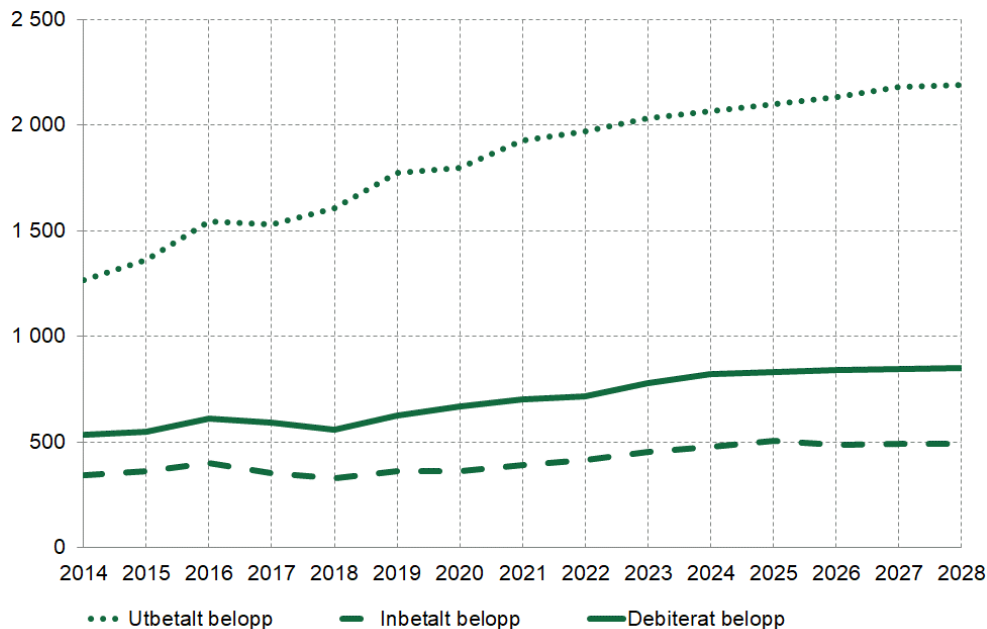
Allt fler föräldrar väljer att själva besluta om underhållsbidrag, vilket gör att de inte längre behöver underhållsstöd. Detta har resulterat i en minskning av både de direkta inbetalningarna till Försäkringskassan och det debiterade beloppet per barn och månad mellan åren 2016 och 2018, se Figur 33. Det debiterade beloppet påverkas av den bidragsskyldigas inkomst och antalet barn som hen är skyldig att försörja. Enligt beräkningar förväntas det genomsnittliga debiterade beloppet att öka från 822 kronor per barn och månad år 2024 till 849 kronor år 2028. Det debiterade beloppet beräknas samtidigt att öka från drygt 1,5 till drygt 1,6 miljarder kronor.

Inbetalningsgraden

Den andel av det debiterade beloppet som faktiskt betalas av bidragsskyldiga beräknas ligga på 61 procent i år. Inbetalningsgraden har minskat från 66,3 procent år 2015 till 55,6 procent år 2021. Under 2024 var inbetalningsgraden 58,2 procent. Däremot förväntas de direkta inbetalningarna från bidragsskyldiga till Försäkringskassan att öka, från i genomsnitt 478 kronor per barn och månad år 2024 till 494 kronor år 2028. Den ekonomiska utvecklingen hos bidragsskyldiga antas bidra till denna ökning. Totalt beräknas inbetalningarna öka från 917 miljoner kronor år 2024 till 942 miljoner kronor år 2028.

Figur 24 Bidragsskyldigas inbetalningar, debiterat och utbetalt belopp i genomsnitt per barn och månad 2019–2028, prognos fr.o.m. 2025.

Kronor

Utöver de inbetalningar som görs direkt av bidragsskyldiga, tillkommer inbetalningar från Kronofogden. Dessa avser fordringar som Försäkringskassan har överlämnat för indrivning och kan omfatta gamla skulder som betalas i efterhand, där skulden (debiteringen) har sin grund i tidigare år. Inbetalningar från bidragsskyldiga till Kronofogden uppskattas till 357 miljoner kronor per år under prognosperioden.

Under 2024 uppgick inbetalningarna från Kronofogden till 357 miljoner kronor, vilket är 24 miljoner kronor lägre än 2023. Minskningen kan förklaras av att de skuldsatta har sämre ekonomiska förutsättningar att betala sina skulder.

Sammanfattningsvis förväntas utgifterna för underhållsstödet att öka under prognosperioden. En orsak till detta är att antalet barn i de högre åldrarna utgör en allt större andel av de barn som får underhållsstöd och att de har en högre ersättning. En annan förklaring är den ökande andelen barn som får fullt underhållsstöd.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	2 735 573	2 785 111	2 869 205	2 879 859
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-48 822	-4 236	-4 258	-4 279
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	2 686 751	2 780 875	2 864 947	2 875 580
Differens i 1000-tal kronor	-48 822	-4 236	-4 258	-4 279
Differens i procent	-1,8	-0,2	-0,1	-0,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Under perioden januari–mars i år var utgifterna 22 miljoner kronor lägre än vad som tidigare beräknats, vilket till viss del förklaras av att inbetalningar från Gäldstyrelsen i Danmark som varit högre än väntat. Under 2024 betalades ett betydande belopp i ett stort antal underhållsstödsärenden in från Gäldstyrelsen till Försäkringskassan och vartefter ärenden utreds och avslutas redovisas det som inbetalningar mot anslaget. Den del av det inbetalda beloppet som överstiger underhållstödet utbetalas samtidigt till boförlärdern eller barn. Det finns fortfarande danska ärenden kvar att utreda och prognosen har därför justerats ned för 2025. Prognosen för 2025 är för närvarande osäker till följd av dessa omständigheter.

Prognosen har även justerats ned för hela prognosperioden, på grund av att det debiterade beloppet under första kvartalet 2025 blev högre än vad som tidigare beräknats. Detta belopp har justerats upp under prognosperioden.

1:4 Adoptionsbidrag

1:4 Adoptionsbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	14 784	14 784	14 784	14 784	14 784
Tilldelade medel	14 784	14 784	14 784	14 784	14 784
Utfall/Prognos	4 800	3 615	2 857	2 700	2 700
Avvikelse från anslag	9 984	11 169	11 927	12 084	12 084
Avvikelse från tilldelade medel	9 984	11 169	11 927	12 084	12 084
Högsta anslagskredit	443	443	443	443	443
Tillgängliga medel	15 227	15 227	15 227	15 227	15 227
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 4 miljoner kronor, vilket är 11 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Adoptionsbidrag betalas ut till föräldrar för att täcka en del av kostnaden för att adoptera ett barn yngre än 10 år från ett annat land. För att kunna ansöka om adoptionsbidrag ska adoptionen vara förmedlad av en organisation som är auktoriserad av Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd. Bidraget är på 75 000 kronor. Det går bara att få ett bidrag per barn och det går att ansöka om bidraget från det datum barnet anlänt till och med ett år efter.

Analys

Utgifterna för adoptionsbidraget är låga jämfört med Försäkringskassans övriga förmåner. År 2024 var beloppet 4,8 miljoner kronor. Utgifterna är en följd av antalet barn som adopteras från andra länder till Sverige och när de nya föräldrarna ansöker om bidraget. Internationella adoptioner har länge minskat, vilket har lett till färre utbetalda adoptionsbidrag.

Osäkerhetsanalys

Baserat på historiska prognosfel för adoptionsbidrag kan risken att tillgängliga medel överskrids 2025 uppskattas vara mycket låg.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	4 122	3 600	3 600	3 600
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-507	-743	-900	-900
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	3 615	2 857	2 700	2 700
Differens i 1000-tal kronor	-507	-743	-900	-900
Differens i procent	-12,3	-20,6	-25,0	-25,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Antalet utbetalda adoptionsbidrag har varit färre än vad som prognostiserats. Prognosen sänks till följd av de låga utfallen.

1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Hela anslaget	5 677 391	6 667 271	7 677 121	7 995 986	8 415 724
Därav					
1:6.4 Vårdbidrag för funktionshindrade barn	-2 460	100	76	51	51
1:6.2 Omvårdnadsbidrag	5 213 010	6 123 000	7 019 000	7 397 000	7 681 000
1:6.3 Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn	0	0	-44 482	-168 885	-14 621
1:6.1 Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag	466 841	544 171	702 527	767 820	749 294

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:6.2 Omvårdnadsbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	-172 559	-12 569	-41 932	-104 655	-223 402
Anslag ³	5 373 000	6 093 637	6 956 277	7 278 253	7 465 224
Tilldelade medel	5 200 441	6 081 068	6 914 345	7 173 598	7 241 822
Utfall/Prognos	5 213 010	6 123 000	7 019 000	7 397 000	7 681 000
Avvikelse från anslag	159 990	-29 363	-62 723	-118 747	-215 776
Avvikelse från tilldelade medel	-12 569	-41 932	-104 655	-223 402	-439 178
Högsta anslagskredit	238 350	304 681	347 813	363 912	373 261
Tillgängliga medel	5 438 791	6 385 749	7 262 158	7 537 510	7 615 083
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	65 917

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 6,1 miljarder kronor, vilket är 29 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 42 miljoner kronor högre än tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Bestämmelserna om omvårdnadsbidrag trädde i kraft den 1 januari 2019.

Föräldrar till barn med funktionsnedsättning kan få omvårdnadsbidrag. Bidraget baseras på den omvårdnad och tillsyn som barnet behöver utöver vad som är vanligt för barn i samma ålder utan funktionsnedsättning. Omvårdnadsbidrag betalas ut längst till och med juni månad det år barnet fyller 19 år.

Omvårdnadsbidraget kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Hel förmån motsvarar 2,5 prisbasbelopp. Om bidraget avser flera barn kan mer än ett helt omvårdnadsbidrag utgå. När den ansökande har fått ett beslut om omvårdnadsbidrag får hen en retroaktiv betalning för perioden sedan ansökan gjordes.

Analys

Utgifterna för omvårdnadsbidrag påverkas av:

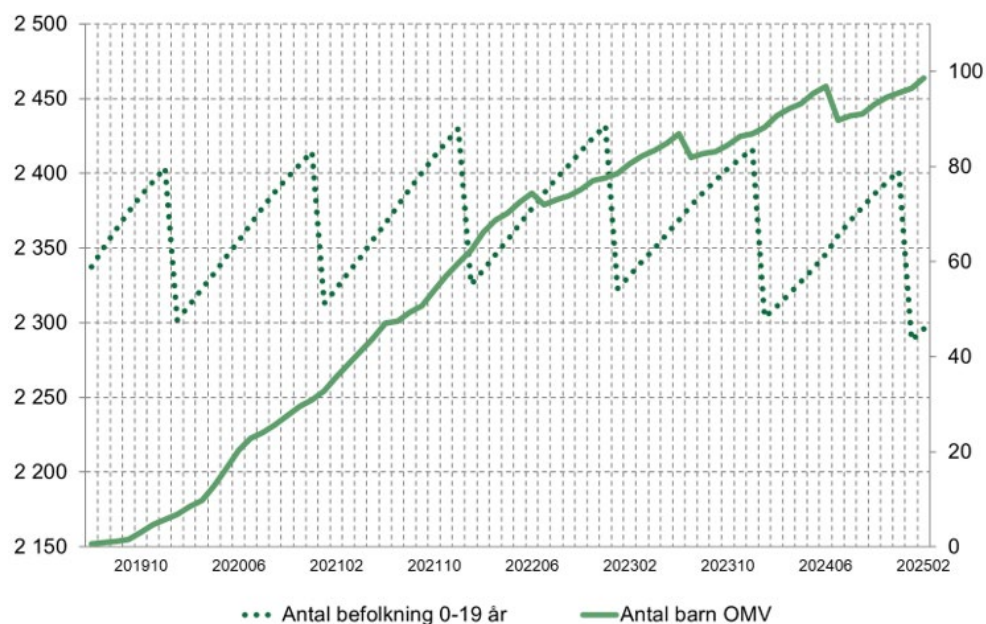
- Antalet barn i befolkningen

- Andelen barn som omvårdnadsbidraget avser
- Utvecklingen för prisbasbelopp
- Omvårdnadsbidragets omfattning
- Retroaktiva utbetalningar

Antalet barn i befolkningen

En faktor som driver utgifterna är antalet barn i befolkningen. Ju fler barn i åldrarna 0–19 år desto mer ökar utgifterna givet oförändrad andel barn som omvårdnadsbidraget avser. För åren 2019 till 2022 ökade antalet barn i åldrarna 0–19 år med i genomsnitt 0,4 procent. För 2023 minskade antalet barn minskas med ungefär 0,6 procent och för åren 2024 till 2028 förväntas antalet barn fortsätta att minska. Nedan visas diagram över antalet barn i befolkningen 0–19 år för perioden juni 2019 till och med februari 2025. I samma diagram visas för samma period antalet barn som omvårdnadsbidraget avser.

Figur 25 Antal i befolkningen 0–19 år (vänstra lodräta axeln, tusental, och antalet barn som omvårdnadsbidraget avser (högra lodräta axeln) för perioden juni 2019 till och med februari 2024.

Andelen barn som omvårdnadsbidraget avser

Mellan åren 2019 och 2022 ökade andelen barn som omvårdnadsbidraget avser från 0,3 procent i december 2019 till 5,8 procent i februari. Det skedde en större ökning i andel till följd av övergången från vårbidraget till omvårdnadsbidraget. Övergången är nu klar i antalsprognosen som används i

prognosberäkningen antas andelarna i de olika åldersklasserna öka i avtagande takt.

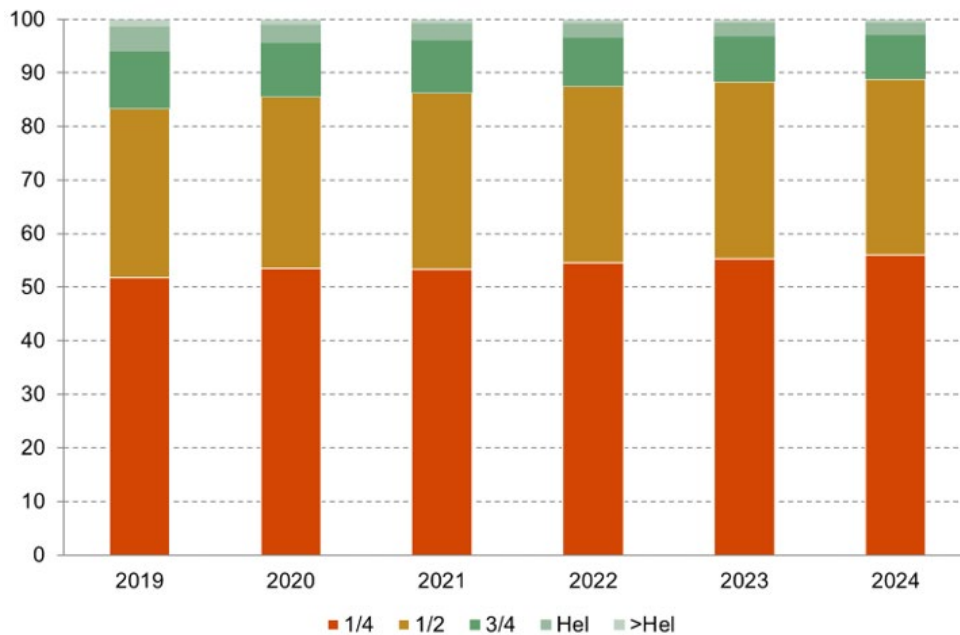
Utvecklingen för prisbasbelopp

En annan faktor som driver utgifterna för omvårdnadsbidrag är prisbasbeloppet, då det används till beräkningen av omvårdnadsbidraget. När prisbasbeloppet ökar så ökar också bidraget. Mellan åren 2019 och 2022 ökade prisbasbeloppet med i genomsnitt 1,3 procent. För år 2023 höjdes prisbeloppet med 4 200 kronor från 48 300 kronor till 52 500 kronor. Det är en höjning på 8,7 procent. Det är en kraftig höjning och för 2024 höjdes beloppet än kraftigare från 52 500 kronor till 57 300 kronor, vilket är en höjning på 9,1 procent. De kraftiga ökningarna i prisbeloppet är en effekt av den högre inflationen. För 2025 är prisbasbeloppet nu fastställt till 58 800 kronor och jämfört med 2024 är en ökning med 2,6 procent. Prisbasbeloppet förväntas öka under 2026 med ungefär 0,6 procent och därefter öka med ungefär 1,3 respektive 2 procent under 2027 och 2028.

Omvårdnadsbidragets omfattning

Om det blir en ändrad fördelning av ersättningsnivåerna kan det påverka utgifterna. Till exempel, om en funktionsnedsättning berättigar en viss ersättningsnivå men efter ändring i bedömning berättigar samma funktionsnedsättning en högre ersättningsnivå leder det till att utgifterna ökar. En fjärdedels omvårdnadsbidrag, som är den lägsta nivån är den vanligast förekommande bland mottagarna. Andelen mottagare som har den lägsta nivån ökar långsamt över tid. I december 2021 var andelen mottagare med lägsta nivån ungefär 53 procent och i december 2024 cirka 56 procent. Ingen av nivåernas andelar bland mottagare har ändrats märkbart över tid om man bortser från början av övergångsperioden det vill säga då vårdbidragsmottagare blev omvårdnadsbidragsmottagare. Jämfört med vårdbidraget var den lägsta ersättningsnivån mindre förekommande bland mottagarna. Nästan 40 procent av mottagarna hade en fjärdedels nivå på vårdbidraget. Nedan visas diagram över andelarna för respektive nivå bland mottagarna från december 2019 till och med december 2024 (årsdata).

Figur 26 Andelar för omvårdnadsbidragets nivåer bland mottagarna uttryckt i procent för perioden december 2019 till och med december 2024. Årsdata.

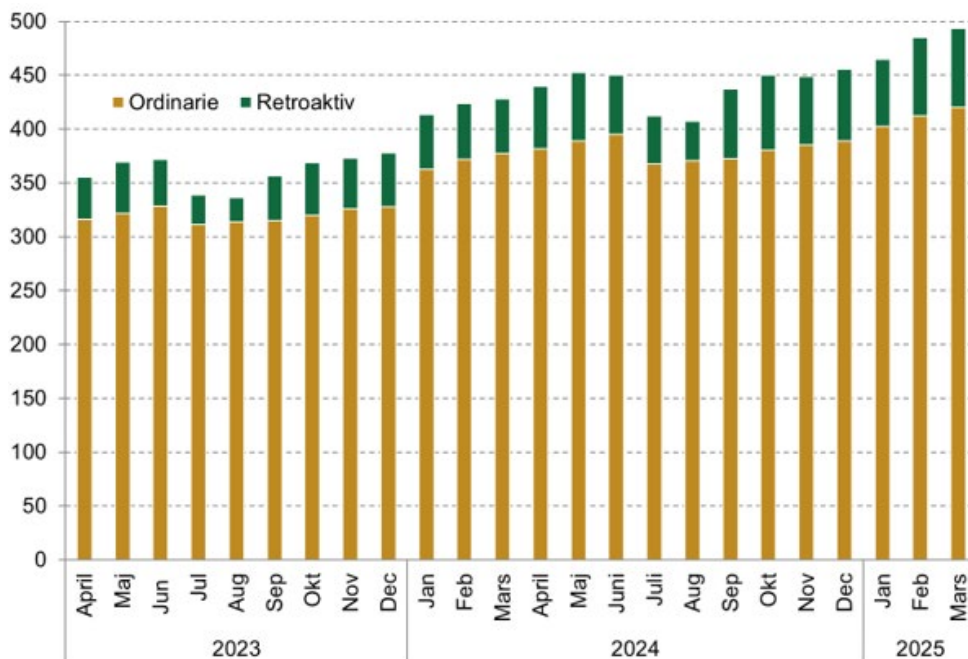
Retroaktiva utbetalningar

Utgifterna drivs också av hur länge mottagarna stått i kö för att få sitt beslut. Väntetiden avgör hur stor den retroaktiva utbetalningen blir. Antalet mottagare i december 2023 var ungefär 88 000. I december 2024 var antalet drygt 98 000 och i mars 2025 drygt 103 000. Övergångsfasen mellan vårdbidrag och omvårdnadsbidrag orsakade långa handläggningstider inledningsvis och en kö bildades i handläggningen. Det har inneburit att den andel av utgifterna som bestått av retroaktiv utbetalning tidigare varit hög. Även om reformen i princip är utförd i sin helhet, kommer en viss andel retroaktiva utbetalningar att kvarstå, eftersom handläggningstiden för omvårdnadsbidraget beräknas att vara ungefär 120 dagar. Hur utgifterna för omvårdnadsbidraget utvecklas månadsvis är osäkert på grund av de retroaktiva utbetalningarnas fluktuationer. Andelen retroaktiva utbetalningar varierar under året. Den är lägre under sommarmånaderna och kring jul, när produktionen är låg, och högre efter ledighetsperioderna. Handläggningstiderna för omvårdnadsbidrag har ökat och det leder till en större andel retroaktiva utbetalningar.

Utgiftsminskningen i juli månad förklaras av att vissa mottagares barn fyller 19 år under kalenderåret. Det beror på att rätten till omvårdnadsbidrag upphör i juli månad under det år barnet som omvårdnadsbidraget avser fyller 19 år.

Figur 27 Utgifter för omvårdnadsbidrag fördelade på retroaktiva och ordinarie utbetalningar för perioden april 2023 till och med mars 2025. Miljoner kronor.

Osäkerhetsanalys

En osäkerhet gäller att de tidsbestämda omprövningarna inte hinns med i den omfattning som de ska. Om inga tidsbestämda omprövningar görs ökar risken för att Försäkringskassan inte upptäcker ändrade förhållanden vilket kan leda till bristande kvalitet i beslut och att felaktig ersättning betalas ut. Försäkringskassan har omfördelat resurser från assistansersättning för att bromsa utvecklingen av ärendebalansen. Det har gjorts rekryteringar men det finns fortfarande stora rekryteringsbehov inom omvårdnadsbidrag.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	6 301 000	7 035 000	7 318 000	7 554 000
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+106 000	+123 000	+88 000
Volym- och strukturförändringar	-178 000	-122 000	-44 000	+39 000
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	6 123 000	7 019 000	7 397 000	7 681 000
Differens i 1000-tal kronor	-178 000	-16 000	+79 000	+127 000
Differens i procent	-2,8	-0,2	+1,1	+1,7

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutets prognos för prisbasbeloppet för åren 2026 till 2028 är en höjning jämfört med föregående prognos. Det leder till en höjning för åren 2026 till 2028.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen för januari till och med mars 2025 blev lägre än de månadsprognoser som lämnades till regeringen i februari 2025. Prognosen sänkts till följd av det. Antalsprognosen har justerats bland annat beroende på att det nu finns utfall för befolkningen för 2024. Justeringarna av antalsprognosen har sammantaget en höjande effekt.

1:6.4 Vårdbidrag för funktionshindrade barn

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	-1	-3
Anslag ³	499	100	75	49	50
Tilldelade medel	499	100	75	48	47
Utfall/Prognos	-2 460	100	76	51	51
Avvikelse från anslag	2 959	0	-1	-2	-1
Avvikelse från tilldelade medel	2 959	0	-1	-3	-4
Högsta anslagskredit	24	5	3	2	2
Tillgängliga medel	523	105	78	50	49
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	1	2

¹ Utfall.² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.³ Enligt 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 100 tusen kronor, vilket överensstämmer med anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Vårdbidraget avskaffades den 1 januari 2019 och ersattes med omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning. Bidraget baserades på en sammanvägning av såväl barnets behov av särskild tillsyn och vård som av föräldrarnas merkostnader. Bedömningen gjordes i förhållande till vad som är vanligt för barn i samma ålder utan funktionsnedsättning. Vårdbidraget betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Hel förmån motsvarar 2,5 prisbasbelopp. Om bidraget avser flera barn kan mer än ett helt vårdbidrag utgå.

Analys

Utgifterna för vårdbidraget fortsätter att minska. Det är nu få mottagare kvar. Månadsutgifterna under 2024 var negativa vilket kan förklaras av inbetalningar från återkrav. Ett lågt antal mottagare innebär att prognosfelen på månadsbasis kan bli procentuellt stora.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	100	75	50	50
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+1	+1	+1
Volym- och strukturförändringar	-	-	-	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	100	76	51	51
Differens i 1000-tal kronor	0	+1	+1	+1
Differens i procent	0,0	+1,3	+2,0	+2,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutets prognos för prisbasbeloppet för åren 2026 till 2028 är en höjning jämfört med föregående prognos. Det leder till en höjning för åren 2026 till 2028.

1:8 Bostadsbidrag

1:8 Bostadsbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2024 ¹	2025	2026	2027 ²	2028 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	5 007 164	3 440 176	3 269 736	3 037 313	3 098 917
Tilldelade medel	5 007 164	3 440 176	3 269 736	3 037 313	3 098 917
Utfall/Prognos	4 134 200	3 631 925	3 005 386	2 874 422	2 768 671
Avvikelse från anslag	872 964	-191 749	264 350	162 891	330 246
Avvikelse från tilldelade medel	872 964	-191 749	264 350	162 891	330 246
Högsta anslagskredit	217 858	172 008	163 486	151 865	154 945
Tillgängliga medel	5 225 022	3 612 184	3 433 222	3 189 178	3 253 862
Överskridande av anslagskredit	0	19 741	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ 2025:RK25:maj. Hämtad 2025-04-15.

Utgifterna för anslagsposten 2025 beräknas bli 3,6 miljarder kronor, vilket är 192 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel. Detta innebär att anslagskrediten överskrids med 20 miljoner kronor. Se avsnittet om begäran i rapportens inledning.

Bakgrundsfakta

Bostadsbidraget betalas ut till barnfamiljer samt ungdomar som fyllt 18 men inte 29 år. Syftet med bidraget är att ge ekonomiskt svaga hushåll möjlighet att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder. Beroende på vilken grupp man tillhör består bidraget av olika delar. Bostadsbidragets storlek bestäms av såväl bostadens storlek och kostnad som hushållets inkomst och sammansättning.

Bostadsbidrag för barnfamiljer består dels av ett bidrag till kostnaden för bostaden, dels av särskilda bidrag för hemmavarande barn eller barn som bor växelvis samt umgängesbidrag för tidvis boende barn. Bostadsbidrag till hushåll utan barn (ungdomshushåll) består däremot endast av bidrag för kostnaden för bostaden.

Under andra halvåret 2020, 2021 och 2022, samt första halvåret 2023 fanns ett tilläggsbidrag på 25 procent av det ordinarie bostadsbidraget för barnfamiljer. För andra halvåret 2023 och hela året 2024 finns ett tilläggsbidrag på 40 procent, för första halvåret 2025 finns ett tillägg på 25 procent.

Analys

De senaste månaderna har problem i samband med ett nytt handläggnings-system, tillsammans med underbemanning i handläggningen, inneburit försenad hantering av ansökningar. Detta har i sin tur påverkat utgifterna. Antalet mottagare har minskat kraftigt, medan medelersättningen har ökat, vilket totalt sett lett till en minskning av utgifterna. Ökningen i medelersättningen beror troligtvis på att nya mottagare nu får flera månadsbetalningar den första månaden, när deras ärende till slut har hanterats och de får kompensation för de månader under vilka de stått i ärendekö.

Försenad handläggning bör logiskt sett inte ha någon effekt på utgifterna över tid, eller åtminstone bara ha en marginell effekt. Däremot skapar det har stora förskjutningseffekter i när utbetalningarna sker. Enligt den preliminära prognosen för bemanning på Försäkringskassan förväntas handläggningen börja minska kön under andra halvåret 2025 och första halvåret 2026. Detta innebär att utgifterna under dessa år kompenserar för den lägre nivån 2024.

Utöver det ordinarie bidraget finns det ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer, som har höjts och förlängts vid flera tillfällen. Det senaste beslutet innebär att tilläggsbidraget för barnfamiljer förlängs och blir kvar till och med juni 2025, men att nivån sänkt från 40 procent till 25 procent av det ordinarie bidraget.

När det gäller den tidigare utvecklingen på medellång sikt så har utgifterna minskat för det ordinarie bostadsbidraget, det vill säga bidraget exklusive tilläggsbidraget, under åren 2022 och 2023. Historiskt har antalet mottagare minskat medan medelersättningarna ökat. Dock har både ordinarie medelersättning och antal mottagare minskat parallellt under 2022 och 2023. Denna utveckling har avvikit från vad som förväntas givet den makroekonomiska bilden. Olika hypoteser har testats för att kunna förklara utvecklingen, men bilden är fortfarande oklar. En av de testade hypoteserna är huruvida normaliseringen efter pandemin var mer utdragen än väntat, men en analys av medelersättning och antal mottagare visade att detta inte kunde förklara den observerade utvecklingen.

Osäkerhetsanalys

Besparingarna som skett hos Försäkringskassan och andra myndigheter, i kombination med ett byte av datasystem på Försäkringskassan, har påverkat

handläggningen, vilket i sin tur har lett till att ärenden behandlats senare än väntat. Även om detta inte ska påverka utgifterna totalt sett, har det förskjutit tidpunkten för utbetalningar. Det finns en stor osäkerhet i när utgiftsnivån kommer kompensera för 2024. Det beror dels på hur snabbt datasystemet kommer att fungera bättre än det gör i dag, dels hur Försäkringskassan kommer prioritera handläggningen för bostadsbidraget jämfört med andra områden, samt hur snabbt de nyanställda lära sig utföra sina arbetsuppgifter.

Den sena handläggningen gör även att säsongsmönstret blir helt opålitligt, eftersom månader för ansökan och utbetalning inte längre korresponderar mot varandra på samma sätt som tidigare. Därför estimeras ingen säsong i regressionerna. Som en konsekvens av detta väntas enskilda månader ha större prognosfel jämfört med tidigare.

Under tiden som handläggningen är försenad ökar risken för kumulativt felaktiga estimat i kommande prognoser. När handläggningen påverkar prognoserna, blir diffust vad som är ett prognosfel som beror på handläggningen och vad som beror på avvikelser i den faktiska utvecklingen.

Utöver de datafel som finns för handläggningen, har ett annat datafel gjort så att nya mottagare inte registreras i systemet. Detta gör att man kan se vilka utgifter som varit, men inte dela upp på antal mottagare och medelersättning. Detta gör det svårare att utvärdera utvecklingen, vilket i sin tur höjer osäkerheten för prognosen.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2025. Beloppen anges i tusental kronor.

	2025	2026	2027 ¹	2028 ¹
Föregående prognosbelopp	3 562 747	3 267 158	3 026 184	3 050 575
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+3 798	-53 748	-48 373
Volym- och strukturförändringar	+69 178	-265 570	-98 014	-233 531
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	3 631 925	3 005 386	2 874 422	2 768 671
Differens i 1000-tal kronor	+69 178	-261 772	-151 762	-281 904
Differens i procent	+1,9	-8,0	-5,0	-9,2

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har sedan Försäkringskassans föregående prognos publicerat en ny makroekonomisk prognos. Uppdaterade prognoser för hyror och disponibel inkomst har en marginellt höjande effekt på prognosen för 2026 och en sänkande effekt på prognosen för åren 2027–2028.

Volym- och strukturförändringar

Justeringar har gjorts baserat på en samlad bedömning av utfallen, prognos för utvecklingen inom handläggningen och utvecklingen inom ansökningar. Handläggningen väntas nu ta igen ärendekön snabbare än tidigare beräknat, vilket har en höjande effekt 2025 och en sänkande effekt 2026. Antalet ansökningar har varit lägre än väntat, vilket har en sänkande effekt på prognosen.